

Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (4) Komünleştirme Nedir?
s 14

Yine Sarin Gazı Katliamı
s 9

İş Güvenli İşçi Güvensiz
s 3

Çiftçi-Sen Başkanı Abdullah Aysu ile Kooperatifçilik Üzerine Söyleşi
s 22

meydan

1 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK
ANARŞİST
GAZETE
SAYI: 12
AĞUSTOS
2013

Her şeye rağmen YAŞAM DİRENİŞTE
s 34

Devasa Projelerle Devasa Yıkım Sürüyor
s 30

Yunanistan Awoos'ta HES Direnişi
s 24

Tekstil İşçileri Grevde

Patron sendikası ile gerçekleştirilen toplu sözleşmede anlaşma sağlanamayınca TEKSİF'te örgütlü 12 bin işçi greve çıktı.

Türk-İş'e bağlı Türkiye Örne ve Giyim Sanayi İşçileri Sendikası (TEKSİF) patron sendikası ile gerçekleştirdiği 23. dönem TİS görüşmeleri sonucu anlaşma sağlanamayınca 30 işyerinde grev kararı aldı. Aralarında Altinyıldız, Saray Halı, Yünsa, Vakko gibi şirketlerin bulunduğu on beş fabrikada yaklaşık 10 bin işçi, 15 Ağustos günü greve baş-

larken, İpsan, İşbir, Levi, Temtaş Tekstil gibi şirketlerin olduğu diğer on beş fabrikada ise 2 bin 642 işçi 19 Ağustos Pazartesi günü başladı.

İkinci grubun greve başlamasından önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik sendikalar arasında arabuluculuk yaparak grevi kırmaya çalıştıysa da başarılı olamadı. 12 binden fazla işçi ise "Ya 120 Günlük İkramiye Ya Hiç" şiarıyla grevi sonuna kadar sürdüreceğini vurguluyor.

Taşeron Patronu, Maaşını İsteyen İşçiyi Öldürdü

Eskişehir'de Toplu Konut İdaresi inşaatında çalışan işçiler, maaşlarını istedikleri için taşeron şirketin ortağı tarafından silahlı saldırıya uğradı. Patronun saldırısı sonucu, işçilerden biri hayatını kaybetti.

TOKİ inşaatında çalışan işçiler, maaşlarını alamadıkları için, geçtiğimiz günlerde bağlı çalıştıkları taşeron şirketin ortaklarına ait eve gittiler ve ödenmeyen maaşlarını istediler. İşçilerin isteği üzerine patronlardan biri olan Osman Bekir Genç, işçilerin üzerine ateş açtı. Patronun silahlı saldırısı sonucu vücuduna kurşun isabet eden işçilerden Hayrettin Türkoğlu ve akrabası Mehmet Türkoğlu ağır yaralandı. Yaralanan işçiler hastaneye kaldı-

rılırken, dört patron kaçtı. Eskişehir Devlet Hastanesi'ne kaldırılan işçilerden Mehmet Türkoğlu ise, hastanede hayatını kaybetti.

TOKİ gibi birçok şirket, taşeron aracılığıyla işçiyi sömürmeye devam ediyor. Zaten ağır çalışma koşullarında, güvencesiz çalışmak zorunda bırakılan birçok işçi, taşeron sistem içerisinde çalışırken yaralanıyor, sakat kalıyor ve hatta katlediliyor. TOKİ'ye bağlı inşaatlarda yalnızca Temmuz ayı içerisinde hayatını kaybeden 41 işçi henüz hafızalardayken, patronun saldırısı sonucu hayatını kaybeden Mehmet Türkoğlu'nun katilinin hem onu öldüren katil patronun hem de taşeronluk sistemin olduğunu unutmamak gerekiyor.

Taşeron İşçileri İş Bıraktı

Şırnak'ta Dicle Elektrik Dağıtım (DEDAŞ) bünyesinde çalışan taşeron işçileri, haklarının gasp edildiğini belirterek elektrik arıza servisi binası önünde iş bırakma eylemi gerçekleştirdi.

Bina önüne "Taşeron İşçileri Köle Değildir", "Bu İş Yerinde Grev Var" yazılı pankartlar asan işçiler, çalışırken kullandıkları kasma, kürek, pense, kontrol kalemi gibi aletleri de bina önüne bıraktılar. 30 işçinin katıldığı eylemde, işçiler adına açıklama yapan Nevzat Uysal, DEDAŞ'ın 1 Temmuz'da özelleştirdiğini ve kendilerinin de Kılıçbey GAP Elektrik

bünyesinde çalıştıklarını kaydetti. Uysal sözlerini şöyle sürdürdü: "Özelleşme sürecinden bu yana yapılan adaletsizlikler, haksızlıklar ve zulüm karşısında tek yürek olmaya karar verdik. Bizler işçiyiz ve her gün ölüme biraz daha yakınız. Sabahları evlerimizden çıktığımızda çocuklarımızla, eşimizle vedalaşarak çıkıyoruz. Özelleşme sonrası maaşlarımızda kesintiler yapıldı. Sosyal ve sendikal haklarımız ellerimizden alındı. Aile ve çocuk ücretlerini de kestiler. Bu haklarımız geri verilinceye kadar eylemimiz devam edecektir."

Dinex Egzoz'da İşçi Kıyımı Başladı

Dinex Egzoz'da Birleşik Metal-İş'in örgütlenmeye başlaması üzerine, şirket patronları ile sarı sendika Türk Metal ittifakı, 5 işçiyi işten çıkardı.

Tekirdağ Çerkezköy'de bulunan ve yaklaşık 250 işçinin çalıştığı Dinex Egzoz fabrikasında Birleşik Metal-İş Sendikası örgütlenmeye başladı. Sarı sendika Türk Metal'in tehditlerine rağmen çoğu işçi Birleşik Metal-İş'te örgütlendi. Birleşik Metal-İş, Toplu İş Sözleşmesi (TİS) için gerekli olan işyeri barajını aşarak 14 Ağustos günü bakanlığa

resmi başvuru gerçekleştirdi. 16 Ağustos günü bakanlıktan olumlu yanıt alınması üzerine şirket patronları, sarı sendika aracılığıyla işçileri tehdit etmeye başladı. Sendikasızlaştırmayı tehditlerle ve Türk Metal Sendikası'yla başaramayan Dinex Egzoz patronları, son olarak Birleşik Metal-İş'e üye olan 5 işçiyi tazminatsız bir şekilde işten çıkardı. Her gün mesai bitiminde fabrika önüne gelen şirket yetkilileri ile Türk Metal temsilcileri, işçileri Birleşik Metal-İş'ten istifa etmezlerse işten atılacakları yönünde tehditlerle yıldırmaya çalışıyor.

İş Güvenliği Uzmanları Kimin Güvenliğini Sağlayacak? İşçinin mi? Patronun mu?

Halil Çelik

halilcelik@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz yıl Haziran ayında çıkartılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı ve benzeri yasaları Meydan Gazetesi'nin 6. sayısında değerlendirmiştim. Bu yasayı genel hatlarıyla değerlendirmeden bugüne kadar geçen sürede yazının haklılık payının ortaya çıkmasının ötesinde, bugünlerde yasanın kaygılandırıcı bir toplumsal etkisi söz konusu. Bu etkinin sebebi on binlerce işsiz iş umudu, bu alanda çalışacak taşeron şirketlerin ve devlet onaylı kursların rant alanı, devleti ve patronları sorumluluktan kurtaracak olan çok da yeni olmasa da artık her iş yerinde bulunması zorunlu bir meslek: İş Güvenliği Uzmanlığı.

İş Güvenliği Uzmanı nasıl olunur? İş Güvenliği Uzmanları Ne İş Yapar?

İş Güvenliği Uzmanlığı, önce (4857 sayılı) İş Kanunu'nda tanımlandı. Ardından (6331 sayılı) İş Sağlığı ve Güvenliği adlı yasa da her iş yerinde bulundurulması zorunlu bir meslek halini aldı. Zorunlu olması iş güvenliği uzmanlığının milyonlarca işsiz için yeni bir iş alanı olmasını beraberinde getirdi. Tabi ki bunda medya ve sosyal medya üzerinden "geleceğin mesleği", "işsizlere yeni bir

iş umudu" gibi nitelermelerin de önemli bir payı var. Yasa ve yasanın son düzenlemelerine göre, bakanlığın müfettişleri ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği bölümünden mezun olanların dışında yine üniversitelerin tüm mühendislik bölümleri, mimarlık bölümü mezunları ile fizik, kimya, biyoloji mezunları ve teknik öğretmenler iş güvenliği uzmanı olabilecek. Onlarca yıl bir iş sahibi olabilme umuduyla okuyan ve neticesinde çoğunluğu işsiz olan bu insanların iş güvenliği uzmanı adıyla da olsa "bir meslek sahibi" olmaları elbette o kadar kolay değil. Öncelikle denkleştirebilirse 1500 ile 3000 lira arası bir ücret karşılığında kursa yazılması gerekiyor. Kurs ilk 15 gün uzaktan eğitim, sonraki 15 gün ise yüz yüze eğitim ile sürecek 1 aylık bir programdan oluşuyor. 1 aylık kurs eğitiminin ardından bir iş yerinde (40 saat) yaklaşık bir hafta staj yapıp "kursu gitti belgesi" alınması gerekiyor. Ardından bakanlığın yılda 3 defa yapacağı sınavlara girerek 100 puan üzerinden en az 70 puan alması gerekiyor.

Tüm bu süreci tamamlayan diplomalı işsiz, artık yeni bir diploma daha almış olacak. Bu belge ile çalışacak olan iş güvenliği uzmanının ise üç farklı çalışma şek-

li olacak. Fiilen olanaksız olsa da yasal olarak tanımlanan bireysel olarak iş güvenliği uzmanlığı yapabilir veya Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri (OSGB) denilen taşeron gibi işleyen şirketlerin bir elemanı olarak patronlara hizmet edebilir. Diğer bir çalışma yöntemi de yasa da belirtilen koşul ve sayıda işçi çalıştıran iş yerlerinde kurulacak İş Sağlığı ve Güvenliği Birimleri'nde (İSGB) çalışabilir.

İş Güvenliği Uzmanı, Neyin Güvenliğini Sağlayacak?

Artık her iş yerinde zorunlu olarak bulunması gereken iş güvenliği uzmanları en temelde iş yerinde gerçekleşecek potansiyel "iş kazalarını" tespit etmek ve bunları önlemek amacıyla patron ile işçi arasında adeta bir köprü görevi görecek. Ancak daha önceden de kurulmuş olan bu köprü iş cinayetlerini, işçi katliamlarını önlemek bir kenara, katliamların ve cinayetlerin resmi verilere işlenmemesini dahi çözümleyemiyor. Yaklaşık altı ay içerisinde tam anlamıyla hayata geçirilecek olan iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğu da elbette çözümlenemeyecek.

Bugüne kadar çıkartılmış tüm "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasaları" nasıl farklı bir amaca hizmet

ediyorsa bu yasa ve yasanın getirdiği iş güvenliği uzmanları da aynı şekilde aynı amaca hizmet edecek. İşçilerin yaşamının güvenliği için değil, işin güvenliği yani patronun güvenliği için çalışacak. İş cinayetlerinin doğrudan faileri olan patronun ve devletin işçi katliamlarındaki sorumluluklarını hafifletecek. Karşılığında ise 3 bin lira ile 10 bin lira arasında değişecek bir ücret alacak.

Bu işi şirketlerde, "patronun sonraki adam" gibi yetkileri bulunanlar tabi ki gönül rahatlığıyla yapacaktır. Ancak birçok farklı sebepten dolayı üniversitelerin iş bulamayacakları bölümlerinde kıt kanaat okuyan, neticesinde diplomalı işsiz gibi bir unvanla yaşamını sürdürenlerin vicdanı bu işi nasıl kaldıracak? Patronu denetliyormuş gibi bir görüntü sonucunda, işçilerin yaşamını yitirmemesi için elinden geleni yaptığını düşünerek mi yoksa zaten aldığı ücret yaşamını idame ettirmesine yetmeyen bir işçiye baret takmadığı için para cezası keserken mi vicdan rahatlığını yaşayacak? Elbette iş güvenliği uzmanı olacaklar başlarda bu vicdani sorgulamayı yapacaklardır. Ancak bu işi yaptığı sürece işçiyi ve işçinin yaşamını çok da önemsemeyecektir. Tıpkı patron gibi.

BEDAŞ İşçileri Direniyor

“ **Sendikalı işçilerin BEDAŞ tarafından işten atılması üzerine Meydan Gazetesi olarak BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde bekleyen direnişteki işçilerle görüştük.** ”

Furkan Çelik

fcelik@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz sene Mayıs ayında 2 aylık maaşlarını alamadıkları için iş bırakma eylemi gerçekleştiren 150'ye yakın BEDAŞ(Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş) işçisinden 114'ü işten atılmıştı. Atılan işçiler BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde çadır kurarak direnişe başlamışlardı. 208 gün boyunca kar, yağmur, soğuk demeden BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde direniş çadırın da bekleyen işçiler mahkeme kararıyla ana işveren BEDAŞ'a karşı işe iade davasını kazanmışlardı. BEDAŞ'ın 14 Aralık günü 1960 milyar dolar karşılığında Cengiz-Kolin-Limak ortaklığındaki girişim grubuna satılmasıyla birlikte BEDAŞ'taki işçilerin geri dönmüşlerdi. Ancak işçiler özelleştirmenin ardından mahkemenin "enerji sektöründe taşeron çalıştırılmaz, geri alınan işçiler kadrolu BEDAŞ işçisidir" kararına rağmen, taşeron altında çalıştırılmaya devam etmişti.

İşbaşı yaptıktan yaklaşık 6 ay sonra BEDAŞ işçileri tekrar işten atılma ile karşı karşıya kaldı. Özelleşen BEDAŞ'ın çalışma şartlarını daha da ağırlaştırmak istemesi ve daha az maaşla yeni işçiler almak istemesi sonucunda 450 işçi işten atıldı. Atılan işçilerin %80'inin sendikalı olması da BEDAŞ'ın sendikalı işçileri tasfiye ederek sorunsuz bir sömürü düzeni kurmak istediğini açıkça gösteriyor.

Sendikalı işçilerin BEDAŞ tarafından işten atılması üzerine biz de BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde bekleyen direnişteki işçilerle görüştük.

"BEDAŞ Sendikal Hareketi Bitirme Çabasında"

Özcan Yılmaz 13 yıldır BEDAŞ'ta çalışıyor. BEDAŞ içerisinde sendika faaliyetleri yürütüyor ve Enerji-sen yönetim kuruluunda bulunuyor.

Gazetemize konuşan Yılmaz işten atılma süreçlerini şöyle anlattı; "Şimdi tamamen sendikaları yok etme, sendikal hareketi bitirme içerisine girdiler. Görüşmelerde BEDAŞ bizim sendikalaşmayı yok etme gibi bir niyetimiz yok diyor ama sen gelip de BEDAŞ içerisinde çalışan, sendikanın 26 yöneticisini işten çıkartırsan bu, sendikalaşmayı engellemeye yönelik bir harekettir. Geçen sene de 208 günlük bir direnişin ardından işe iade davalarımız açılmıştı. Davayı biz kazanmıştık. BEDAŞ ders almamış olacak ki hala hukuksuzluğa devam ediyor. İş haklarımızı verip, tazminatlarımızı ödeyip işten atması hukuki olabilir; fakat BEDAŞ burada kanun dinlemezi yapıyor ve haklarımızı dahi vermeden bizleri işten atıyor. Çalışmak bizim hakkımızdır, sen beni çıkartıp yasal olmayan bir şekilde yerime başka bir işçi koyarsan olmaz."

"Mahkemelerle Bizleri Oyalamak İstiyorlar"

BEDAŞ'ın mahkemelerle işçilerin bekleyişini uzatmak ve yıldırma istediğini söyleyen Yılmaz; "BEDAŞ bize diyor ki haklarınız için mahkemeye başvurun biz de verelim. Böyle şey mi olur,

bu zaten bizim hakkımız bize vermek zorundasın, biz neden mahkemeye başvuralım. Yasalar var, iş kanunu var sen bunu uygulamayı herkesi işten atıyorsan bu BEDAŞ'ın mafyavari tavrıdır." şeklinde konuştu. Hala içeride kalan maaşları olduğunu söyleyen Yılmaz "Haklarımız için meşru şekilde mücadele ediyoruz hakkımız neyse onu alacağız." dedi. Birkaç kez BEDAŞ ile görüşme yapıldığı BEDAŞ'ın ilk olarak sadece 35 kişiyi almayı kabul ettiğini söyleyen Yılmaz "Biz bunu kabul etmiyoruz, ya hepimiz ya hiçbimiz, hedefimiz budur. Eğer BEDAŞ bizleri çalıştırmak istemiyorsa, tazminat haklarımızı verecek bunun başka yolu yok. Biz buraya kuru kuru bağırp gitmek için gelmiyoruz, bu direnişin sonuçlarını almadan hiçbir yere gitmeyeceğiz. İster maddi olsun, ister tekrar işe dönmek olsun, hakkımızı almadan dönmeyeceğiz. Son olarak söylemek istiyorum ki mücadele devam sonuna kadar edeceğiz." diyerek sözlerini sonlandırdı.

"Maaşlarımız Ödenseydi Murat Göçmen Aramızda Olurdu"

BEDAŞ işçisi Umut, 2 yıldır saat okuma işçisi olarak çalışıyor.

Umut, süreci hakkını arayan sendikalı işçileri pasifize ederek, işçilerin örgütlülüğünün kırılmak istenmesi olarak değerlendiriyor. Geçen seneki 208 günlük direnişin kazanımla sona ermesiyle BEDAŞ'ın yeni patronlarının bu örgütlükten korktuğunu söylü-

yor. Atılan 450'ye yakın işçinin %80'inin sendikalı olması da bunun açıkça bir göstergesi. Umut "208 günlük direnişin ardından çıkan mahkeme kararıyla ana işveren BEDAŞ'ın kadrolu çalışanları olarak kesinleşmiş karar çıkmıştı. Ama bizi hala taşeron altında çalıştırıyorlardı" diyor. Atılan diğer işçiler gibi Umut'un da Ağustos ayında alması gereken maaş verilmemiş, o da diğer işçiler gibi bayramda evine para götürememiş. Umut, geçen sene 208 gün beraber direndikleri Murat Göçmen'in de parası olmadığı için ilacını alamadığını ve yüzden yaşamını yitirdiğini söylüyor. "Murat Göçmen arkadaşımızın bir önceki direnişten kalan sigorta borcu da bulunmaktaydı. Ödeyemeyecek durumdaydı. Maaşı da ödemediği için ilacını alamadı. Eğer maaşı ödenseydi, Murat aramızda olacaktı."

Umut BEDAŞ'ta iş koşullarının ağırlaştırıldığını söyleyerek "İşçi sayısı azaltılıyor bölgelerdeki işler aratılıyor. İşçilere tazminatları dahi verilmiyor en azından tazminat hakları verilse bir nebze olsun rahatlayacağız. Ama bunu bile yapmıyorlar. Şu an için biz işlerimizi geri istiyoruz. İşçilerin yüzde 95'i kalifiye elemandır işin fazla olması değil, ücretlerin durumu bizim için sorun. İşçi maaşları indiriliyor, işçilerin işi arttırıyor. Görevimiz olmayan işler bizlere yaptırılıyor. BEDAŞ'la görüşmelerimiz devam ediyor ama 208 günlük direnişten çıkardığımız deneyimle görüyoruz ki BEDAŞ bir oyalama politikası güdüyor. İşçileri BEDAŞ önün-

den uzaklaştırma çalışmasında. Bizim burada illegal bir şey yapmak gibi bir niyetimiz yok sadece hakkımızı istiyoruz." dedi.

"Evimize Ekmek Götüremediğimiz İçin Eşinden Boşanan Arkadaşlarımız Oldu"

Direnişin uzun sürmesiyle işçilerin çok sorunlar yaşadığını belirten Umut "Burada nişanlı işçiler nişanlarını attılar, evli arkadaşlar boşanma durumuna geldiler, boşanan arkadaşlarımız bile oldu. Bu insanların istedikleri tek şey, evlerine ekmek götürülebilmek bunun dışında bir şey istemiyoruz." dedi.

Şirketin özelleştirme sonrasında da mevcut çalışanların aynen çalıştırılmak zorunda olması ve mahkemenin "BEDAŞ işçisi taşeron değil kadrolu çalışandır" kararına rağmen haklarımız verilmezse her yola başvuracaklarını söyleyerek "Biz dedik ki BEDAŞ'a ekmek yedirtmeyeceğiz. Eğer ki bir yerde hukukun üstünlüğü tanınmıyorsa, anayasanın verdiği haklar tanınmıyorsa ve bir insan açsa her yola başvurur."

BEDAŞ'ta çalışan arkadaşlarla karşı karşıya gelmek istemeyiz ama bir insanın elinden ekmeği alırsanız ve bu ekmeği yasal yollarla geri verilmeyorsa, buradaki işçiler ekmeğini almak için yasal, yasal olmayan bütün yollara başvuracaklardır." dedi.

1 Ağustos'ta İşten Atılmalarına Rağmen Direnişteki İşçilere Destek Olmak İçin İş Bırakan BEDAŞ İşçileri

Uğurcan 20 aydır BEDAŞ'ta çalışıyor ve Enerji-sen üyesi. Uğurcan "Özelleştirme olduğundan dolayı Cengiz-Kolin-Limak şirketleri BEDAŞ'ın işletmesini 36 yıllığına aldı. İşçilerle çalışmayacağını zaten daha önceden söylüyordu, ama öncelikle sendikalıları çıkartacaktı. Sendikalı işçilerin yüzde sekseni işten çıkartıldı. Benim gibi on-on beş işçi de işten çıkarılmamıza rağmen, bu yüzden iş başı yapmadık." diyor.

Şirketin, direnişin gücünü kırmak için bazı işçilere direnişten çekilmesi karşılığında maaşlarını ödemeyi teklif ettiğini söyleyen Uğurcan "Görüşmeler sonrasında uzlaşmaya varılmaması halinde okuma ve kesme işini engelleyebiliriz, çeşitli eylem yollarına başvurabiliriz" diyerek; görüşmelerin olumlu geçip geçmemesini dışarıda bekleyen işçilerin kalabalık olup olmamasıyla alakalı olduğunu, bu yüzden direnişi daha kalabalık ve hareketli hale getirmeye çalıştıklarını söyleyerek sözlerini sonlandırıyor.

KESK Yürüyüşüne Polis Saldırısı

TİS görüşmelerinde kamu işçilerinin taleplerinin karşılanmaması ve Memur Sen'in hükümet ile bu koşullar altında anlaşması üzerine KESK(Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu), 16 Ağustos Cuma günü dört farklı koldan Ankara'ya yürüyüş başlattı. Ankara'da basın açıklaması, yürüyüş, forum gibi eylemler gerçekleştiren KESK'lilere polis saldırdı.

"İnsanca Yaşam, Güvenceli Gelecek, Eşit, Özgür Ve Demokratik Bir Türkiye İçin Yürüyoruz!" şiarıyla gerçekleşen yürüyüş, Edirne'den yola çıkan Mehmet Ayvalıtaş, Ali İsmail Korkmaz Yürüyüş Kolu, Roboski'den Bedran-Orhan Encü, Abdullah Cömert Yürüyüş Kolu, Manisa'dan Ethem Sarısülük, Medeni Yıldırım Yürüyüş Kolu ve Hopa'dan Metin Lokumcu Yürüyüş Kolu olmak üzere dört farklı merkezden 16 Ağustos Cuma günü başladı. Dört gün süren eylem boyunca İstanbul, Kocaeli, Diyarbakır, Urfa, Aydın, İzmir, Trabzon, Ordu gibi şehirlerde yürüyüş, basın açıklamaları ve forumlar gerçekleştirildi.

20 Ağustos Salı günü tüm yürüyüş kolları Ankara'ya ulaştı. Öğlen saatlerinde yol kapatılarak Çalışma Bakanlığının önüne yürüyen KESK'liler burada polis barikatlarıyla karşılaştı. Bir süre burada sloganlarla bekleyen KESK'liler görüşmeler sonucu barikatları kaldırarak bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Açıklamanın ardından yarım saatlik bir oturma eylemi gerçekleştiren KESK'liler bakanlığın önünden, Güvenpark'ta gerçekleşecek forum için Kızılay'a doğru yürüyüş

şey başladı. Polis,yürüyüşü bariyer kurarak engellemeye çalıştı. Ancak barikatların önünde bir süre bekleyen KESK'liler, birden Konya yoluna yöneldi. Konya yolu trafiğe kapatılarak yürüyüşe devam edildi. Yürüyüş boyunca sık sık "Devlet güdümlü sendikaya hayır!", "Hükümet zammını al başına çal!", "Zafer direnen emekçinin olacak!", "Grev hakkımız, toplu sözleşme silahımız!" sloganları atan KESK'lilere Ankara Büyükşehir Belediyesi önünde polis önce TOMA'larla tazyikli su sıkı, ardından yoğun gaz bombaları ve coplarla saldırdı. Tüm saldırılara rağmen yürüyüşü sürdüren KESK'liler, Güvenpark'ta gerçekleşen foruma katıldı. Forumda konuşan KESK Genel Sekreteri İsmail Hakkı Tombul, gün içerisinde karşılaştıkları polis saldırısını "Mücadelemiz baskıyla, zorla engellenemez" şeklinde kınarken, "Sadece temsil ettiğimiz kamu emekçileri için değil, bu ülkenin eğitim ve sağlık gibi kamusal hizmet hakları ellerinden alınmış milyonlar için yürüdük. Önümüzdeki aylarda Türkiye'nin her yerini eylem alanına çevireceğiz" sözleriyle mücadelenin süreceğinin altını çizdi.

Punto Deri İşçileri Direniyor

Zeytinburnu'nda faaliyet yürüten Punto Deri fabrikasında Deri-İş üyesi iki işçi işten çıkarıldı. İşten çıkarılan işçiler fabrika önünde direnişe başladı.

264 işçinin çalıştığı, 110 işçinin ise Deri-İş Sendikası'na üye olduğu fabrikada bir süredir fabrika patronları, sendikalı işçileri yıldırıma çalışıyordu. İşçilerin Deri-İş'ten istifa etmesi için noter çağırarak istifaya zorlamadan, ağır tehditlere varan türlü yöntemler deneyen Punto Deri patronları son olarak iki işçiyi daha işten çıkardı. İşten çıkarılmadan önce patronla görüşmeler gerçekleştiren işçilere çeşitli sözler verilerek yıldırıma çalışılmış ancak başarılı olunamamıştı. 2 Ağustos'ta Punto Deri patronlarından Hakan Selko ile patron sendikası yetkilisi işçileri işten çıkardı. İşçiler, Punto Deri fabrikası önünde direnişe başladı.

Kazova Tekstil İşçilerinin Direnişi Sürüyor

Her Çarşamba Kazova Tekstil önünde eylem yapan Kazova işçileri, direnişin 175. gününde de Şişli'den fabrika önüne bir yürüyüş gerçekleştirdi.

Şişli Meydanı'nda bir araya gelen Kazova işçileri "Emeğimizi Alın terimizi Gasp Eden Patronlarımız Somuncu Ailesinden Haklarımızı Alana Kadar Açlık Grevindeyiz" yazılı pankart açtı. Buradan direniş çadırı önüne yürüyen işçiler sık sık "Direne Direne Kazanacağız", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız", "Hakkımızı Ümit Somuncu'ya Yedirtmeyeceğiz", "Hakkımızı Gaye Somuncu'ya Yedirtmeyeceğiz" sloganları attı. Yürüyüşün ardından bir basın açıklaması okundu. Direnişçi işçiler adına açıklamayı okuyan Bülent Ünal, Somuncu ailesinden haklarını alana kadar direneceklerini kaydederken, direnerek kazanabileceklerini vurguladı. Açıklamanın ardından eylem sonlandırıldı ve Kazova Tekstil önündeki direniş çadırına geçildi.

Lice'de Devlet Narkoterörü

En son gösteri, basında bir hayli kendinden söz ettirdi. Film ve dizi oyuncularının yoğunluklu olarak gözüktüğü son uyuşturucu operasyonu, bir hafta sonrasında bile ana gündemlerden biri halindeydi. Gözüktüğü alınan oyuncuların, Taksim Direnişi'ne katıldığından dolayı gözüktüğü sosyal medyada çok konuşulandan olsa da, oyuncuların pişmanlık dolu ifadeleri basına yansıdığı aşamadan itibaren olayın "magazin" yönü daha ağır basmaya başladı.

Aslında, bu sansasyonel mağdurların polemiklerinde unutturulan, uyuşturucu operasyonu sürecinin başlangıcı.

Lice'de Yaşananları Lice'yle Unutturmak

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde, "kalekol" inşaatını protesto eden köylülere, askerler ateş açarak saldırınca köylülerden altısı yaralanmış ve 18 yaşındaki Medeni Yıldırım katledilmişti. Bu, devletin sözde barış sürecinde takındığı tavrın en büyük ifadelerinden biriydi. Medeni de yakın tarihte katledilen Ethem Sarısülük, Ali İsmail Korkmaz, Abdullah Cömert ve Mehmet Ayvalıtaş gibi faili devlet cinayetlerinden birine kurban gitmişti. Medeni'yi öldürenler de, diğerlerinde olduğu gibi devletin himayesinde aklanırken, birçok farklı ilde Medeni için bir dizi eylemler gerçekleştirildi. Lice'de yaşanan adaletsizliğe karşı, belki bu sefer Kürdistan dışında da yoğun bir öfke oluşmuştu. Devlet terörüne karşı yaygınlaşan bu tarz bir duygu yoğunluğu ve birlikteliği, mevcut siyasal sistemi tüm farklı olasılıklarda zora sokabilir cinstendi.

Bu şekilde bir biraraya geliş, devletin beklemediği tarzda bir muhalefete sirayet ediyordu. Farklı etnisite, mezhep vb. farklılıkları politik bir ayırım mekanizması olarak kullanan devletin, Lice'den sonra bu politikası yerle bir olmuştu. Bu başarısızlık, ani bir şekilde telafi edilmeliydi, keza bu, yıllardan beri devam eden Türkleştirme politikalarının özellikle Kürdistan dışındaki bölgelerde sonu anlamına geliyordu.

Medeni ve Medenilerin katledilmesi, halkların kardeşliği sloganının devlet karşısında bir yerden somutlaşmasına vesile olmuştu. İşte tam da böyle bir ortamda, Lice'de (ki Lice'nin seçilmesi manidardır) başlatılan "uyuşturucu operasyonu şovuyula" tüm gündem kilitlendi

“ Her sene televizyonlardan izlediğimiz büyük uyuşturucu operasyonlarının anlamını düşünmek, özellikle medya manipülasyonunun anlaşıldığı bu günlerde daha fazla önem taşıyor. Bir yandan kötülüklerle savaş görevini gerektiği gibi yerine getiren devlet algısı yaratılmaya çalışılırken, öte yandan halkın politizasyonunu arttıracak gerçek gündem bir kafa karışıklığı yaratılarak unutturulmaya çalışılıyor.

Devletin B Planı; Narkoterör

Devlet bu şova iyi hazırlanmıştı. Artan bu politizasyonu kırabilmek için devletin, sadece somut bir oyuna değil, aynı zamanda hazırladığı bu oyun üzerinden, birçok alanda kaybettığı ve iktidar olma durumunu tekrar kazanmaya ihtiyacı vardı. Uyuşturucu operasyonu, ideolojik olarak devlete bu hizmeti verebilecek bir potansiyel taşıyordu.

Bir savaşa hazırlanır gibi hazırlanmıştı devlet. Diyarbakır ve Mardin jandarma özel hareket taburları, sivil jandarma komando alayı, Lice jandarma komando alayı, köy korucularından oluşan timler, skorsky helikopterler, tarruz helikopterleri, 18 kobra ve 13 kirpi tipi zırhlı araçtan oluşan bir ekip hazırlandı. Birçok televizyon kanalı, gazete vb. şovu yazmak ve hepimizin gözüne sokmak için hazırıldı.

Uyuşturucu üretimi ve ticaretinde bulunan birçok kişiye eş zamanlı baskınlar düzenlenmişti. Devletin kolluk kuvvetlerinin başında bulunanlar, amacın "uyuşturucu parasıyla finansman sağlayan terörist yapılanmalara

büyük bir darbe indirmek" olduğunu belirtmişti. Şovun ismi bile hazırıldı; Narkoterör.

Narkoterör kavramlaştırması, sadece yaşadığımız coğrafyadaki siyasal yapılanmayı elinde bulduranların uydurduğu bir terim değildi elbette. Narkoterör kavramı ve bununla ilgili politikaların, başka coğrafyalardaki devletlerin ilgili birimlerince kullanılıyor oluşu, TC'nin son dönemdeki operasyonlarını daha geniş bir bağlamda ele almayı zorunlu kılıyor.

Bir Devlet Politikası Olarak Uyuşturucu

Dünya üzerinde uyuşturucu üzerinden büyük finansmanın sağlandığı ve dolayısıyla bu finansmanı yaratan "illegal" grupların yoğunlaştığı yerler, uyuşturucu üretiminin yasal olarak yapılabildiği coğrafyalar. İlaç sanayisinde kullanılmak üzere gerçekleştirilen üretim, hem üretim hem de dağıtım aşamasındaki birçok "illegal" girişimle beraber farklı bir ekonomik hareketlilik alanının parçası haline geliyor.

Yasal olarak üretim yapabilecek coğrafyaların, özellikle yoksulluk ve sömürünün kendini en acımasız bir şekilde hissettirdiği alanlar olması, uyuşturucu üzerinden gelir elde etmeyi kolay kılıyor. Bu kadar kolay ve yüksek meblağlar elde edilebilecek bir alanın, küresel pazar ayağı da düşünüldüğünde yerel anlamda güçlü birkaç çetenin kontrolünde olmasının gerçekliği ortada. Bu kayıtdışı ekonomi alanları, devletlerin ve küresel sermaye gruplarının ekonomik güçlerine güç katabilecekleri, "illegal" paralarını aklayabilecekleri; tüm bunları yaparken "uyuşturucu, çeteler vb. birçok toplumsal sorunla mücadele ediyoruz" propagandasını yapabilecekleri danışıklı dövüş alanlarıdır.

En somut örnekleri görmek adına, Güney Amerika'da, uyuşturucu ticaretinin dünya yüzdesinin önemli bir bölümünü elinde barındıran devletlere bakılabilir. Bu devletlerin üst düzey yetkililerinin, bu çetelerin içerisinde önemli konumlarda bulunuyor olması, bu çetelerin aslında o kadar "illegal" olmadıklarının göstergesidir.

Kayıtdışı diye ifade edilen tüm ekonomik hareketlenmeler, devletler ve uluslararası siyasi ve ekonomik kuruluşlar tarafından olumsuzlansa da, devletlerin yoğunluklu göz yumduğu hatta kontrol ettiği ekonomik hareketlenmelerdir. Devletler ve şirketler, bugün olumsuzlanan tüm suç aktivitelerinin faili konumundadır.

TC'nin Uyuşturucu Politikası

1990'lı yıllarla beraber, özellikle Kürdistan coğrafyasında artan uyuşturucu hareketliliği, bir yandan devletle ilintili uyuşturucu çetelerinin oluşmasını sağlarken, öte yandan bölgede özellikle gençlerin politikleşmesi için kültürel bir yozlaştırma aracı olarak uygulandı. Uyuşturucu operasyonu ile birlikte anılan Lice, 90'lı yıllardan bu yana asker ve özel hareket timleri tarafından yakılarak boşaltılmaya çalışılan yerleşim bölgelerinden. Bu tarz baskı ve şiddet politikalarından istediği sonucu alamayan devlet, kültürel bir baskı kurmaya gitmiş; devlet terörüne karşı örgütlenecek yeni nesilleri hedef seçmiştir.

Uyuşturucu, siyasi ve ekonomik iktidar konumunda bulunan odaklar için, finans kaynağı olurken; diğer yandan toplumsal hareketlenmelerin engellenmesi için topluma aşılınmış bir virüs gibidir.

Bugün Lice'de, bu uyuşturucu üretimi yapılan alanların karakollarının hemen yakınında olması ve bu kadar büyük bir ağın farkına geç varılıyor olması, TC'nin, Güney Amerika örneklerinde olduğu gibi bu ağın ne kadar içinde olduğunun görülmesi açısından önemlidir.

Yakın bir zamanda, İstanbul/Gülsuyu'nda devrimcilere karşı uyuşturucu çetelerinin başlatmış olduğu saldırılar, devletin uyuşturucu politikalarına ne kadar sıklıkla başvurduğunu görmek açısından son derece güncel ve yakın bir örnektir. Kentsel talan projelerinin uygulanması için halkın örgütlülüğünü kırmakta kullanılan uyuşturucuya karşı, Gülsuyu halkı ve devrimciler mücadeleye ederken; halkı silahlarla taramaya çalışan çeteler ve onları koruyan kolluk kuvvetleri bu işbirliğini gözler önüne seriyor.

Büyük uyuşturucu operasyon şovları, devletin uyuşturucu politikası devam ettikçe bitmeyecek. Uyuşturucuya karşı mücadeleye, en büyük uyuşturucu tedarikçisi ve aracısından başlamak gerek. Toplumsal yozlaşmanın, ekonomik sömürünün, siyasi baskının kökenini medya manipülasyonuna gelmeden devlette ve kapitalizmde aramak gerek.

Gülsuyu'nda Rant Çeteleri Halka Saldırıyor

Uğur Sessiz

Mahalle denilince akla küçük yer gelir, küçük ya herkes tanır birbirini. Tanır çünkü mahalleyi kuran da, o herkeştir. Gecekondu, bakkalı, manavı, camisi... Eskiden böyleydi. Şimdi kimse kimseyi bilmez oldu; mahalleler büyüdü, gelişti, bakkal dükkanı kapadı, mahallenin çamurlu yolu beton, iki odalı gecekondu TOKİ'li oldu. Çünkü "kentleşiyoruz" ve artık yüksek yüksek asansörlü sitelerimiz, beş katlı apartmanlarımız, sabah gün doğarken işe gidip akşam eve dönen, yüzünü bile zor gördüğümüz komşularımız var. Bir farklı yaşamdı, kültürdü mahalle ve mahalleli olmak.

Şimdi bu kültürü çoğu bilmez, önümüzdeki iki üç yıl sonrasında ise hiç hatırlanmayacak. Çünkü devlet kentsel dönüşüm adıyla sayılı kalmış mahallelere de göz dikmiş durumda. Mahalleleri yıkmak istiyor. Lüks villalar, AVM'ler yapmak, üstünden köprü geçirmek, altından yol kazmak istiyor. Beraberinde mahalleliyi de alıp kentin dışına taşımak, kenti soylulaştırmak istiyor. Devletin köyünü yaktığı, ekmeğini çaldığı, göç etmek zorunda bıraktığı yoksullar ise, bin bir zorlukla kurdukları mahallelerini, yıkım tehdidine karşı korumak için direniyor.

Maltepe'nin Yukarı Yokuşu: Gülsuyu

İstanbul'un Maltepe ilçesinin yukarı yokuşunda kalan son mahallelerden biridir Gülsuyu. Gülsuyu'nu bilmeyenler, şimdilerde çetecilerle halkın arasındaki çatışmalardan biliyor. Oysa Gülsuyu ve mahalleli 90'lı yılların başından bu yana kentsel

dönüşüm belasına karşı ayakta kalabilmek için direniyor. Zaten direnişi iyi tanıyor, biliyor Gülsuyu. Ölüm oruçlarından, işçi eylemlerinden, çoğunluğu göçmen Kürt, Alevi olan mahalle sakinlerinin dağıttığı gazetelerden tanıyor, biliyor. Hal böyle olunca halk için Gülsuyu komünistlerin, devrimcilerin mahallesi, devlet içinse teröristlerin mahallesi oluyor. Devlet Gülsuyu'na girmek için bin bir yol deniyor, ancak her defasında direnişle karşılaşılıyor. Devlet son zamanlarda ise farklı yöntemler deniyor. Gecekonduyu parayla kandırmayı, gençleri uyuşturucuyla sindirmeyi, esnafı dükkanını kapatmakla korkutmayı deniyor. Kaniyor bazıları. Kandıkça mahalleli, devlet de sızıyor Gülsuyu'na. Çetesiyse, polisiyle, işbirlikçisiyle...

Uzun yıllardır Gülsuyu bir yandan uyuşturucuya ve yozlaşmaya, diğer yandan yıkıma karşı direniyordu. Çünkü uyuşturucuyu alan, satan, giderek yozlaşan gençler aynı mahallenin çocuklarıydı. Devlet "içten yıkarsam, büyük yıkım daha kolay olurdu"yu deniyordu. Ancak yıkıma karşı 250 aile para toplayıp 30 iptal davası açmış ve büyükşehir belediyesine 10 bin imza vermiş, altı bin itiraz dilekçesi yollamıştı. Yani bu o kadar da kolay olmayacaktı.

Çetelerin Arka Planı Kentsel Dönüşüm

Ancak son zamanlarda kentsel dönüşüm süreci kendini tamamlamaya yaklaştıkça, devletin saldırıları da artmaya başladı. Saldırımı gerçekleştiren çete, mahallede uyuşturucu, haraç, fuhuş gibi kirli işler-

le uğraşan "Sakarya Çetesi"nin uzantısı olarak biliniyordu ve bir süredir mahalleliye bunları engelleyen devrimcilere yönelik silahlı saldırılar gerçekleştiriyordu.

Son bir ay içerisinde onlarca devrimci yolu kesilerek, pusu kurularak, silahlı saldırıya uğradı. Buna rağmen sadece bir kişi gözaltına alındı. ESP (Ezilenlerin Sosyalist Partisi) Maltepe İlçe Binası silahlı saldırıya uğradı ve ESP üyesi 9 devrimci silahla yaralandı. BDP'li (Barış ve Demokrasi Partisi) İstanbul il yöneticisi Besim Yılmaz'ın dükkanına silahlı saldırı gerçekleştirildi. Uyuşturucuya karşı yürüyüş yapan mahallelinin ve yürüyüşü kayda alan basın üzerine ateş açıldı. Tüm bu saldırılar sırasında kayıta olan MOBESE kameraları devre dışıydı, yani devlet bir yandan devrimcilere yönelik yıldırma politikası uygulama bir yandan da mahalleliyi bu olaylarla mahalleden atmak derdindeydi.

Gülsuyu'ndaki bu saldırılar, yandaş medyada da geniş yer aldı. Ancak, "Solcu örgütler birbirleriyle silahla çatıştı", "Saldırıya uğrayanlar ifade vermekten kaçındı" şeklinde yalan bilgiler ve haberler havada uçtu.

Yaşanan tüm bu saldırılara karşı, Gülsuyu halkı direnişini yıllardır sürdürüyor. Mahalle, devletin devrimcilere yönelik yıldırma politikalarına, gerçekleştirilmek istenen yıkıma, uyuşturucuya, yozlaşmaya ve tüm tehditlere karşı direnmeye devam edecektir. Gülsuyu kolay kolay yıkılmayacaktır. Çünkü Gülsuyu'nun tapusu direniştir.

Kamusal Alana Karşı Kolektif Alan

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

Kapitalizmin Gölgesinde Az Devlet Müdahaleciliği

Gezi Parkı, Central Park olsun diye manşet atan gazeteler bile olmuştu Taksim Direnişi süresince. Dünya üzerinde sayısız metropolün merkezinde ağaçlarla dolu büyük bir park vardı ne de olsa. Parkı, Maçka'dan Gümüşsuyu'na uzatırsak bizim de bir Central Park'ımız olur, bu kadar büyük "tantana" da kopmamış olurdu!

Muhtemeldir ki mimari bir proje önerelim diye manşet attırmadı bu plan. Gerçi, projenin hayata geçme potansiyeli birkaç mühendise tescil bile ettirildi. Yine de manşetin atıldığı tarihlerde aynı gazetede, Taksim Direnişi'ne giden süreçte direnişçilere, "tamam arkadaşlar haklısınız, ama biraz makul olun, sakin olun" yazıları kaleme alınmadı değil. Direnişin kararlılığı karşısında ana akım medyanın geri adım attığı süreçte dilde bir değişim oldu elbet. Ancak, bu seferde "Gezi Parkı, Central Park olsaydı, bütün bunlar yaşanmazdı; halkı anlamak gerekir." tona dönüştü genel söylem.

Kamusal Alan ve Sınırları

Kamusal Alan meselesi, kamuoyu gündeminde daha önce de yer etmişti. Uzun yıllar gündemden düşmeyen türban tartışmasıyla. Bu alanın "sınırları"nın ne olduğu üzerinden konuşulması Kamusal Alan'ın ne olduğunu anlayabilmek açısından önemliydi.

Kamusal Alanlara türbanla girmek yasaktı. Tartışmanın bir boyutu buydu. Örneğin üniversite, hastane, devlet daireleri "sınırları"nda bu şekilde hizmet alınamazdı. Diğer boyut, kavramın içeriğini düşünmemiz açısından oldukça büyük bir soru işareti oluşturuyordu. Otobüs beklenen durak, otobüs, sokaklar vb. bu *mekanlar* kamusal alan değil miydi? Eğer öyleyse, türban takan herhangi bir bireyin sokağa çıkma ihtimali yoktu.

TC'nin kurucu unsuru olan elit kesim, devletin modernleşme sürecinde aktif rol oynadı.

dıklarından dolayı, Kamusal Alan'ı ve kavramın anlattığı bir sürü şeyi manipüle etme şansına sahipti. Türban tartışmalarında bu bürokrat-elitler, kamusal alanın sınırlarını kendi ideolojik eğilimleri doğrultusunda belirlemişlerdi. Ancak gerçek, kamusal alan kavramının anayasada kullanılmamış olmasıydı. Öyleyse ortada bir sorun vardı.

Var olan sorun, bu kez daha güncel bir haliyle önümüze çıkıverdi birden. Toplumsal muhalefetin dilinden düşmeyen bu kavramla ilgili akıl yürütmelerimizi yapmadan önce kavramın Batı'da nasıl kullanıldığına bakmak önem taşıyor.

Habermas'ın Kamusal Alanı

Jürgen Habermas, modern anlamda "kamusal alan" tartışmalarının başlatıcısı konumunda. 1962'de Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü adlı çalışmasında, kavrama bizim "kamu" sözcüğünden anladığımızdan çok daha farklı bir anlam yüklüyor. Bizdeki "kamu" kavramı devletle ne kadar ilintiliyse, Habermas tam tersi bir ilişki üzerinden kamuyu tasarlıyor. Toplumsal yaşamın bir parçası olarak gördüğü Kamusal Alan, kamuoyuna benzer bir alan. Buradaki "alan" illaki mekansal bir tanımlama olmak zorunda değil. Bu nokta, Kamusal Alan tartışmalarında önemli rol oynuyor.

Vatandaşlara açık, herkesi ilgilendiren sorunlar hakkında herkesin birbiriyle etkileşim halinde bulunduğu alan. Toplum ve devlet arasında bir araç. Bu bakımdan Kamusal Alan ve devletin kesiştiği bir alan yoktur. En basit ifadesiyle, "özel alan" dışında kalan tüm alanı ifade eder. Yani bizim sıklıkla anlamaya alışkın olduğumuz biçimiyle, devletin hakim bulunduğu bir alanı ifade etmez Kamusal Alan.

Yaşadığımız coğrafyadaki kamusal alan tartışmalarında, Kamusal Alan'ın gerekliliğini savunanların en sık eleştirdiği noktalardan biri TC'de resmi ideolojinin toplumu, devlete eklememiş olduğudur. Bürokrasi öncülüğünde bir modernleşmeden kaynak-

lı Kamusal Alan'ın, dar bir kutup içerisinde ele alınması da ısrarla belirttikleri nedenler arasındadır.

Bu durum, yani Kamusal Alan'daki unsurların sivil olmasındaki ısrar, sadece yaşadığımız coğrafyadaki değil, küresel Kamusal Alan tartışmalarında Habermas'ın takipçileri tarafından savunulan bir durum.

Habermas, Kamusal Alan ve kamuoyu ile ilgili kavramların 18. yüzyıldan beri oluşan tarihçesini yazar. Bu rastlantı değildir. Çünkü kamusal-özel ayrımı, dolayısıyla burjuva toplumunun gelişmesi bu tarihlerde kendini göstermeye başlamıştır. Entelektüeller, sanatçılar, mülk sahipleri gibi grupların edebiyat çevrelerinde, ders halkalarında, fikir kulüpleri çerçevesinde, cafeler ve kadınların da girebildiği salonlarda siyaset dışı okuma ve tartışma yapabildikleri mecraları sürecin başlangıcına koyar Habermas.

Habermas'ın "Kamusal Alan" kavramını ısrarlı bir şekilde *liberal kamusal alan* şeklinde kullanmasının altında yatan neden bu tarihsel kökendir. Bu tartışmalar, belli bir süre sonra siyasallaşır. Kamusal topluluk olarak bir araya gelmiş özel şahısların kamu erkini, kamuoyu önünde meşrulaştırmaya, zorlamaya yönelir. Çünkü *devlet kararlarını etkilemek isterler, siyasal düşünce üretirler ve kendi çıkarlarını toplumun çıkarları olarak sunarlar*.

İşte tam da bu tarz bir siyasal işlev, burjuva toplumunun kendi ihtiyaçlarına uygun düşen bir devlet erki amaçlar. Bu tarz bir kamusal alanın şartı, toplumsal alandaki ilişkileri, özel şahısların kendi aralarındaki bir sorun haline getirmektir. Kamusal Alan, devletin yasalarının pazarın yasalarına uyum göstermesi için işlerliktedir. Bu işlerlik kamusal bir akıl yürütme sürecidir. Yasalar, bu sürecin sonunda "meşruluk" kazanır.

Kamusal Alan Söylemi ve Toplumsal Muhalefet

Küresel iktidarların mekan politikaları,

başka birçok politikanın somutluk kazanabilmesi açısından önemli bir yerde duruyor. İskan politikaları, ev yıkımları, alışveriş merkezi projeleri, köprü projeleri, 2b araziler, HES projeleri, çevre düzenlemesi ve planlamalar... Son dönemde somut anlamıyla yaşadığımız alanlara saldırılar, doğrudan mekan üzerinden gerçekleşiyor. Bu saldırıların artması, toplumsal muhalefetin söylemini belirliyor.

Şirketlerin kapitalist projelerine karşı, halkın kendi yaşam alanlarını savunması ve bunun üzerinden söylem belirliyor olması kadar doğal bir durum yok. Ancak sıkıntı, bu söylemin "Kamusal Alan" üzerine kurulu oluşu, bu karşı koyuşu hem içerik olarak hem de yöntemsel açıdan sıkıntıya sokuyor.

Kamusal Alan söylemine sıkıştırılmış bir muhalefet, meşruluğunu Habermas'ın Kamusal Alan'ındaki meşruluk kaynağından alır, yani liberal hukuk devleti. Söylemi Kamusal Alan'a sıkıştırmak, rasyonel bir nedenlendirme ile iktidarların mekan üzerindeki politikalarını eleştirmek, devletin baskısına, şiddetine karşı çıkarken liberal değerleri savunmaya dönüşebilir.

Evrenselleştirilmeye çalışılan Kamusal Alan, yani burjuva kamusu, sanılanın aksine "halkın ortak alanları"ni savunmaz. Çünkü Kamusal Alan dışlayıcıdır, kapalı bir alandır. Toplumun ötekileştirilmiş kesimleri Kamusal Alan'ın aktörleri değildir. Burjuva bireylerle ilişkilendikleri ölçüde Kamusal Alan'a dahil olabilirler. Kaldı ki bu ilişki, burjuva bireyin çıkarlarıyla doğru orantılıdır. Kamusal Alan, oluşma sürecinde önce mutlakiyetçi bir devlete karşı bir özgürlük alanı olarak tasvir edilse de, sonrasında burjuva kültürünün egemenlik alanına dönüşür. Totaliter bir devlete karşı, serbest piyasanın vicdanına sığınmaktadır.

Devletsiz-Şirketsiz Kolektif Alanlar

Batılı devletlerdeki liberal değerlerle bütünleşmiş "sivil" hakları, varılması gereken bir radde olarak algılayan zihniyet, iktidar odaklarının mekan politikaları karşısında verilen mücadeleyi "hukuksal" bir sınır içine sokarak, aslında mücadeleyi bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde yıpratır.

ABD'de ve Avrupa'daki parklarla varlığı anlamlandırılmaya çalışılan Gezi Parkı, tüm mücadele süreci sanki bir kenara atılmış gibi, park hakkındaki projenin durdurma kararıyla haklılık kazanmış gibi gösterilmiştir. Bu tarz bir hukuksal bağlayıcılık, tam da Kamusal Alan talepçilerinin yapacağı iştir. Oysa Taksim'in meşruiyeti falanca mahkemenin kararına bağlı değildir.

Bu direniş ve mücadele süreci boyunca, asıl mekansal anlamını yakalayan park, devletten arındırılmış bir şekilde bütün öznelere kendisini ifade edebileceği bir alan haline gelmiştir. Bu kolektivite içerisinde, mekanın kullanımını farklı ekolojik kaygılar da gözetilerek, oradaki birey ve örgütlerin inisiyatifinde gelişmiştir. Liberal kaygıların, gücünü devlet hukukundan alan bir kamusal alan yerine, gücünü Kolektif Alan haline gelmenin devletsiz ve kapitalizmsiz bir mekan olma durumuna koymuştur.

Gelinen bu durumda, yükseltilmesi gereken Kamusal Alanlar değil, devletten-şirketten arındırılmış, bireylerin kolektifliği üzerinden belirginleşen Kolektif Alanlardır.

Suriye'de Sarin Gazı Katliamı

Ortadoğu'yla ilgili gündemin Mısır'da yaşananlar üzerinden yoğunlaştığı bir zamanda, video paylaşım sitelerine Şam'ın yakınlarındaki Huta bölgesine yapılan kimyasal saldırıyla ilgili görüntüler düştü. Görüntüler tüm uluslararası haber ajanslarına son dakika haberi olarak postalandı. Videodaki görüntüler, kimyasal saldırıdan etkilenen çoğunluğu çocuk birçok insanın can çekişme görüntüleri idi. Suriye'den savaş sırasında gelen şiddet içerikli görüntülerin en şiddetlisi bu son yaşananlara ilişkindi.

Bir hastanede, saldırıdan etkilenen insanların görüntülerinin yer aldığı bu video sonrasında açıklama yapan Suriyeli muhalifler, benzer saldırıların daha önce de olduğu ancak yaşanan son saldırının bu saldırıların arasından en büyüğü olduğunu belirtti. 1988 yılında, Halepçe'de Saddam Hüseyin'in Kürt halkına yönelik gerçekleştirdiği kimyasal saldırıyı anımsatan bu saldırıda, binin üzerinde kişinin öldüğü ve bir o kadarının da saldırıdan etkilendiği ulaşılan bilgiler arasında.

Haberin Doğruluğu

Saldırının hemen ardından konuşulan önemli bir mesele, haberin doğruluğuyla ilişkili. Suriye'de muhalifler de, Esad yanlı güçler de savaş sırasında birbirlerinin kimyasal silah kullandıklarını iddia etmişlerdi. Suriye resmi haber ajansları, haberin asılsız olduğunu, cesetlerde kurşun ya da patlayıcı izi görülmediğini, görüntülerin eski ya da sahte olduğu iddiasında bulundu.

Böyle bir saldırının, Birleşmiş Milletler silah denetçilerinin, Suriye'de başka bir bölgede kimyasal silahla ilgili bir denetleme yapmak için geldiği bir zamanda gerçekleşiyor olması, sadece Esad hükümeti destekçilerinin değil, farklı birçok devlet yetkilisinin de dikkatini çekmiş durumda. Suriye yetkililerinin, muhaliflerin hedef şaşırtmak için gerçekleştirdiği bir kurmaca diye adlandırdığı durumu, BM bünyesindeki bazı devletler de soru işaretleri ile karşılarsa da, denetçilerin hemen bu bölgeye gitmesi konusunda herkes hem fikir.

Muhaliflerin bu kadar çok kimyasal silaha sahip olamayacağını, görüntülerin sahte olmasının neredeyse imkansız olduğunu vurgulayan bazı BM yetkilileri, durumun gerçekliği kanıtlandığı takdirde hemen gerekenin yapılacağından bahsediyor. Gerekenin ne olduğu noktasında, şu ana kadar en açık ifade Fransız Dışişleri Bakanı Laurent Fabius bulundu; Suriye'ye müdahale.

Rusya Dışişleri Bakanı Alexander Lukashevich'in açıklamaları, haberin doğru olup olmadığını araştırmak için profesyonel bir ekibin kurulması ile ilgiliydi. Sürecin başından bu yana, Esad'a destek noktasında çekinmeyen Rusya, BM denetçilerinin ziyaretinin hesaplandığı "önceden hazırlanmış bir provokasyon" olabileceğine vurgu yaptı.

Kimyasal Saldırının Faili

Sadece Ortadoğu'da değil, tüm dünyada devletlerin iç meseleleri-dış meseleleri ayırımının ortadan kalktığı bir ortamda, Suriye'deki kimyasal saldırının failinin kim olduğu sorusunun yanıtlanamayışı bu belirsizliğin bir sonucu. Esad hükümetinin, daha önce kullandığı gibi kimyasal silah kullanabileceği durum da, muhaliflerin provokasyon amaçlı bir durum yaratmak için kimyasal silah kullanabileceği durum da, masum insanların, küçük çocukların öldüğü bu insafsız tablonun sorumlusunun kim olduğunu anlamamızda yanıltıcı ve eksik olacaktır. Suriye'de yaşamakta olan süreçten, bu süreci kendi çıkarları için kullanmak isteyen tüm devletler, tüm küresel kapitalist iktidarlar sorumludur.

1936'dan beri hangi devletin gözetiminde geliştiriliyorsa kimyasal gazlar, 1940'larda Yahudileri bu gazlarla kim öldürdüyse, 1970'lerde Vietnamlılara kimyasal bombalarla kim saldırdıysa, 1980'de Kürtleri kimyasalla kim katlettiyse, odur sorumlusu bu katliamın da. Sözde yaşanan katliamları önlemek için yola çıkan BM Silah Denetçileri, İnsan Hakları Komisyonları nasıl Afganistan'da, Sırbistan'da katilleri sakladıysa, örtbas ettiyse, Suriye'de de aynısını yapacaktır.

03 Ağustos 2013 tarihli, Devrimci Anarşist Faaliyet tarafından dağıtılan Seferi Katliamı bildirisi.

Yaşamın Yeniden Yaratılmasına Karşı Saldırı: Sefire Katliamı

Devletler, katliamlarını özgür halklar üzerinde aralıksız sürdürüyor. Şimdi katliam, bir halk devriminin gün be gün yeşerdiği Rojava'da yaşanıyor. Halk üzerinde, baskı ve zulmü meşru gören her muktadir gibi, yaşadığımız topraklarda da bu rolü kararlılıkla üstlenen AKP'nin silah ve lojistik destek sağladığı, TSK kamplarında eğittiği El-Kaide bağlantılı El-Nusra çetesi, Derik'ten Efrin'e PYD'ye bağlı halk savunma güçleri tarafından yenilgiye uğratılmıştı. Yenilgileri hazmedemeyen El Nusra çetesi, Rojava'nın Halep sınırındaki Sefire ilçesine bağlı Tel Hasıl ve Tel Aran köylerindeki sivillere yönelik saldırılar başlatarak, esir aldığı çoğu çocuk ve kadın olan yetmiş Kürdü katletti. Hakim olduğu bölgelerde cami imamlarınca "Kürtlerin canı, kadınları ve malları helaldir." duyuruları yapıldı. Rojava'nın sınır bölgelerinden, içeriye doğru Kürt halkı göç etmek zorunda bırakıldı.

Sürekli PYD ile sorun yaşayan Özgür Suriye Ordusu ise, kendisine bağlı El-Nusra çetesini desteklemekte ve savaşın ötesindeki bu katliamı da aynı AKP gibi görmezden gelmektedir. Ortak düşmanları Suriye ordusunun, sivillere yönelik bir bombardımanını, dünya genelinde katliam olarak gündemleştiren bu zihniyetin, Rojava'daki Kürtlere yönelik bu katliamı görmezden gelmesi, sivillerin katledilmesine olan hassasiyetin ne kadar samimiyetsiz olduğunun göstergesidir. Kaldı ki ÖSO'nun şartsız destekçisi AKP de, yaşadığımız topraklarda sivillere yönelik katliamlarla El-Nusra çetesinden aşağı kalmayarak Roboskiler yaratmıştır.

Bir taraftan Barış Süreci "başlattığını" iddia eden AKP'nin, diğer taraftan savaş üssü olarak kullanacağı kalekolların inşaatlarını sürdürmesindeki ikiyüzlülük, Rojava'da da kendisini göstermiştir. Yakın zamanda görüşmek için uğraştığı PYD'li Salih Müslim'in gelip gitmesinden hemen sonra, lojistik ve silah desteği verdiği El-Nusra çetesinin PYD bölgelerindeki sivil halka saldırmasıyla bu ikiyüz-

lülüğü belirginleştirmiştir. Yıllardır TC ile de savaş içerisinde olan Kürdistan Özgürlük Hareketi, bu ikiyüzlülüklere aşına olduğundan, çok şaşırarak gerekli karşılığı verecektir.

Bugün Rojava, iktidarların saldırıları karşısında yaratılan direnişle birlikte halkların -Sünni, Şii, Alevi, Hristiyan gibi inançları ayırt etmeksizin, Kürt, Keldani, Arap, Asuri, Türkmen, Ermeni, Süryani gibi- bir arada, özgür ilişkiler kurabildikleri yaşamdır. Burada, devlette olmayan, paylaşma ve dayanışmayla dolu otoritesiz ve iktidarsız ilişkiler, özgür yaşamın temelini oluşturur. Bu temel üzerine kurulan bir yaşamda, kimliklerin iktidarı da savaşı da olmaz. Karşılıklı saygı, birbirini anlayan ve hak veren anlayış, devletin kural ve kanunlarına ihtiyaç olmaksızın yaşamın yürütülebileceğini göstermektedir.

Suriye ordusu, Özgür Suriye Ordusu (El-Nusra çetesi) ve TC ile karşı karşıya kalan Rojava, esasında bahane gösterilen tüm teorilerin ötesinde, ideolojik bir savaştır. Devlet ve devlet anlayışı, onun paralelinde sosyo-ekonomik bir sömürü sistemi olan kapitalizm, Rojava'da yeniden yaratılan yaşamda kendilerine yer olmadığının bilinciyle korku ve telaşla saldırmaktadır. Rojava ise her şeye rağmen, halkın örgütlü gücüyle direnişini sürdürmektedir.

Özgür halklara yönelik girişilen, katliamla en geniş kapsamıyla Rojava'da belirginleşen bu ideolojik savaş, esasen yaşamlarımızın her alanında sürmekteyken bizler de, devlete ve kapitalizme karşı, ezenlerin karşısında tüm ezilenler olarak mücadelemizi sürdürmeli, direnişi yükselterek birer Rojavalı olmalıyız.

Yaşasın Ezenlere Karşı Ezilenlerin Mücadelesi, Halkların Kardeşliği ve Devletsiz Bir Dünya İçin Anarşizm!

Devrimci Anarşist Faaliyet

Barzani'nin KDP'sinden Halkın PYD'sine

Rojava Halkındır

Yaklaşık bir yıldır gündemde geniş yer tutan, TC'nin "Kürtlerle BarışMa" ve Suriye siyaseti, esas olarak bölgenin durumu; çatışmaların sadece Baas Rejimi'yle "sözde" bu rejime direnen Özgür Suriye Ordusu arasında sürmekte olduğu aldatmacasının, iktidar ve ana akım medya tarafından bile sürdürülemediği günlerde, daha kritik bir hale geldi. Baas Rejimi ve Özgür Suriye Ordusu dışında, üçüncü bir yolun daha varlığının idrakıyla; bu yolun gösterdiği Rojava'nın, iki tarafın da saldırılarının hedefi haline geldiği gözler önüne serildi.

Rojava halkı; Kuzey'de TC'ye, Güney ve Batı'da El Kaide'ye bağlı El Nusra çetelerinin yanı sıra, Irak ve Suriye'de kurulacak bir İslam Devleti için cihat ilan eden El Kaide bağlantılı diğer çetelere direniyor. Zaman zaman bu cihatçı çetelerle ya da TC'yle işbirliği içinde saldıran Azadi Partisi'yle ve KDP çizgisindeki El Parti ile mücadele ediyor. Doğuda ise, Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin tutarsız siyasetiyle köşeye kısırılmaya çalışılıyor. Üç tarafı düşmanla çevriliyken, nefes alacağı tek yön olan doğusundaki Federal Kürdistan Bölgesi'nden KDP'nin siyaseti, kafalarda soru işaretleri yaratıyor.

KDP Lideri Mesut Barzani, Rojava'da Temmuz ayından beri süren çatışmaların ve Kürtlere yönelik katliamların yoğunlaşmasının ardından, Ağustos ayı ortasında, bu katliamlara dair yaptığı geç kalmış açıklamada; "Bir süreden beridir, bazı siyasiler ve haber merkezlerinde, teröristler tarafından, Batı Kürdistan'da Kürtler'e karşı cihat ilan edildiği ve katliamlar yapıldığı, El Kaide'ye bağlı teröristlerin sivil ve masum halka saldırılar yaptığı, Kürt kadın ve çocukların başlarını kestiği yönünde haberler yayınlanıyor. Gerçeklerin açığa çıkması ve bu haberlerin doğruluğunu araştırmak için Batı Kürdistan'a gidecek bir özel komite oluşturulmasını istiyorum." diyerek, belki de, bölgedeki statüsünü kaybetmemek için, Rojava'daki durumu görmezden geliyor.

Barzani; TC yetkililerine "Yeter ki Türkiye'de barış olsun. Ben PKK'lıların silahlı olarak bölgemize gelmesini sorun etmem. Bunları sizin belirlediğiniz koşullarla nereye gitmeleri, nasıl muameleye tabi tutulmaları gerekiyorsa o şekilde karşılarız." diyerek, TC ile yakınlık siyasetini, yine aynı kaygıyla güdüyor.

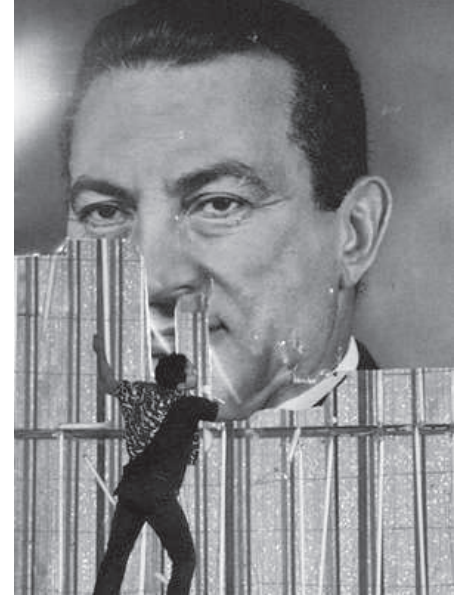
Bu beyanı dışında, bayram süresince ve sonrasında, birkaç gün önceye kadar Semalka sınır kapısını kapalı tutarak, yaşanan savaş koşulları sebebiyle Federal Kürdistan Bölgesi'ne göç etmeye çalışan Rojavalıları engel oldu. Güney Kürdistan haber merkezlerinden duyurulan, kapının açıldığına dair yalan haberler, göç hazırlığında olan Kürtlerin sınır kapısına yığılmasına neden oldu ve peşmergeler tarafından geri çevrildiler. Sadece 30 ağır hastanın geçişine izin verildi.

Aylardır süren çatışmaların yanı sıra, sivillere yönelik katliamların da rutinleştiği Rojava'da yaşananlardan, yaşamın yeniden inşasını baltalama girişimlerinden haberdar değilmişçesine söz ve eylem üreten KDP, belki de bölgesel statüsünü koruma stratejisi güderek hareket ediyor. Bölgesel statüsünü, küresel şirketler ve devletlerle geliştirmiş olduğu işbirliği siyasetine dayandıran KDP'nin, gözden çıkardığı nokta; bu statüsünü, Kürt halkının mücadelesine de borçlu olduğu gerçeğidir.

"Karanlıklar dolu 20. yüzyılın tersine 21. yüzyıl, Kürtlerin umutlarının gerçekleşeceği bir yüzyıl olacak. Bu kritik aşamada halkımızın haklı mücadelesini zafere ulaştırmak için birlik ve ortak çalışmaya ihtiyacımız var." diyen Barzani'nin çağrıcılığında, 15-16-17 Eylül tarihlerinde, Kürdistan'ın dört parçasından gelecek tüm siyasi bileşenlerin katılımıyla Hewler'de Kürdistan Ulusal Kongresi gerçekleşecek. Bu kongrenin örgütlenmesinde önemli rol oynayan KDP ile PYD ve PKK arasındaki ilişkilerin hangi yönde ilerleyeceği, İran, TC ve diğer küresel faktörlerin yanı sıra, sadece Batı ve Kuzey Kürdistan için değil; Doğu ve Güney için de kritik önem taşıyor.

Kahrolsun Sisi, Kahrolsun Mursi "Yaşasın Mısır Devrimi"

Mısır Diktatörü
Hüsnü Mübarek
Serbest Bırakıldı

17 Ağustos'ta, Mısır'da yüzlerce insanın ölmesi, binlercesinin yaralanmasıyla sonuçlanan katliam sonrası, Anarşist Tahrir-ICN'nin duruma ilişkin bildirisi:

Geçtiğimiz son iki gündeki gelişmeler devrimi öldürmek ve ordu/polis devletine geri dönmek amacıyla ordunun elinde tuttuğu gücü sağlamlaştırmak için yarattığı olaylar silsilesinin en son adımıydı.

Baskıcı Müslüman Kardeşler rejimi gitti. Ama onun yerine, Müslüman Kardeşler'den daha az otoriter ya da faşist olmayan üstelik iktidardan indirilmesi çok daha güç olan ordunun gerçek yüzü geldi.

Ordunun, Nadha Meydanı'nda ve Rab'ada Mursi destekçilerine uyguladığı katliamda 500 kişi katledildi ve yaralananların sayısı 3.000'i geçti (Sağlık Bakanlığı'nın verilene göre-fakat bu sayının çok daha yüksek olduğu söyleniyor). Bu önceden planlanmış bir devlet terörizmi eylemidir. Bu, insanları ikiye bölmeyi amaçlamakta ve Müslüman Kardeşler'in intikam almak ve kendini korumak için daha fazla militan yaratmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu, böylece ordunun tüm İslamcılar terörist diye tanımlamasına ve ülkede bir "iç düşman" yaratarak halihazırda devam etmekte olan olağanüstü hali meşrulaştırmasına olanak sağlıyor.

İktidar bugün Müslüman Kardeşler'in peşinde, yarın iktidarı eleştirmeye yeltenenlerin

peşinde olacak. Zaten ordu, polis ve askere olağanüstü yetkiler vererek ve birçok eyalette aynı anda akşam 7'den sabah 6'ya kadar sokağa çıkma yasağı uygulayarak bir aylık olağanüstü hal ilan etmişti. Bu da orduya kendisinden farklı düşünenleri yok etmek için tam yetki sağlıyor. Bu devrim öncesi günlere, yani 1967'den beri mevcut olan olağanüstü hal kanunlarına dönüş demektir ve bu yapı baskının tüm ülkeye yayılması ve özgürlüğün reddi demektir.

Yeni rejimin karakteri açıktır. Birkaç gün önce on sekiz devlet adamı atanmıştır, bunların büyük çoğunluğunun kökeni ya polis/ordu ya da eski Mübarek rejiminin kalıntılarıdır. Ayrıca bir de kendi hakları için grev yapan işçilere (ordunun Suez'deki çelik işçilerine saldırıp onları tutuklaması gibi) saldırılmaktadır. Askeri rejim, devrimci eylemcilere karşı da bir av başlatmış, gazetecilere saldırarak onları tutuklamış, yabancıları olaylara tanıklık etmemesi konusunda tehdit etmiştir. Hem yerel hem de küresel medya yarı gerçek haberler yapıyor ve siyasi gündemin destekçilerinin hikayesini yazıyor. Karşı-devrim son sürat yoluna devam ederken böl ve yönet taktiği ile insanların arasında oluşan birliği nasıl bozacağını iyi biliyor.

Son iki günde köktenci sal-

dırlar artışa geçti, 50'den fazla kilise ve Hristiyan kurumlar saldırıya uğradı. Ordu ve polis, Hristiyan topluluklarının binalarını korumaya gerek duymadı. Ordunun ve Müslüman Kardeşler'in her ikisinin de ilgisi tansiyonu yükseltmek, korku yaratıp, insanların içine nefret tohumları serpmektir. Onlar devletin kendi kontrollerine geçmesi için savaşırken, insanların kanları sokakları dolduruyor.

Biz güç savaşını ve köktenci saldırılar vasıtasıyla Rab'a ve Nadha Meydanı'nda yapılan katliama, işçilere, eylemcilere ve gazetecilere yapılan saldırılara, insanların aldatılmasına karşı çıkıyoruz. Devrimin devam etmesi için insanlar her kimden gelirse gelsin saldırılara, iktidarın tiranlığına muhalefette birleşmeliler!

Kahrolsun Ordu ve Al-Sisi!

Kahrolsun Mübarek rejiminin kalıntıları ve zengin elitler

Kahrolsun devlet ve tüm güç otonomcu topluluklara

Yaşasın Mısır Devrimi!

Tahrir Küresel ağına <https://www.facebook.com/TahrirIcn> facebook sayfasından veya <http://tahriricn.wordpress.com> adlı internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

2011'deki Mısır'da iktidarını yitirmesinden bu yana, cezaevinde tutulan Hüsnü Mübarek, kendisine yönelik isyanda protestocuların ölümüne suç ortaklığı etmekten yargılanıyordu. "Arap Baharı" sırasında koltuğundan olan Mübarek için mahkeme, tahliye yönündeki başvuruya olumlu yanıt verdi.

Mübarek'in avukatının açıklamasına göre, 2011'de kendine yönelik iddialardan beraat eden Mübarek, sonrasında yolsuzluk davalarından birinden daha aklanmıştı.

2011'de Tahrir Meydanı'nda, protestocuların ölümüne neden olduğundan Mursi yönetimindeki mahkemelerce müebbet alacağı kesinleşen Mübarek'in, daha sonra Sisi yönetiminceki aynı mahkemelerce işlediği suçlar nedeniyle tutulduğu cezaevinden salıverilmesine karar verildi. Mübarek'in tutuklu bulunmak için yasal zeminin olmadığından dolayı çıkarılması gerektiği yetkililerce söyleneceği de, Mübarek'in tahliyesinin kaosa yol açacağı özellikle muhaliflerin en çok dillendirdiği meselelerden.

Mübarek, kararını halkın Tahrir'de 2011'de verdiği; Mübarek'in suçlu olduğu, Mısırlı muhalifler tarafından dile getirilse de, yeni ordu yönetimi Mübarek'in 2011 öncesi döneminin benzer yıllarını Mısır halkına yaşatmaya devam ediyor. Mübarek'in siyaset sahnesine yeniden dönmemesinin politik yansımalarını yakın zamanda gözlemleyeceğiz.

Bu değişen yargı kararları, aynı mahkeme ve aynı hakimce alınan kararların değişen iktidarlara göre yeniden şekilleniyor olması bizlere devletin adaletinin nesnel olmadığını, iktidarlara bağlı olduğunun göstergesidir.

Mısır'da Katliam Sürüyor

“ Aynı siyasi ekolün Türkiye temsilcisi Tayyip Erdoğan ve AKP, Mısır meselesinin arkasında İsrail olduğu iddiasıyla söylemsel bir benzerliği de yakalamış oluyor. Tayyip Erdoğan'ın "Yahudi" karşıtlığı üzerinden meşrulaştırmaya çalıştığı politikasının Ortadoğu'da şimdilik çok tuttuğu da söylenemez.

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

General Sisi, Mursi iktidarı-na karşı oluşan eylemlerin altını boşaltıp, darbe taraftarlarının ama çoğunlukla ordusunun desteği ile başkanlık koltuğuna oturmuştu. Müslüman Kardeşler Hareketi taraftarlarının Sisi iktidarının ilk gününden bu yana sokakta olması, Sisi yönetiminin bu protestolara karşı sert tutumuyla karşılaştı.

Mısır'da bin kişinin üzerinde insanın ölümüne, binlercesinin yaralanmasına neden olan olaylarda, darbenin başındaki isim General Sisi ve yönetiminin izlediği politika, dünya kamuoyunu şu an meşgul eden en önemli mesele. Temmuz ayının sonunda başlayan ve Ağustos ayında şiddetlenen protestolar ve polis saldırılarından dünya medyasına yansıyanlar hepimizin hafızasında yer edecek cinsten. Rabiatal Adevviye ve Nahda meydanlarındaki protestolarda açılan ateş sonucu ölen yüzlerce kişi, El Fetih camisine saklanmak zorunda kalan protestocuları saran darbe yanlıları ve ordunun saatler sü-

ren eziyeti, Kanlı Cuma, eylemler nedeniyle tutuklananların cezaevine sevki sırasında gazla öldürülmesi, sokakta devlet eliyle yaratılan kaos... Mısır'da kesin olan tek şey şiddetin farklı kesimlerin bir ifade aracı haline gelmesi.

Bu durumun en somut örneği, sokakta öldürülen insanların ya da sokakta öldürmenin "normalleşiyor" oluşu. Video paylaşım siteleri, darbe karşıtı protestolar gerçekleşirken başından vurulan insanların olduğu, Mursi karşıtı ve Mursi yanlılarının birbirlerini öldürdüğü videolarla dolu. Durumun vahametini görmek açısından önemli olan bu videolar, bizi bu bilgilendirmenin "masumluğuna" sığınan video paylaşım ve haber sitelerinin "gizli şiddet çağırıcılığı"na maruz bırakıyor.

Müslüman Kardeşler'in tüm bu süreçte takındığı tavır da, dünya kamuoyu tarafından eleştirilen meselelerin başında geliyor. Şiddetin bu kadar tırmanmasında, iktidarını kaybeden Müslüman Kardeşler'in siyasal iktidarı tek-

rar kazanma arzusu yatıyor. Orduya karşı sokaklara çıkan bu kadar fazla insanın ölmesinin yarattığı "mazlum"luk, İhvan liderlerinin siyasi amaçlarını karşılamakta kullanılıyor. Ortaya konulan söylemler bunun en büyük göstergesi.

Siyasi Kutuplaşma

Türkiye, Katar ve Bahreyn hariç, Arap devletlerinin tamamı Sisi'ye destek veriyor. Suudi Arabistan Kralı Abdullah'ın terörizme karşı Mısır halkının her zaman yanındayız mesajı, bu desteğin aynı zamanda maddi anlamda da gerçekleşeceğinin kanıtı.

ABD, durumu en başında olumsuz gibi nitelemekten kaçınmıştı. Duruma "darbe" dememesinin altında yatan temel neden, ABD yasalarına göre, bu nitelendirme kullanılırsa demokratik hükümet kurulana kadar maddi destek yapamayacak olması. ABD, bunun yerine, son yaşananlardan sonra, yapacağı 1,5 milyar dolarlık yardımdan 250 milyon dolarlık

bir kesinti yapmayı uygun gördü.

Mısır'daki siyasetin iç işleyişine müdahale olmayacaklarını açıklayan Hamas'ın bu tutumu, özellikle Müslüman Kardeş yanlı çevrelerde şaşkınlıkla karşılanıyor. Müslüman Kardeşler'in Filistin kolu olan Hamas'ın bu politikasında, son dönem ılımlı bir hal alan İsrail denklemlerinin etkisi var mıdır bilinmez, ancak son iki senede Filistin'de ulaştığı gücü, Mısır'daki Kardeşleri'ne benzer bir şekilde kaybetmek istememesinin önemli bir payı var gibi görünüyor.

AB'nin bu süreçteki tutumu da şimdilik seyirci kalmak gibi okunuyor. AB Özel Temsilcisi Bernardino Leon, Mısır'daki şiddetten tüm AB üyesi devletlerin rahatsızlığını dile getirmişti. Ancak, bu şiddetin açığa çıkmasında sadece bir tarafı görmemek lazım diyerek Müslüman Kardeşler'e ilişkin destek noktasındaki düşüncelerini ortaya koymuş oldu.

TC'nin "Değerli Yalnızlık"

Recep Tayyip Erdoğan, 25 Ocak 2011'den bu yana, Muhammed Mursi liderliğindeki, Müslüman Kardeşler'in siyasal yüzü olan Hürriyet ve Adalet Partisi'nin iktidarını çok büyük hoşnutlukla karşılamıştı. Hatta aynı siyasi ekolün 3 ayrı devlette iktidarı komününde bulunan liderleri, Halid Meşal, Tayyip Erdoğan ve Muhammed Mursi zaman zaman bir araya gelerek özellikle Ortadoğu coğrafyasındaki politikaları doğrultusunda değerlendirmelerde bulunuyorlardı.

Mısır'da Muhammed Mursi'nin ordu darbesiyle görevine son verilmesinden bu yana oluşan süreçte rahatsızlığını en açık dile getiren siyasi lider Tayyip Erdoğan olmuştu. Bu rahatsızlık, sadece Mısır'da siyasi iktidarın değişmesiyle açığa çıkan durumda kendini belirginleştirmiyordu. Tayyip Erdoğan, Batılı devletlerin duruma seyirci kalmasını da büyük bir kızgınlıkla eleştiriyordu. Bu eleştirilerin muhatabı sadece Taksim Gezi Direnişi süresince tutumlarından dolayı eleştirilen AB değildi. Ebedi müttefik ABD'de bu eleştirilerden kendi payına düşeni alıyordu. Arap devletlerin Mısır politikaları, kendi Suriye politikalarıyla uyumluydu! Ortadoğu'da "Arap Baharı" sonrası oluşan dönemde, iktidar çatışmalarında Tayyip Erdoğan ve partisinin yanında durduğu taraf bir türlü istediği konuma ulaşabilen taraf değildi. Bu durum, Erdoğan'ın dış politikadaki başdanışmanı, başbakanlık müşteşar yardımcısı İbrahim Kalın tarafından "değerli yalnızlık" dönemi diye kavramsallaştırılmıştı bile.

Ekonomik Kutuplaşma

Sokaktaki şiddet sadece, Mısır siyasetini değil ekonomisini de etkiliyor. Batı menşeli küresel şirketlerin, mevcut siyasal dengesizliğin ekonomik beklentilerin karşılanmasını engelleyeceğini düşünmüş olacaklar ki, teker teker Mısır'daki merkezlerinin kepenklerini indirmeye başladılar.

General Motors ve Royal Dutch Shell üretimlerini durdurdu. Toyota, Suzuki ve Sumitomo Electric gibi küresel şirketler, çalışanlarını tahliye edip ofislerini kapattı.

Ekonomide Mısır için bu tarz olumsuz durumlar yaşanırken, Suudi Kral Abdullah yine imdada yetişti ve Batılı devletlerin Mısır'ı harcamasına izin vermeyeceğini söyleyip Arap devletleri olarak gerekli ekonomik yardımlarda bulunacaklarını açıkladı.

Batılı küresel şirketlerin özellikle Mübarek dönemi sonrasındaki hareketliliği, Mısır coğrafyasında yerini küreselleşen Arap

sermayesiyle mi ikame ediyor, sorusunu akıllara getiriyor.

Sivri Söylemler

Sisi yönetimini rahatsız eden, bu durum karşısında karşılaşıcağı küresel bir baskıdan ziyade, bu durumun oluşmasına mahal verecek Batı medyasının yaptığı bilgilendirme. "Batılı casuslar" propagandası, devlet televizyonlarının yayınlarına çoktan oturtulmuş bile. "Vatan hainlerinin komploları boşa çıkacak!" sloganı üzerinden iktidarını meşurlaştıran bir ordu yönetimi... Bu milliyetçi söylem İhvan taraftarlarına karşı da geliştiriliyor. Batılı ajanların kuklası olmakla suçlanan Mursi yandaşları, Mısır ulusunun başka devletler tarafından yönetilmesinde bir maşa rolü oynadığı ile suçlanıyor.

Diğer yandan, bu söylemin daha dinsel ve daha İslami bir versiyonu da Müslüman Kardeşler için geçerli. Sisi yönetiminin "milliyet" üzerinden gerçekleştirilen dışlayıcı söylemleri yerini farklı dinden olanların ötelenme-

rın, Tahrir Meydanı'nda Mursi'yi protesto etmeye gidenlerin büyük bir çoğunluğunun Hristiyan olduğuna ilişkin iddiası, toplumun farklı kesimleri arasındaki gerilimleri arttırmaya yönelik bir hamle. Zaman zaman "Hristiyanlar camileri yakıyor" diye haber yapan aynı medya, Tahrir eylemlerinin finansörlüğünü yapan Hristiyan zenginlerin haberlerini yaparak bu ateşi sürekli beslemeyi kendine amaç ediniyor.

Aynı siyasi ekolün Türkiye temsilcisi Tayyip Erdoğan ve AKP, Mısır meselesinin arkasında İsrail olduğu iddiasıyla söylemsel bir benzerliği de yakalamış oluyor. Tayyip Erdoğan'ın "Yahudi" karşıtlığı üzerinden meşurlaştırmaya çalıştığı politikasının Ortadoğu'da şimdilik çok tuttuğu da söylenemez. Zira mevzubahis coğrafya üzerinden geliştirilecek bu tarz bir söylemin, stratejik ortaklığın okyanus ötesi muhatabı konumunda bulunan ABD açısından da çok olumlu bir tarafı yok.

Bir yanda "dini", öte yanda "vatanseverlik"e dayalı dışlayıcı

göre belirleniyor. Siyaseten düşünmenin sınırları, bu çift kutuplu alan içinde iktidarların çıkarına göre belirleniyor.

Bu trende uyma çabası içinde, kendine Mısır'daki kutuplaşmada taraf arayanlar, ordu karşısında demokrasiden yanayız diyerek İhvan'ın yanında; demokrasiyi yok edecek gericiliğe karşı demokrasinin garanti altına alınmasından yanayız diyerek Sisi iktidarının yanında olduklarını beyan ediyorlar.

Mısır solu da, Wallerstein'in belirttiği gibi bu çift kutuplu ve gergin siyasi arenada yanında olacakları tarafı belirliyor. Yeni siyasetin yeniden yapılandırıcı bir söyleminin yerine, içinde bulunulan durumun aciliyetiyle zorunlu bir kararda buluyorlar. Ne kadar tanıdık bir senaryo değil mi?

Ortadoğu'nun "bahar" sonrası yeni konjonktüründe, siyasi, sosyal, ekonomik kutuplaşmalarla sadece herhangi bir siyasal temsilin güçlü bir şekilde var

sine bırakıyor. Nüfusun azımsanmayacak bir kesimini oluşturan Kıpti Hristiyanlara yönelik girişilen şiddet eylemleri, Batılı medyanın en çok önem verdiği mesele. Bizim ekranlara çok yansımayan kiliselerin yakılması, Hristiyan mahallelerine yönelik saldırılar; Batı'nın Mısır meselesine bakış açısında önemli bir yere sahip. Kıpti Patrik Tawadros'un, olayların yoğunlaşmadan hemen önce öldürülmesi, Batılı devletlerin bu meseleyi ele alırken önemseydiği ölçütler arasında olabilir. Müslüman Kardeşler'le ilişkili kanalla-

söylemler, Mısır'daki gerilimi sürekli kılmaya yarıyor. Farklı dini, etnik, ideolojik tarafların birbirine yönelik tek hitap biçimi bu yüzden şiddet oluyor.

Kutuplaşmış ve Şiddete Dolanmış Bir Ortadoğu

İki kutup arasından tercih yapmak, dünya siyasetinde yeni bir trend haline geliyor. İki kutuplu kılınmaya çalışılan siyasi mecralarda siyasal söylem ve hareket de onun karşısındaki söylem ve hareket de bu ikili mekanizmaya

olması değil, toplumsal hareketin kendisinin oluşması engelleniyor. Ne Mübarek, Ne Mursi, Ne de Sisi sloganıyla, kendi siyasal gerçekliğini oluşturmaya çalışan kesimlerin yaşamı yeniden yapılandırma girişimleri bu kutuplaşmalar ve toplumsal gerilimlerle engellenmeye çalışılıyor. Eski küresel iktidarların oluşmasını engellemeye çalıştığı bu çaba, aynı iktidarların kaotik kıldığı Ortadoğu coğrafyasında yeşerecek toprağı bulacaktır.

Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (4) KOMÜNLEŞTİRME NEDİR?

Çeviri: Özgür Oktay
ozoktay@meydangazetesi.org

1960'ların sonunda, Avrupa'da toplumsal hareketlenmeler bir krize girdi. Toplumsal devrim, hem teorik olarak hem de pratikte darbeler aldı. Özellikle bu durumu, proletaryanın kapitalist üretim içindeki yerinin olumlanmasından kaynaklandığını vurgulayan kesimler ortaya çıktı. İçine girilen krizin nedenini sınıfların olumlanmasına bağlayanlar, bu durumun toplumun diğer ezilen kesimlerinin görmezden gelinmesine yol açtığını vurguladı. Bu kesimler, bu olumlamadan ziyade işçi kontrolünde üretim yerlerini, işçi otonomilerini, işçi konseylerinin yaygınlaşmasını savundular.

Bu teorik sorgulama, komünleştirme sorunsalını ortaya çıkardı. Devrimci bir eylem olarak, koşulların ve insan eyleminin dönüştürülmesi... Komünizmin komünist üretimi olarak tanımlanan bu süreç, bir geçiş sürecini ifade etmez. Kapitalist üretim sistemiyle aynı anda yarışacak bir eylem kurmaz. Daha çok kapitalist üretiminin iç çelişkilerinden yola çıkarak onu yok etmeyi ister.

Anarşist Ekonomi Tartışmaları'nın bu dizisinde, Avrupa'da tüm toplumsal muhalif çevrelerce önemsenen bir tartışmayı sizlerle paylaşmayı uygun bulduk. Komünleştirme tartışmaları, kökeni üstte belirttiğimiz gibi 60'lara dayansa da; 2008'de kendini iyice belirginleştiren ekonomik kriz, bu tartışmaların daha güncel bir biçimde yapılmasına neden olmuş. Tartışmaların en güzel tarafı, farklı coğrafyalardan kolektiflerin ortak bir şekilde bu tartışmayı yürütmesi.

Bu tartışmaların yazınsal mecrası olan SIC dergisi, 2004 Eylül'ünden 2008 Haziran'ına kadar aynı işlevi gerçekleştiren Meeting dergisinin devamı niteliğinde. Orijinali Fransızca olan derginin uluslararası edisyonunu İngilizceye çevrilerek tartışmaya daha fazla bireyin katılması hedeflenmiş. Bu dergide/tartışmada yer alan yazılar, farklı coğrafyalardan kolektiflerin yayınlarından hazırlanmış bir derleme. Bunlar arasında, İngiltere ve ABD'den Endnotes, Fransa'dan Théorie Communiste, İsveç'ten Riff-Raff ve Yunanistan'dan Blaumachen gibi dergiler yer alıyor.

SIC: International Journal for Communisation'ın uluslararası edisyonundan çevirisini yaptığımız yazı, Leon de Mattis'in "What is communisation?" isimli yazısıdır. Yazı anlam bütünlüğü korunarak, çevirmenin inisiyatifinde kısaltılmış bölümlerden oluşuyor. Yazının, orijinalinden çevirisinin yapıldığı başka bir çalışma hali hazırda yürütülüyor olduğundan, bu çevirinin kısaltılmış olmasından kaynaklı bir olumsuzluk hissetmedik. Dahası gazete sınırlarını göz önünde bulundurduğumuzda, komünleştirme tartışmalarına yalın bir giriş olduğu kanaatindeyiz. Derginin diğer yazılarıyla beraber, komünleştirme tartışmalarını değerlendirdiğimiz mevzu bahis çalışmamıza ilişkin bilgilendirmeyi, yine Meydan Gazetesi'nin Anarşist Ekonomi Tartışmaları bölümünden yapacağız.

Komünleştirme nedir?

Artık kesin olan tek bir şey var: Kapitalist dünyada durumumuz sadece daha kötüye gidebilir. Önceden "sosyal haklar" olarak kazanılmış kabul edilen her şey yeniden sorgulanıyor. Fakat bu dönüşümün nedeni ekonominin kötü yönetilmesi, patronların aşırı aç gözlülüğü ya da uluslararası finans üzerindeki denetim eksikliği değil. Bu, sadece kapitalizmin küresel evriminin kaçınılmaz bir sonucu.

Ücretler, iş olanakları, tazminatlar, sosyal hizmetler ve gelir yardımların hepsi bir şekilde bu evrimden etkilendiler. Süreç her yerde aynı: Yeni reformlar, tam olarak eski reformların durduğu yerden saldırıya devam ediyor. Bu dinamik hiçbir zaman, "ekonomik kriz"den refaha döndüğümüzde bile tersine dönmedi.

Bütün bunlara rağmen dünya çapındaki kapitalizmin bu hızlı dönüşümü karşısında solun solunda verilen karşılık dehşet verici derecede zayıf oldu. Çoğu patronların ve politikacıların aşırı neo-liberalizmini suçlamakla yetindiler. Kapitalizmin krizi ve yeniden düzenlenmesi neden mücadelenin eski koşullarına dönmesini imkansızlaştırıyor? Ve bugünkü mücadele için bu gerçekten hangi sonuçları çıkarabiliriz?

Bu soruları cevaplamak için kısa bir teorik gezinti yapmalıyız. Kar, kapitalist toplumun parça-

larından herhangi biri değildir. Kar, bu toplumsal alanda ana lokomotif, herhangi bir şeyin var olma nedenidir. Kar, insanların faaliyetlerine aşılabilen ve parazit bir kapitalist için emek ürünü çalan bir şey değildir. Kar olmadığında bu faaliyetler o kadar farklı şekilde var olurlar ki, şimdi gözlediklerimize hiç benzemeyeceklerdir.

Mesele bu durum hakkında ahlaki bir hüküm vermek değil, bunun tüm sonuçlarını anlamaktır. Sorun sistematik olarak kar uğruna toplum için kullanışlı, iyi ya da yararlı olan şeylerin harcanması değildir. Sorun kar olmaksızın "kullanım"ın var olamasıdır.

Kapitalizm paylaşma değil sömürüdür. Üretilen tüm değeri tekrar paylaşma mümkün değildir çünkü değer sadece emek ve onun ürünü birbirinden ayrıldığı anda ortaya çıkar ve böylece bu ürünün eşitsiz paylaşımına izin verir. Toplumsal zenginliğe "el konulmasını" mümkün kılan budur.

Bir şeyin "değeri" doğada değil toplumsal olarak yaratılır. Ayrıca, bazılarının inanmamızı istediğinin tersine, "değer" sadece kolaylık sağlayan doğal bir yaratım değildir. Belli bir toplumda insan hayatı için vazgeçilmez olanları üretmek için en az bunun kadar kolay olan başka birçok yol vardır. Sınıflı toplumunun başından

beri para ve değer, otoritenin simgesi olmuştur. Kapitalizmde ise bunun en büyük aracı haline gelmiştir. Dolayısıyla kendi varlığı eşitsizliğe dayanan bir aracın kullanarak eşitliğin sağlanması beklenemez.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, savaşın neden olduğu yıkım ve ertesindeki uzun buhran dönemindeki değer kayıpları, ekonomistlerin "büyüme" dediği şeye uygun bir durum yarattı. Bu büyüme, emek gücünün mutlak değeri artarken göreceli değerini azaltan çelişkili bir yarıştan başka bir şey değildir. O dönemde baskın olan Fordist uzlaşma ile ücretleri artırarak "yaşam standardının" yükseltilmesi karşılığında devasa üretkenlik ve sürekli ağır iş elde edildi. İstihdam edilen emek gücünün değeri, daha fazla işçiye dağılsa da, mutlak olarak artarken üretilen şeylerin toplam değeri, üretkenliğin artması sayesinde çok daha fazla artıyordu. Bütün bu metaların satışı—o zamanlar "tüketim toplumu" denen şeyin temeli—üretimde oluşan artı değer, kapitalist karın kaynağının, ilave kapitale dönüşmesine izin verdi. Bu ilave kapital tekrar yatırım yapılarak, üretim sürekli genişletildi. Fakat bu genişlemenin içsel bir sınırı vardır: Bir noktada değer biçilmesi gereken kapital miktarı, üretilenleri karla satmayı sürdürmek için gerekenden çok daha fazla olur. Gerçekte bu dinamik denge yirmi yıldan fazla sürdürüldükten sonra, 1960'ların ortalarında başlayan ve arka ar-

kaya gelen gerilemeler 1970'lerin sözde "petrol krizi"ne yol açtı.

"Refah" sadece Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya ile sınırlıydı ve hatta buralarda da yoğun sömürü ve düşük ücretle çalıştırılan göçmenler gibi bazı proleterler de dışarıda kalıyordu. Ayrıca Batı refahı, proleterin kapitalist toplumsal ilişkideki ezilen taraf olduğunu ve buna göre pay aldığını gizleyemedi. Alım gücündeki artışlar ile birlikte kalitesiz standart metalar kitlesel olarak satıldı. O dönem ortaya çıkan "tüketim toplumu" ifadesi talih-sizdir çünkü toplum bir o kadar da "üretim toplumu"dur. Yukarıda bahsedilen toplam değer, büyümesi için sürekli daha fazla sayıda metanın dolaşıma sokulması gerekir. Kitlesel üretim ile her bir metanın değerinin düşmesi emek gücünün değerinin görece olarak düşürülmesine izin verdi. O dönemde analiz edilen ve eleştirilen bir konu olan gündelik "yabancılaşma", değer, dolaşıma girmesinin bir sonucundan başka bir şey değildi.

Bir zamanların popüler kavramı yabancılaşmaya bugünün dağarcığında rastlanmıyor. "Üretim için üretim" deyişi kapitalist yabancılaşmanın bir göstergesidir. Maddi üretimin kendi dışında hiçbir amacı yokmuş gibi görünür. Fakat kapitalizm her şeyden önce sömürü ve otorite ilişkilerini üretir. Amaçsız maddi üretim olarak gözükmesinin nedeni kapitalizmin bireyler arasındaki ilişkileri, şeyler arasındaki

ilişkiye dönüştürmesidir. Üretim için üretim saçmalığı ve şeylerin insanlar üzerinde gücü olduğu yanılgısı, bir sınıfın diğeri üzerindeki otoritesini, yani kapitalist sınıfın proletaryayı sömürsünü, meşru kılan bir görüntüden başka bir şey değildir. Kapitalizmin esas amacı kar ya da "Üretim için üretim" değil, bir grup insanın diğeri bir grup üzerindeki otoritesini korumaktır.

1980'lerde başlayan değişimlerle yabancılaşma kaldı ama "refah" uçtu gitti. 60'lar ve 70'ler, emek ve çalışma koşullarının yanı sıra kapitalist toplumun diğeri özelliklerini de eleştiren geniş protestoların geliştiği bir dönemdi. En yaşamsal konuda uzlaşma reddedildi: Yaşam standardının yükselmesi ile proletaryanın üretim ve tüketimdeki bütünsel itaati arasındaki ödünleşme. Sendikalar ya da resmi komünist partiler gibi işçi hareketinin yerleşik araçları ile mücadeleye aynı anlama geliyordu: "Fordist uzlaşma"nın işçi sınıfına biçtiği rol sorgulandı.

Kapitalizm önceki dönemde, onu kapitalizm yapan şeyin özünü tasfiye etmeliydi. Bunun aslında temelde aynı olan iki nedeni vardı: Kar oranının düşmesi ve toplumsal mücadelenin büyümesi. Kriz ve yeniden düzenleme, muhafazakar ve baskıcı "neo-liberal" dalga eşliğinde bu amaca hizmet etti. Fakat yeniden düzenlemenin nedeni "neo-liberalizm" değildi: Tersine yeniden düzenleme, kapitalist sömürünün devam etmesi için zorunluydu ve "neo-liberalizm" ona eşlik edecek olan en uygun ideolojydi. Fransa gibi sıradışı ülkelerde, kapitalist uyarılara itaat etmek zorunda kalanlar sosyalistler oldu.

Şimdi yeniden düzenlemeler ilerlediği için bütün parçaları açıkça gözüküyor. Amaç toplam emek maliyetini azaltmak ve bu amaçla Batı ülkelerinin dışında işçi hareketinin uzun tarihi ile lekelenmemiş, ucuz işgücü bul-

maktı. Hong Kong ve Tayvan gibi birkaç "atölye ülke" öncü oldu. Gelişen finans ve para değişimi kapitalizmin küresel olarak entegre olmasını sağladı: Bazı bölgeler imalata, bazıları tüketim ve/veya ileri imalata yönelirken kalanlar terk edildi çünkü sonuçta değer dolaşımı açısından gereksiz hale geldiler. Kürenin bölgelere ayrılması hızlıca gelişti ve bugün gelinen noktada tüm dünyada fraktal gibi her ölçekte yeniden üretiliyor. Dünya çapındaki akışlarda, karlılığın nasıl baş edeceğini bilmediği, kapatması ve gözetim altında tutması gereken bir insan taşması var. Merkezdeki yoksullaştırılmış varoşlar, bu akışların uçlarında bulunan ülkelerin bir görüntüsüdür. Küresel rekabet, batı proletaryasının önceki tarihsel ödünlere sonucunda kazandığı bütün faydalarda görece bir düşüş dayatıyor. Ve hiçbir iyileştirme anlayışı olmadığı için devletin kaybolan ümitlere cevabı, polis ve baskıcı söylemden oluşuyor. 1970'lerdeki krizin ardından kapitalizmin yeniden düzenlenmesi, temelde kapitalin kendini değerlendirmek için emeğin maliyetini düşürerek yeni bir yol bulduğu anlamına gelir.

Böyle bir evrimin kaçınılmaz olarak Batı ülkelerindeki mücadeleye son derece önemli etkileri oldu. 1970'lerin krizi ve yeniden düzenlemelerinden önceki dönemde proletarya mücadelesinin ikili bir anlamı vardı. Bunlar şüphesiz birbiriyle çelişkiydi ama sonuçta temel aldıkları önerme aynıydı. Bir yanda, mücadele çalışma koşullarının iyileşmesi, ücret artışı ve sosyal adalet gibi yakın vadeli hedeflerin peşine düşebilirdi. Diğer yanda, mücadele sonuç olarak ve bazen hedef olarak emeğin sınıfını, kapitalin sınıfına göre güçlendirmeyi ve hatta burjuvazinin devrilmesi alabilirdi. Bu iki özellik çelişkiliydi ve "reform" yanlıları ile "devrim" yanlıları arasında sürekli bir uzlaşmazlık vardı. Fakat en sonunda mücadele iki şekilde de olabilirdi. Yakın vadedeki çıkarlar için mücadele de, gelecekte ko-

münizm için mücadele de aynı fikir etrafında oluşturulmuştu: zafer yalnızca işçi sınıfının ve kavgasının güçlenmesi ile mümkündü. Tabii ki, tartışmalar işçi sınıfının ötesinde tüm ideolojik bölünmeler arasında yaşanıyor—yani, Leninistler, solcular, anarşistler, vb. Fakat tümünün paylaştığı mücadele deneyiminde, proletarya sınıfı, müttefik ve

güçlenmesiydi.

Hepsi bu da değil. Bu son otuz yılda, kitlesel işsizliğin baskısı altında çalışma hayatındaki dönüşümler, işçilerin iş ile ilişkisini ve dolayısıyla proletaryanın kendisi ile ilişkisini değiştirdi. İnsanlar artık hayat boyu bir iş tutturuyorlar. Hiçbir kariyer gelişimi hafife alınamıyor. İşçinin "gelişmesi", eğitim alması, işyerini ve görevini değiştirmesi gerekiyor. Güvencesizlik genel geçer hale geliyor. İşsizlik artık işin olmaması değil, onun geçici hallerinden biri: Bütün işçilerin tekrar tekrar geçmesi gereken dönemler. İşlerin dışarıya verilmesi, taşeronluk ve geçici işçi ajansları işçileri birçok kategoriye ayırıp bölüyor. Sonuçta mücadeleyi sürdürmek zorlaşıyor çünkü birliğin var olduğu 1970 öncesi dönemin tersine, beraber mücadele etmesi gerekenlerin birliği daha baştan sorunlu. Mücadeledekilerin birliği, amaçları gerçekleştirmek için vazgeçilmez olduğu için, artık mücadele tarafından oluşturuluyor. Bu birlik sağlansa bile eskiden olduğu gibi bölünme ile karşılaşabiliyor.

Bu birlik sadece mücadele edenler arasında ve mücadele boyunca sağlanıyor ve sosyal bir sınıf ortaklığına ihtiyaç duymuyor. "Sınıf bilinci" politik propaganda ile tekrar yaratılabilecek somut bir şey değildir, çünkü kapitalist toplumsal ilişkilerinin belirli bir durumu üzerinden var olmuştur. Bu ilişki değişti, dolayısıyla bilinç de değişti. Bunu teslim etmeliyiz.

Bugün, hem reformist hem de devrimci anlayışın çıkmaza girdiğini anlayabiliyoruz çünkü komünist devrimi sınıfların ortadan kalkması olarak değil, bir sınıfın diğeri bir sınıf karşısında zaferi olarak anlamışlardı. Buradan, proletaryanın zafer sonrasında toplumu yöneteceği bir geçiş dönemini öngören geleneksel fikir çıktı. Bu tarihsel olarak, pratikte burjuva yerine komünist partiye bağlı bürokrat sınıfının geçtiği Sovyet stili devlet kapitalizmine

2008'deki finansal kriz sonrası kapitalizmin görünümüne bakarak paranın bir sonraki çöküşünün Arjantin'le sınırlı olmayacağını söyleyebiliriz. Esasında güncel durumda birçok başlangıç noktası mümkündür ve her an olabilecek derin bir parasal kriz şüphesiz bunlardan biridir.

hatta birlik olmadığı halde (zaten hiçbir zaman olmadı) görünür bir toplumsal gerçeklikte ve bütün işçiler kendilerinin bu sınıfa dahil olduğunu kolayca görebiliyordu.

Peki şimdi? Otuz yıldan beri "reform" ve "devrim" arasındaki tartışmanın tamamen kaybolmasının nedeni, ona anlam veren toplumsal temelin ezilmiş olmasıdır. Partiler, sendikalar ve sol kanat birlikleri artık, işçi hareketi öncesindeki bir dönemden, Fransız Devrimi'nden alınmış bir ideoloji ile "vatandaş" ya da "demokratik" partiler vb. oldular. Şüphesiz, ne proletarya, ne de kapitalizm ortadan kalktı. O zaman eksik olan ne?

Kısmi zaferler ve sendikanın rolünün kurumsallaşması komünist anlayışı gittikçe uzaklaştırıyor. Yıllar geçtikçe bu anlayış daha da uzak ve bir varsayım hale geldi. Fakat mücadelelerin, tüm sınırlarına rağmen, ana çatısı işçilerin patronlar karşısında

denk düşer. Reformistler (seçim sandığından gelen güç ile) ve anarkosendikalistler bile (sendika yapıları ile kazanılan güç ile) bu düşünce akımına yabancı değillerdi. Onlar için de proletaryanın zaferi, otoritesi ile toplumu dönüştürecek bir zaman verecekti. Anarşist ve Marksist kampın muhalifleri zamanla devrim ve komünizmin dolaysızlığının teorisini oluşturdular. O dönemdeki teorik keşiflerin temelinde ve kapitalizmin yakın zamandaki dönüşümünü göz ardı etmeden komünizmin yalnızca toplumsal sınıfların aynı anda ortadan kalkması olabileceğini anlamak durumundayız.

Komünleştirme bir amaç değildir, bir proje değildir. Bir yoldan başka bir şey değildir. Fakat komünizmde amaç yoldur, araç amaçtır. Devrim tam olarak, kapitalist üretim tarzının kategorilerinin dışına çıktığı- nızda olur.

Eğer komünist devrim bugün mümkünse, sadece bu bağlamda doğabilir: Bir yanda proleter olmak kendinin dışında olarak deneyimlenir, diğer yanda kapitalizmin varlığı bireyi emek gücünü satmaya zorlar ve bu satışın biçimi ne olursa olsun birey proleter olmak dışında bir şey olamaz. Bu durum kolayca, komünizmi başka bir yerde, alternatif bir hayat tarzı ile yaratabileceğimiz yönündeki yanlış düşünceye yönlendirebilir. Özellikle Batı ülkelerinde belirginleşmeye başlayan bir azınlığın hevesle bu tuzağa düşmesi ve kapitalizme bu şekilde karşı durup savaşmayı hayal etmesi tesadüf değildir. Fakat kapitalist toplumsal ilişkiler dünyamızın bütünleştirici dinamiğidir ve bundan kolayca kaçabilecek hiçbir şey yoktur.

Var olan koşulların hepsinin üstesinden gelmenin tek yolu, mücadele biçimleri ile gelecekteki hayat biçimlerinin tek ve aynı süreç içinde ete kemiğe büründüğü ve birbirinden farksızlaştığı yoğun mücadele aşamasıdır. Bu aşama ve onun özel faaliyetlerine komünleştirme demeyi öneriyoruz.

Komünleştirme henüz yok ama mücadelelerin geldiği aşama komünleştirmeden bahsetmemize izin veriyor. Arjantin'de 2001 isyanlarını takip eden mücadele sırasında, bu toplumda proletaryayı bir sınıf olarak belirleyen etkenler sarsıldı: Mülkiyet, değişim, işbölümü, erkek kadın ilişkileri... Kriz bu ülke ile sınırlı olduğu için mücadele hiçbir za-

man sınır dışına çıkmadı. Ancak komünleştirme sadece sınırsız büyüme dinamiğinde var olabilir. Durduğunda sönümlenir, en azından o an için. Fakat 2008'deki finansal kriz sonrası kapitalizmin görünümüne bakarak paranın bir sonraki çöküşünün Arjantin'le sınırlı olmayacağını söyleyebiliriz. Esasında güncel durumda birçok başlangıç noktası mümkündür ve her an olabilecek derin bir parasal kriz şüphesiz bunlardan biridir.

Bize göre mücadele kendi devamlılığını sağlamak için komünizmin dolaysız üretimini mümkün kıldığı anda komünleştirme olacaktır. Komünizm dediğimiz, halihazırda bireyleri ilişkilendirerek topluma hizmet eden para, devlet, değer, sınıf vb. tüm araçlardan kurtulmuş kolektif bir örgüttür. Bu araçların tek işlevi sömürüyü mümkün kılmaktır. Herkese dayatılırlar fakat sadece birkaç kişiye fayda sağlarlar. Buradan hareketle bireyler, birbirleriyle kurdukları ilişkiler herkesin itaat ettiği kategorilere indirgenmeden, doğrudan ilişki kurdukları anda komünizm olacaktır.

Bu bireyin bugün bildiğimiz, kapitalist topluma ait birey olmadığını söylemeye gerek yok. Bu birey, değişik biçimler alan bir hayatın ürettiği farklı bir bireydir. Tekrar hatırlayalım, insan bireyi "insan doğası"ndan türeyen dokunulmaz bir gerçeklik değil, toplumun ürünüdür ve tarihteki her dönem kendi birey tipini üretmiştir. Kapitalin bireyi toplumsal zenginlikten aldığı paya göre belirlenir. Bu belirlenme, kapitalist üretim biçiminin temel iki sınıfı arasındaki ilişkileri üretir. Bu iki sınıf arasındaki ilişki

Tarih, gücünü korumaya çalışan bir devletin vahşetinin sınırsız olduğunu göstermiştir—insanlığın doğuşundan bu yana en zalim ve insanlık dışı olayların faili devletlerdir. Herkesin özgürleşme sürecine katılımıyla açığa çıkan sınırsız yaratıcılık, tek bir harekette kapitalizmle savaşmak ve komünizmi yaratmak için gereken kaynakları ancak bu ölüme mücadele ve bu mücadelenin gerekleri içerisinde bulabilir.

önce gelir ve sınıfların zaten var olan bireylerin gruplaşması ile oluştuğu yolundaki genel kanının aksine bireyi üreten budur. Sınıfların ortadan kalkması ile birlikte kapitalin bireyini, kendisi yapan özellikler de ortadan kalkar, yani ortak üretilen toplumsal zenginlikten bireysel ve bencilce pay

alma özelliği. Tabii ki kapitalizm ve komünizm arasındaki tek fark bu değildir ve komünizmde yaratılan zenginlik türü kapitalizmin yaratabileceğinden çok farklıdır. Komünizm bir üretim tarzı değildir çünkü toplumsal ilişkiler, yaşamsal ihtiyaçların üretim biçimleri tarafından belirlenmezler. Tersine, bu ihtiyaçların üretim tarzını belirleyen komünist toplumsal ilişkilere sahiptir.

Komünizmin nasıl olacağını bilmiyoruz, bilemeyiz ve bu yüzden onu somut olarak tanımlamaya çalışmıyoruz. Onu sadece negatif olarak, kapitalist toplumsal biçimleri yok ederek olacağını biliyoruz. Komünizm parasız, değersiz, devletsiz, sınıfsız, otoritesiz ve hiyerarşisiz bir dünyadır ve ataerkillik gibi kapitalizmin işlevine entegre olmuş otorite biçimlerinin ve erkeklik ve kadınlık durumlarının birlikte aşılmasını gerektirir. Cemaatçi, etnik, ırkçı ya da diğer herhangi bir ayrımcılığın, daha baştan küresel olan komünizmde aynı derecede imkansız olduğu aşikardır.

Somut komünizm biçimlerini öngörüp karar veremiyorsak, bunun sebebi toplumsal ilişkilerin, ne kadar zeki olursa olsun tek bir beyden tamamen tanımlanamaması, fakat sadece kitlesel ve genelleşmiş toplumsal pratiklerin sonucu olarak ortaya çıkmasıdır. Bizim komünleştirme dediğimiz işte bu pratiktir. Komünleştirme bir amaç değildir, bir proje değildir. Bir yoldan başka bir şey değildir. Fakat komünizmde amaç yoldur, araç amaçtır. Devrim tam olarak, kapitalist üretim tarzının kategorilerinin dışına çıktığınızda olur. Mevcut mücadeleler zaten bu çıkıştan bahsetmişlerdir ama onların içinde gerçekten bir çıkış yoktur. Sadece kitlesel ve geçerli her şeyi yok eden bir çıkış, gerçek bir çıkıştır.

Komünleştirmenin kaotik olacağından emin olabiliriz. Sınıflı toplum, kendini birçok yolla savunmadan ölmeyecektir. Tarih, gücünü korumaya çalışan bir devletin vahşetinin sınırsız olduğunu göstermiştir—insanlığın doğuşundan bu yana en zalim ve insanlık dışı olayların faili devletlerdir. Herkesin özgürleşme sürecine katılımıyla açığa çıkan sınırsız yaratıcılık, tek bir harekette kapitalizmle savaşmak ve komünizmi yaratmak için gereken kaynakları ancak bu ölüme mücadele ve bu mücadelenin gerekleri içerisinde bulabilir. Kapitale karşı savaşta devrimci pratikler olan değer, para, değişim ve tüm meta ilişkilerinin reddedilmesi, dışlananların çoğunu yani orta sınıfları ve köylü kitleleri —komünleştirme önlemleri ile—birleştirmek için, ya da kısaca proletaryada artık var olmayan birliği yaratmak için etkili silahlardır.

Ayrıca komünizmin yaratılması ile temsil edilen itkinin kesintiye uğradığında sönümleneceği açıktır. "Devrimin kazanımlarının" kapitale dönüştüğü herhangi bir biçim, herhangi bir sosyalizm biçimi, komünizm öncesi bir ara aşama, bir "duraklama" olarak görülen herhangi bir "geçiş", devrimin kendi kendine ürettiği bir karşıdevrim olur. Kapitalizm ölürken bu karşıdevrime yaslanmaya çalışacaktır. Örneğin ataerkilliğin aşılması için devrimci kampı bölen, temel bir yarılma olacaktır çünkü amaçlanan kadın ve erkek arasında bir "eşitlik" değil, daha çok cinsiyete dayalı toplumsal ayrımların radikal biçimde ortadan kaldırılması olacaktır. Tüm bu nedenlerle komünleştirme "devrim içinde devrim" olarak görülecektir.

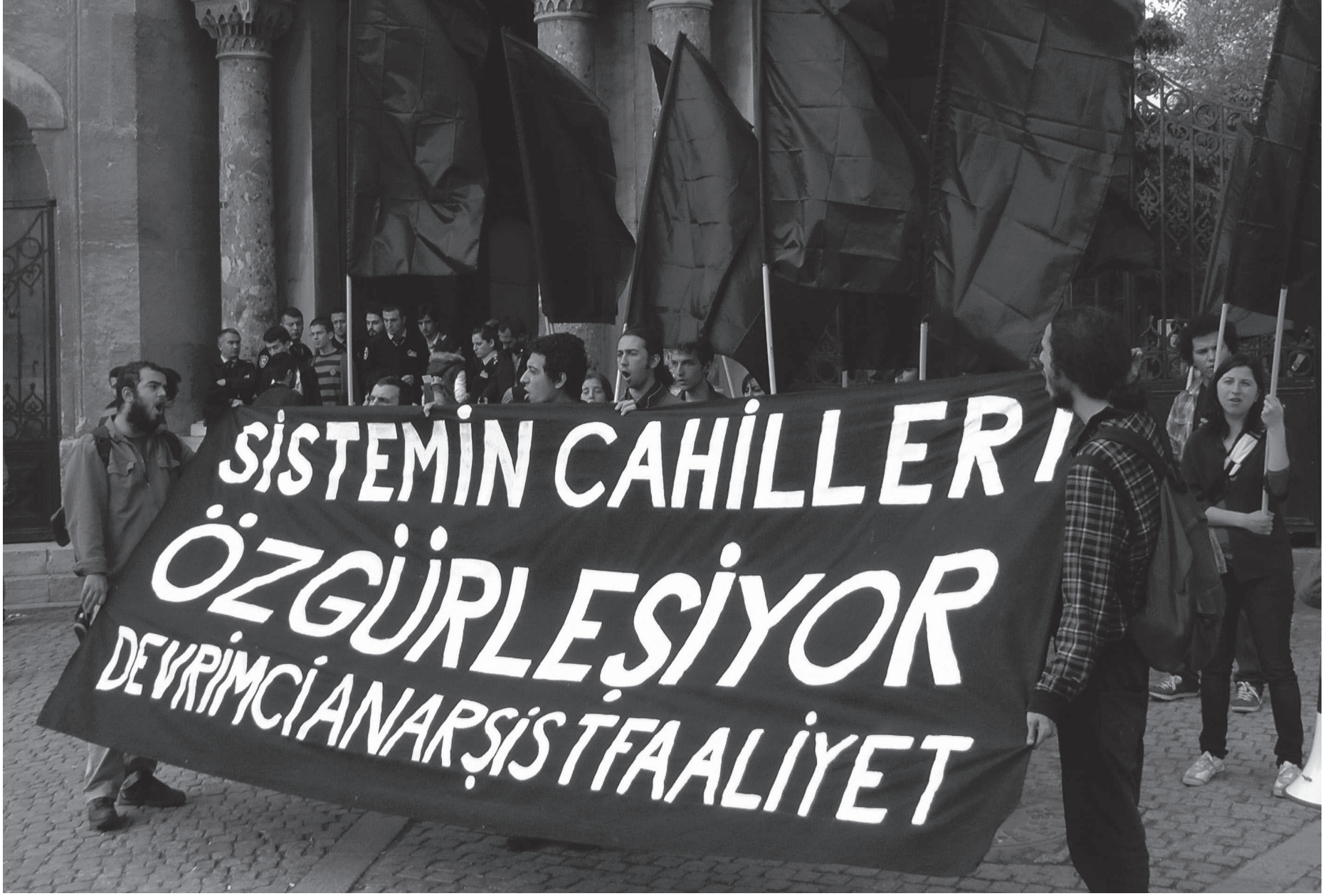
İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, savaşın neden olduğu yıkım ve ertesindeki uzun buhran dönemindeki değer kayıpları, ekonomistlerin "büyüme" dediği şeye uygun bir durum yarattı. Bu büyüme, emek gücünün mutlak değeri artarken göreceli değerini azaltan çelişkili bir yarıştan başka bir şey değildir.

Bu devrime uygun örgütlenme biçimi sadece komünleştirme önlemlerinin çoğalmasıyla sağlanabilir. Bu önlemler belli bir duruma uygun tepkiyi verdiği ölçüde kendiliğinden genelleşir ve her yerde her çeşit insan tarafından alınabilir. Komünleştirme demokratik olmayacaktır çünkü "doğrudan" olanı dahil demokrasi, birey ile kolektif olan arasında kurulan ilişki biçimlerinden sadece birine denk düşer, tam olarak kapitalin dayattığı biçimin aşırı halidir ve komünizm tarafından reddedilir. Komünleştirme önlemleri hiçbir birim tarafından, herhangi birinin herhangi bir şekilde temsiliyeti ile ya da herhangi bir dolaylı yapı ile alınamaz. Mücadelenin bir problemine kendilerince yeterli bir çözüm aramak için inisiyatif alan insanlar tarafından, tam da o anda alınır. Mücadelenin sorunları aynı zamanda hayatın sorunlarıdır: Nasıl yemeli, nerede kalmalı, herkesle nasıl paylaşmalı, kapitalle nasıl savaşmalı, vb. Tartışmalar var, ayrılımlar var, içeride görüş ayrılıkları var. Tartışmalı konularda karar alacak bir birim yok. Kararı durum verecek ve kimin haklı olduğunu, olgudan sonra, tarih bilecek.

Bu sonuç fazlasıyla beklenmedik gözükebilir ama bir dünya yaratmanın başka yolu yoktur.

Leon de Mattis, Temmuz 2011

Eğitim Kapitalizme Köle Yetiştirir

Onur Özkaya

onuroz@meydangazetesi.org

Daha önceki tüm sınav sistemlerini unut. Artık sınav diye bir şey yok. Ya da aslında sınavlar daha da çoğalıyor. Ortalıkta dolaşan bir duyuma göre sınavlar bu sene kalkıyormuş. Tıpkı dersaneler gibi. Dersanelere muhtaç edilmeden, eğitileceğimiz yeni bir sistem geliyormuş yani. Bu yüzden büyük sınavları kaldırıyorlarmış. Bakalım bu sınavsız sınav nasıl olacak?

LGS, LYS, SBS, OKS...

Dünyaya geldiğimden beri bir sürü sınavın içine düştüm kaldım. İlköğretimde deneme sınavları yapıldı. Bizi gireceğimiz sınavlara hazırlamak için, sürekli sınavlara sokarlardı. O zamanlar LGS (Liselere Giriş Sınavı) vardı. LGS'nin adı değişti, OKS (Ortaöğretim Kurumları Sınavı) geldi. Ben liseye geçerken de, üç aşamalı SBS (Seviye Belirleme Sınavı) geldi. Her sene sınavlara girdik, durduk. Liseye geçtim, SBS tek aşamalı oldu. Lisede okurken üniversiteye geçmek için girilen ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) kalktı. Yerine iki aşamalı YGS (Yükseköğretime Geçiş Sınavı), LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) geldi. Yeni gelecek sisteme göre de sınavlar kalkıyormuş.

Bu yeni sistem her gün okullarda gördüğümüz derslerin sınavlarını merkezileştirip, büyük sınavlara girmeden her gün üniversite sınavlarına gireceğimiz,

bir sınavsız sınav sistemiymiş. Önce liseye geçişteki SBS'yi kaldırmakla başlayacaklarmış. Sonra üniversiteye geçişteki YGS ve LYS'yi kaldıracaklarmış. Sınavsız diyorlar, çünkü o büyük sınavlardan yok. Ama aslında, o büyük sınavlar şimdi çoğaldı. Bu büyük sınavlar bizi rekabetleştirirken, biz bu rekabet algısını birden fazla sınavla daha da normal karşılayacağız. Yaşamımızın her anına sızmış olan bu sınavlar bizim için o kadar normalleşecek ki sınavsız bir yaşamı dahi düşleyemeyeceğiz.

Artık kopya vermek arkadaşını senin önüne geçireceği için, onu ispiyonlaman gerekecek. Arkadaşını gammazlayıp onu ele vermen, normal olacak. Çünkü sen de "hayatını kazanmaya" çalışıyorsun. Eğer arkadaşını ele vermezsen, seni vasat bir insan olmakla korkuturlar. Sen kapitalizme daha kolay entegre ol diye var bunca sınav, bunca eğitim ve

sürekli değişiyor.

TC Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer bu yeni sistem için diyor ki: **"YGS, milli eğitim sisteminin başarısını ölçen ve değerlendiren bir sınav değil. Öyleyse biz 12 yıl boyunca eğittikten sonra, o çocuğa hem dünyaya uyum, hem de topluma uyum açısından gerekli olan kabiliyetleri kazanıp kazanmadığına bakmamız lazım... Onun için sınavı yapacağız ama yapacağımız sınav, çocuğun dershaneye gitmeden kendi okulunda aldığı derslerden bizim öngördüğümüz kazanımları alıp almadığını ölçmek için olacak."**

Ömer Dinçer dünyaya uyumu, topluma uyumu değil, kapitalizme uyumu anlatıyor. Yani bu okullarda olacağımız sınavlarla entegrasyonu içselleştirip, içselleştirmediğimiz daha iyi anlaşılacak. Onca girdiğimiz sınavlar iyi

ölçememiş sanki ne kadar entegre olabildiğimizi. Şimdi dönem içinde olacağımız merkezi sınavlar ölçecekmiş.

İktidar Değişir, Kölelik Baki Kalır

Bugün hangi iktidar gelirse gelsin, okullarda kendi rejimini dayatacaktır. Önceden Kemalist şimdi dindar deniliyor, ne fark eder. Okul tıpkı bir fabrika gibi iktidarın belirlediği, farklı görünen tek düşünceye sahip, kapitalizme uyumlu kişiler yetiştiriyor. İktidar olan her anlayış insanları yine mezun oldukları okullardan köle olarak çıkaracaktır. İktidarlar ve anlayışları değişse de insanların kapitalizme uyumlu bireyler haline getirildikleri eğitim değişmeyecektir.

Eğitim Kapitalizme Köle Yetiştirir

Bugünkü iktidar da kapitalizm

içerisindeki boş alanlara göre insan yetiştiriyor. Meslek liselerine daha kolay girilebilmesinin, ilk tercihler arasında yer almasının sebebi kapitalizmin işçi ve özellikle hizmet sektöründe çalışacak işçilere ihtiyaç duymasındır. Gerçi hangi üniversiteyi bitirirsen bitir. Bitirdiğin bölüme talep yoksa mecburen sen de Mcdonald's'da çalışacak bir garson olacaksın. İstedik kadar sınavlara gir dur. Üstelik yeterli kontenjan sağlanmazsa, işsizler ordusunda yerini alacaksın.

Dershanelerin kapatılması ve yeni bir rant kapısı olan özel okulların artmasıyla, eğitim şirketleri tarafından kullanılmaya başlanacak. Her şirket kendi işçisini, kendi okullarında yetiştirecek. Kapitalizme farklı şekilde entegre olacak ama sömürü sistemi devamlılığını sağlayacaktır. Bu entegrasyon, çarkın hangi dişlisi olacağımızdan ziyade bu çarkta bir şekilde yer almamızdır. Yani sorun sadece bulunduğumuz mevki ya da statü değil, sorun entegrasyon sorunudur. İster plaza ofisinde, ister ev işinde, ister torna tezgahında çalışalım, kapitalist ilişki biçimleri içerisinde, kapitalist sömürüye maruz kaldığımız sürece eğitim asıl işlevini gerçekleştirmiş olacaktır.

Eğitimi geliştirmek daha gelişmiş köleleri yetiştirir.

Eğitimi geliştirerek iyileştiremezsiniz. Çünkü gelişmiş eğitimle ancak daha itaatkar, daha kalifiyeli işçiler, memurlar ya da patronlar yetiştirebilirsiniz. Kısaca onlar da kapitalizme bir şekilde entegre olurlar. Eğitim, ister eşit, ister bilimsel, ister parasız, ister anadilde, ister dayaksız, serbest kıyafetli ya da akıllı tahtalı olsun, ister özel derslerle verilsin ister sınavlı, ister sınavsız, dershanesiz olsun eğitim içeriği bakımından içinde otoriteyi, hiyerarşiyi, militarizmi, düşünce kontrolünü, tektipleştirmeyi barındırmasıyla asla iyileştirilemez. Her değişen iktidarla yeniden düzenlenmiş, düşünce mantığını müfredatlara yerleştirmiş ve okulla düşüncelerini empoze ettiği insanları oluşturmuştur. Eğitim ne kadar geliştirilse geliştirilsin, her daim köle imal edecektir.

Laf'ın özü; sınavsız sınav sistemi gelsin, görelim. Biz yine iktidarlara ve kapitalizme eğilmeyenler olarak kopya çekmeye, haylazlık yapmaya, uslanmamaya, otoritelerle uzlaşmamaya, itaat etmemeye bir yandan da eğitiminiz, okulunuz, müfredatınız ve zırt pırt değişen sınav sisteminizle çatışmaya devam edeceğiz.

Zapatistler ve Escuelita (Özgür Okul)

EZLN (Zapatist Ulusal Kurtuluş Ordusu) Zapatist felsefesine uygun Özgürlük Okulları kurmayı birkaç ay önce duyurmuştu. Binlerce başvuru olmasına rağmen imkanlar doğrultusunda 1700 kişiyi davet edebilmiş, gelenleri Chiapas'ın ormanlarında ağırlamışlardı. Bugünlere ise EZLN'nin Özgürlük Okulu ilk mezunlarını verdi.

Özgürlük Okulu'nda bir hafta boyunca tabağındaki yemeği ve toprağı okula gelenlerle paylaşan Zapatistler, özerkliğin nasıl sağlandığına dair bilgiler aktardılar. Dersler, Zapatist topluluğunun ürettiği dört kitap ve yaşanmış

deneyimler üzerinden oluşturuldu.

Escuelita'nın mezunları arasında İtalyanlar, Basklar, Yunanlar ve İspanyollar gibi EZLN'nin eski dostları olduğu gibi, Nikaragualılar, Güney Afrikalılar, Hintliler ve hatta Sri Lankalılar da vardı.

Zapatistler, okulun felsefesini "Zapatist okulu bittiğinde öğrencileri kendi topraklarına yolladık. Bunun amacı Chiapas'taki sistemi kopya etmeleri değil, istediklerini istedikleri şekilde gerçekleştirmeleridir. Çünkü yapacaklarını Zapatistler değil ancak kendileri belirleyebilir, herkes yerinde mücadeleye devam etmeli" şek-

linde açıkladı.

Okula gelenler, genci yaşlısı, tahakkümün ve sömürülmenin olmadığı bir dünyaya inanıyorlardı. Zapatistler yaşadıkları deneyimleriyle bir hafta boyunca böyle bir dünyanın nasıl mümkün olabileceğini, birlikte yaşayarak gösterdiler. Daha iyi bir dünyanın Chiapas'taki yaratımı Meksikalı olanlar ve dünyanın her yerinden gelenlerle karşılıklı paylaşıldı. Bu okulla birlikte Zapatistler, özerkliğin nasıl olacağına dair bir rehber değil, daha iyi bir dünyanın ihtimal olmadığını, şimdi, şu anda var olduğunu kanıtladılar.

Meslek Liseliysen Sömürülürsün, Öldürülürsün

Meslek liseleri, stajyerlik adı altında çocuk emek sömürsünü daha da artırıyor,

Eğitim-Sen'in, SBS sonuçlarının açıklanmasından sonra açıkta kalan binlerce öğrenciye seçenek olarak sunulan meslek liseleri ile ilgili olarak hazırladığı raporda "eğitim ve öğretimle meslek edinilmesi amaçlanan ve piyasadaki ara eleman ihtiyacını karşılamaya dönük tasarlanmış olan meslek liselerinin mevcut durumları itibarıyla çocuk emeğinin daha çok sömürülmesinin yolunu açtığı" vurgulanıyor.

Eğitim Sen İstanbul 3 No'lu Şube'den Mustafa Özcan ve Murat A. Tamer'in imzasını taşıyan raporda, ilgili kanunlarda yapılan çeşitli değişikliklerle, stajyer olma yaşının düşürüldüğü, işletmelerde 10 kişiye bir stajyer üst sınırının kaldırıldığı ve her işletmeye dilediği kadar stajyer çalıştırabilme imkanı sağlandığı hatırlatılarak, bu durumun neredeyse bedava emek haline getirilen öğrencilerin sömürsünü yasal dayanağa kavuşturmuş olmasına yer veriliyor.

Okulların açılmasına sayılı gün-

ler kala, İngiltere'de bir bankada stajyer olarak çalışan Moritz Erhardt isimli bir Alman öğrencinin, sabah 6'ya kadar süren sürekli mesainin yoğunluğu yüzünden yaşamını yitirmesi, eğitimin ismi milli olsa da sömürünün küresel olduğunu bir kez daha göstermiş oluyor. Aynı bankada çalışan bir başka stajyer ise, hemen her gün ertesi sabahlara kadar çalıştırıldıklarını, taksiyle eve gönderilip duş aldıktan sonra işlerinin başında olmalarının istendiğini söyleyerek durumun vehametini gözler önüne koyuyor.

Her Bebek Şanslı Doğmaz: Kraliyet Bebeği ve Diğerleri

Mercan Doğan

mdogan@meydangazetesi.org

Bebek gelir dünyaya. Daha gözlerini açmadan başlar ağlamaya. Ciğerlerine dolan ilk nefesle ağlar. O ilk nefeste bile eşit değildir bütün bebekler, hemen başlar adaletsizlikler.

Geçtiğimiz ay, birçok bebek geldi yine dünyaya. Ağladı hepsi.

* * *

İngiltere Prensi William ile Kate Middleton'ın bebeği geldi mesela. BBC'den Fashion TV'ye bütün İngiliz kanalları saatlerce canlı yayın yaptı doğumunda. Biz de öğrendik okyanuslar ötesinden, George Alexander Louis dediler, 3 kilo 800 gram doğan bebeğin adına.

Aynı günlerde Colemerg'de bir bebek geldi dünyaya, adı olamadı. Tam olarak geldi de diyemeyiz gerçi. Hani şu coğrafya derslerinde ezberle çizmeme istenen haritanın en uzak köşesinde duran, üzerinde Hakkarî yazan yerde. 34 yaşındaki Ayşe Erdin'in doğum sancısı sandığı acı, devlet hastanesinin ilgisini çekmedi pek. Sancısı arttığında tekrar hastaneye kaldırılan kadının, normal doğum yapamayacağı söylendiği için, sezaryenle doğum başladı. Bitemedi. Doktorlar doğum sırasında bebeğin kafasının koptuğunu söylediler, kadının yaşamının da risk altında olduğunu. Bir ana haber bülteninde 18 saniyelik haber oldu Ayşe Erdin, dördüncü bebeğinin anası olamasa da.

* * *

Kraliyet bebeğinin doğumu, beklenenin aksine Twitter'da değil, geleneksel tellal yöntemiyle anons edildi. Saray tellalı renkli kostümüyle çıktı sarayın merdivenlerine, verdi müjdeyi İngilizlere.

Geçen yıl Sakarya'da komşularına "Müjdem-i isterim" diyen Yeliz Sevinç'i müjdesiz bırakan hastane, adli tıp raporunu aynı günlerde açıkladı. Anne ve babasının doğmadan Beren adını koyduğu bebeğin neden öldüğünü tıpça (anlamayalım diye yaratılan bir dil) anlatan raporu. Sakarya'daki iki hastanenin savaştığı üzerine Cerrahpaşa'ya sürüklenmiş Yeliz Sevinç. Doğumda zorlanan kadının rahmine kesikler atılmış, gövdesi çıkan bebeğin kafası da çıkarılmaya çalışılmış. Bu sırada Beren'in yüzü gözü de birazcık kesilmiş. Doğum tamamlandığında kesikler dikilmiş ama bebek ölmüş. Rapordaki bilimsel terimlerle ifade etmeyecek olursak; "Beren" bebek, -bebek olduğundan olsa gerek- adının anlamınca "güçlü" değilmiş, normalde kesik bir şey yapmazmış.

* * *

Kraliyet bebeği George Alexander Louis'in babası, Prens William, arama kurtarma helikopteri pilotu olarak görev yaptığı aske-

* * *

ri birlikten, sadece iki haftalık izin alabildi. Prensin, sadece ve sadece iki haftalık izin alabildiğini söylediği açıklaması, bebeğe yakın olmak için izinden sonra görev değişti-receğinin sinyaliydi. Gözlerimiz doldu fedakarlığına; bebeğin ilk ayını doldurmadan katılacağı açılışları, diplomatik yurt dışı gezilerini, üst tabaka düğünlerini, milyonların izleyeceği vaftiz törenini vs. kaçırmamak için yapacaktı bunu.

Buralarda da Ramazan Bayramı vardı o ara, bütün tatilli bayramlar gibi trafiğiyle meşhur. Bir de trafikte sıkışıp kalmış insanlara uzatılan mikrofonlarıyla. Bir mikrofon da kamyon şoförü Hasan'a uzatıldı, öfkeden bıyıklarını kemiren Hasan'a. Kaptı mikrofonu, başladı bağırma. Kızı olmuş, iki ay olmuş doğalı, daha görememişmiş. Direksiyon başında çektiği çile de çileymiş. Hep aynı fakir edebiyatı dedin, kapadın televizyonu suratına.

* * *

İngiliz basınının parlayan güneşi The Sun (Güneş) gazetesi, kraliyet bebeğini onurlandırmak için, doğduğu güne özel, adını The Son (Oğul) olarak değiştirdi. Bu jest, gazetenin tarihinde bir ilkti.

Aynı günlerde Siirt'te, 6 günlük Cemre Nas'ın, sarılık tedavisi gördüğü hastaneden taburcu olma vakti geldi. Kolundaki serumun bandajı makasla kesilirken, başparmağı da yanlışlıkla kesiliverdi. Kesilen parmak, mikro cerrahi yöntemiyle yaklaşık 5 saatte dikildi. Ameliyatı gerçekleştiren terzi, pardon doktor, "Yeni doğan birkaç günlük bebekte damar çapı çok küçüktür, teknik açıdan oldukça güç bir ameliyat gerçekleştirdik, başardık." dedi. Söylediğine göre, bu ameliyat bir ilkti.

Kraliyet bebeğinin doğumuna ilk üst düzey tepki, İngiltere Başbakanı David Cameron'dan geldi. Cameron, "Ulusumuz için önemli bir an" dedi. İngilizler tarafından yaklaşık 3 milyon şişe şampanya patlatılarak kutlanan doğumun İngiliz ekonomisine katkısının, turizm ve bebekle ilgili hediyelik eşya satışıyla beraber 721 milyon TL olması bekleniyor. Ekonomik katkının yanı sıra yapılan anketlere göre, bebeğin doğumu Kraliyet Ailesi'nin İngiltere'deki popülaritesini de %39 arttırdı.

Her bebeğin önemli olduğu yalanına pa-buç bırakmayan başbakan, kendince haklıdır pek tabii. Her yıl yaklaşık 6 milyon bebek açlık ve bulaşıcı hastalıktan yaşamını yitirdursun, bir bebekle bunca kazanç, efendilerin ağzının suyunu akıtmasın da ne yapsın?

* * *

Yaşayanların azbilmişliğine ithafen, çokbilmişlerin "Cahiliye Devri" dediği zamanlarda, erkek doğmadıkları için diri diri gömülen bebekler; çokbilmişler tarafından kimyasalla kavruvdular Vietnam'da, Xalepçe'de... Afrika'da açlıkla terbiye olmayanları, büyüseler zaten terbiyesiz olurlardı; öldüler. Dünyaya geldik derken, doğum ücreti ödemediği için rehin kaldılar hastanede, dünyayı göremediler. "Erkektir, yapar." denilen bir yaratık, sözde tatmin uğruna parçaladı iç organlarını bazen. Afganistan'dan Filistin'e, öldürüldü efendilerin savaşlarında bazı bebekler. Lazkiye'de, Rojava'da, küçücük bedenleri, kocaman bombalarla, şimdi, şu anda katledilmekteler. Kraliyet bebese olmayan bebekler, özgürce "sadece" ölebilirler.

Kadın Mücadelesinin de Bir "Yeri" Var

Zeynep Kocaman

zkocaman@meydangazetesi.org

Günümüzde kadınlar ortak sorunlarına dair çözüm üretmek adına biraraya gelerek örgütleniyorlar. Örgütlenme, tüm kadınların sorunlarını barındıran ortak sorunları da çözmek adına oldukça önemli; yalnız olduğunu düşünüp ataerkil sistem içerisinde çaresizleştirilmiş hemcinslerimize de el uzatmak ve dayanışmayı yükseltmek için kaçınılmaz. Ataerkillik yaşamın her alanına sızdığı için mücadelede yaşamın her alanında verilmeli.

Örgütlenmenin farklı alanları ve ifadeleri var, bunlardan biri parti meclisleri. Kadınlar daha çok "eşitlik" söylemiyle siyasete katılarak hem güncel sorunlara, hem de kendi sorunlarına çözüm olabilecek zeminler arıyorlar. Tabii ki parti meclisleri ataerkil işleyişe sahip olduğundan kadınları ötelese de günümüz demokrasi anlayışı bunu kılıfına uydurup 3-5 kadın vekille meclisi süsleyebiliyor. Burada mesele, erkek ile eşit haklara sahip olarak temsili demokratik bir siyaset yapmak değil. Mesele, ayaklarımızı bastığımız zemin, karşısında durduğumuz şeyin aynısını sorusunun cevabını verebilmektir. Eğer böyle ise işte o zaman var olan ataerkilliği yıkılmış değil, sadece var olanla yer değiştirmiş oluruz. Erkek iktidarının belirgin olduğu; eğitilmiş, akıllı, güçlü, karizmatik kadın siyasetçi tiplmesiyle yaratılan birer sembol olarak yer aldığımız meclis de böylece kurtuluşumuz değil, yalnızca kurtulduğumuzu sandığımız bir yer olur.

Mecliste bir yemin ettim ki dönemem!

Kuzey Kıbrıs Yönetimi Parlamentosu kadın milletvekili Doğu Derya, milletvekili andının cinsiyetçi bir dille yazıldığını ve günümüz koşullarında güncellenmesi gerektiğini belir-

terek farklı bir yemin etti ve dedi ki:

"Kıbrıs ülkesinde yaşayan her bireyin, dili, dini, ırkı, doğum yeri, sınıfı, yaşı, fiziksel durumu, cinsiyeti veya cinsel yönelimi dolayısıyla ayrımcılığa maruz kalmaması için çalışacağıma, emeğin sömürülmediği adil ve eşit bir düzen yaratmak için uğraşacağıma, çatışma ve şiddet kültürünün yerine barış ve uzlaşma değerlerinin yerleşmesi için çaba göstereceğime..."

Derya'nın yemini sırasında meclisten protesto sesleri yükseldi. Yemin törenini canlı veren devlet televizyonu yayını kesti ve ardından oturuma ara verildi.

"Zaten kadınsın, üstelik güzelsin mecliste siyaset yapmak senin neyine!"

İran'da yerel meclise seçilen 27 yaşındaki kadın öğrenci, "gereğinden fazla güzel" olduğu için meclise giremedi. Seçimlerde 10 bin oy alarak 163 adaydan 14. olan Nina Siahkali Moradi, seçimlerin ardından yedek listedeki birinci isim olarak açıklandı. Ancak "İslami kurallara" uygun değil denilerek görevini yapması engellendi. İran'daki İnsan Hakları Kampanyası'nın açıklamasına göre; Morahdi'nin yüzünün bulunduğu seçim posterleri rakipleri tarafından oldukça eleştirilerek "Konseyde podyum mankeni istemiyoruz" ifadesiyle anlatılmış.

Sandıkta değil, sokakta siyaset

Anarşistlerin çoğu genel ya da yerel seçimlere katılmazlar, oy kullanmazlar ve politik çıkarılara dayalı bürokrasiyi sevmezler. Yani bütününde parlamenter sistemi onayla-

mazlar. Kadınların kadın vekil sıfatıyla mecliste siyaset yaparak kazanacağı haklardan ziyade, yaşamlarında devlete ve kapitalizme karşı direniş gösterilerek kazanılacak özgürlük mücadelesine inanırlar.

Ve biz anarşist kadınlar yakında kadınlardan oluşan bir "Kadın Partisi" kurulursa şayet, kadın olmamıza rağmen ortak sorunlarımızın millet meclisinde çözülebileceği noktasında "bir umut" beklemeyeceğiz. Ataerkillik, parlamentarizm içinde bir araç olarak görülüp asla çözülemeyeceği gibi, her ikisi de iktidarlı yapısı gereğiyle zaten hiyerarşik ve ayrımcıdır. Bu nedenle anarşizmin ilkeleriyle düşündüğümüzde, seçimlerimizi her zaman iktidarsız ve cinsiyetsiz alanlara doğru yapmak bizi özgürleştirebilir.

Önümüzde yerel seçimler var. Erken bir öngörü olsa da temsili siyasete inanan birçok kadın, illaki kadın vekilimiz olsun, mecliste bizimde sözümüz olsun anlayışıyla "kadın kotası" kampanyaları örgütleyebilir. Ancak daha geçtiğimiz aylarda gerçekleşen ve halen mahalle forumlarıyla süren Taksim Gezi Direnişi bizlere bu konuda da çok şey öğretmiş olmalı. Bunlardan en önemlisi "yöntem". Doğrudan demokrasiyi deneyimlemeye çalıştığımız böyle bir süreçte, birey olabilmenin özgürlüğünü hissetmedik mi? Paylaşmayı ve dayanışmayı esas aldığımızda, oluşan gücümüzü fark etmedik mi? Otoritenin karşısında direndiğimizde, otoritenin anlamsızlığını anlamadık mı?

Artık ne kimseyi yönetmek ne de yönetilmek eskisi kadar meşru olmayacaktır. Bu sürecin aktif birer özneleri olan kadınlar da sandıkta değil, sokaklarda direnmeyi sürdürecektir.

Çiftçi-Sen Başkanı Abdullah Aysu ile Söyleşi

Üretici ve Tüketici Arasındaki Soygunculara Karşı Kooperatifler

“**Şirketlere karşı alternatif olarak kurulan, çiftçileri şirketlere karşı koruması için oluşturulan kooperatifler şirketleştirildi. Birer serbest piyasa aktörü haline getirildi.**

Tarımda endüstriyel üretimin gittikçe yaygınlaştığı, sağlıklı gıdalara ulaşmanın imkansız hale geldiği, tüketicinin satın aldığı, üreticinin ise ürettiği gıdaya yabancı bırakıldığı günümüz dünyasında üretici ve tüketici arasındaki ilişkide devreye giren vurgunculara, yani kapitalist şirketlere karşı bir mücadele örgütleniyor. Çiftçinin üretim esnasında artan mazot, tohum, gübre fiyatlarına karşı; tüketicinin güvensiz ve sağlıksız gıdalara karşı mücadelesinde ortak bir alan olan kooperatifler hem tarımsal üretimde hem de üretimin satış aşamasında hayli önem taşıyor.

Tarım alanında artan kapitalist sömürüye karşı çiftçilerin toplumsal örgütlenmesini savunan Çiftçi-Sen Kurucu Başkanı Abdullah Aysu ile kooperatifçiliği konuştuk.

Meydan: Çiftçinin çoğu zaman zarar ederek, çok düşük fiyata satabildiği bir ürün nasıl oluyor da tüketiciye çok yüksek fiyatlara satılıyor?

Abdullah Aysu: Şu anda yalnız Türkiye’de değil, dünya

genelinde çiftçiliği ortadan kaldıracak, yerine şirket tarımcılığını ikame edecek küresel bir politika uygulanmaktadır. Söz konusu politikanın gerçekleşmesinde fiyat politikaları birinci sırada yer almaktadır. Çiftçiler üretim esnasında kullanmak zorunda oldukları üretim girdileri olan tohum, gübre, mazot ve diğerlerini satın alırken pahalıya almak zorunda bırakılmakta, bin bir çileyle ürettikleri ürünlerini satarken vurguncu tüccar ve sanayici tarafından bu ürünler ucuzlaştırılmaktadır. Bunun temel nedeni piyasayı düzenleyecek bir kamu kurumu ve çiftçilerin toplumsal örgütlenmelerinin olmamasıdır. Ürünleri üretici köylüden ucuzca alan şirketler ürünleri pazarlarken, piyasayı bu kez tüketici lehine düzenleyecek bir kamu veya çiftçilerin ekonomik örgütlenmesi olmadığı için, yüksek fiyata satmaktadır. Çiftçilerin hak arama örgütleri olan Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu üretimden pazarlamaya, zincirin tüm halkalarına üretici ile birlikte tüketicinin belirleyeceği bir mekanizmanın-örgütlenmenin oluşması için mücadele etmektedir.

Meydan: Tüketicinin ilk elden üreticiye ulaşabilmesi için oluşturulacak kooperatifler nasıl yapılandırılmalıdır, bu kooperatifler üretici ve tüketici açısından ne gibi çözümler yaratır?

Abdullah Aysu: Sözü ettiğim zincirin en önemli halkası kuşkusuz kooperatiflerdir. Kooperatifler üretici ile tüketici arasındaki vurguncuları ortadan kaldırır. Çiftçinin alın terinin karşılığını almasını, tüketicilerin ise daha ucuz ve sağlıklı gıdaya erişmesini sağlar. Sömürüyü ortadan kaldırmaz, fakat minimuma indirir. Kaliteli gıdayla tüketiciyi buluşturur. Halkın nereden beslendiğini, kendisine besin maddesini kimin ürettiğini bilmesine zemin sağlar, isteyen gerektiğinde gidip yerinde görebilir. Hem üretici ve tüketici arasında doğrudan bir bağ kurulmuş olur, hem beslendiği ürünlerin nereden kimler tarafından nasıl üretildiğini görebilir. Biz bu tarzın oluşmasından sonra artık ürünlerimizle beslenen halka tüketici değil, yarı üretici diyoruz. Çünkü onlar tercihleriyle bizi yönlendirmiş oluyor, üretime katkı koymuş oluyorlar.

Meydan: Endüstriyel tarımla üretici, tüketicinin ihtiyaçlarına yönelik değil, devletin kalkınma planlarının ya da pazarın ihtiyaçları doğrultusunda üretime zorlanıyor. Bu yolla şirketleşen kooperatifler üretici ile tüketici arasındaki bağı kuramıyor. Endüstriyel üretime çiftçiyi entegre etmek üzere kurulan “travata kooperatiflerin” işletim basamakları nelerden oluşmaktadır?

Abdullah Aysu: Geçmişten bu yana çiftçilerin kooperatifleri vardır. Bu kooperatifler, ürün bazındadır. Fakat bu kooperatifler 2002 yılına kadar devlet vesayeti altında kooperatiflerdi. Devlet vesayeti altındaki kooperatiflerin anlaşılır olabilmesi için şöyle açıklanabilir: Çiftçiler kooperatifleri kurar. Seçimle yönetimlerini oluşturur. Yönetim oluştuktan sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bu kooperatiflere bir genel müdür atanır. Atanan genel müdür, kooperatif tarafından satın alınacak olan ürünlerin kaça alınacağına, alınan ürünün ne kadarının işleneceğine ve kaça satılacağına karar verirdi. Buna “devlet vesayeti altında kooperatifçilik” denir. Çiftçiler, devlet vesayetçiliğine hep karşıydılar. Genel müdürlerini kendileri atamak istiyordu. Kooperatiflerini devletin yönetmesini değil, kendileri yönetmek istiyorlardı. Bu konuda hileyi şeriyeli bir kooperatif kanunu çıkarttılar. Bu 4572 sayılı Kooperatifler Kanunu’dur. Bu kanunla çiftçiler kendi genel müdürlerini atayabildiler, fakat bu kez Dünya Bankası patentli Yeniden Yapılandırma Kurulları’nın kriterlerine göre kooperatifler yeniden dizayn edildi. Entegre tesisleri A.Ş.’lere dönüştürülerek şirketleştirildi. İşçilerin çoğu çıkarıldı. Kamu bankalarından kredi almalarına yasak getirildi. Şirketlere karşı alternatif olarak kurulan, çiftçileri şirketlere karşı koruması için oluşturulan kooperatifler şirketleştirildi. Birer serbest piyasa aktörü haline getirildi. Türkiye’deki kooperatifler devlet vesayetçiliğinden özerkleşmedi, demokratikleştirilmedi doğrudan serbest piyasa kooperatifçiliğine dönüştürüldü.

Meydan: Sohbet için teşekkür ederiz. Umuyoruz ki kooperatif deneyimleri hem üreticinin ürününü gasp eden şirketlere karşı hem de tüketiciyi marketlerden, ürünün fiyatının kat be kat fazlasına, alışveriş yapmaya zorlayan kapitalizme karşı örgütlenen yaşamsal bir mücadeleye dönüşür.

Rüzgar da Güneş de KAPİTALİZME YETMEZ

Alp Temiz

alp@meydangazetesi.org

Yarım asrı aşkın zamandır nükleer santrallerin zararları konuşulagelmekte, termik santrallerin yarattığı hava kirliliğine karşı çözüm teknolojileri beklenmektedir. Son yıllarda "temiz enerji" ve "dışa bağımlılığa son" yalanlarıyla gündeme gelen HES'ler (Hidroelektrik Santraller) de kuruttuğu derelerle halkın isyanına neden olmuştur.

İnsanlık bir yandan varlığını doğadan ayırıştırarak onu daha 'verimli' sömürebilmek için ileri teknoloji ve 'çevreci' yöntemler geliştirmeye çabalarırken, havanın, suyun, güneşin, yani tüm doğanın metalaştırılarak sömürülmesine de ön ayak oluyor. Yaşam için direnenlerin öfkesi, doğanın katline ferman yazan sürdürülebilir kalkınmacıların karşısında dinmemekte ısrar ediyor.

Dünyada kömür ve petrole dayalı fosil yakıt tüketiminin karşısına 'yenilenebilir ve sürdürülebilir' olduğu iddia edilen enerji üretim yöntemlerinin sunulması Kyoto Protokolü ile ayyuka çıkmış, ardından dünya enerji devlerinin kendi politik hamlelerini de kullanmasıyla, küresel enerji sermayesinin kirliliği tekrar bize kabiliyetli manevralarını göstermiştir. Kalkınmacı politikalarından vazgeçemeyen, ancak her nasılsa 'çevreye duyarlı' su çerçeve sözleşmeleriyle gönüllere taht kuran kimi AB ülkeleri ile gelişmekte olan bazı ülkeler, kamuoyunda resmen birer 'halkla ilişkiler' simsarları olarak 'yeşil sermayeyi' lehlerine kullanmayı 'temiz enerji' söylemiyle başarmıştır.

RES'lerin ve GES'lerin zararlarının gerçek boyutları gündem edilmemekte dolayısıyla bunlara yaşam savunucularının gösterdikleri tepki çoğu zaman anlaşılama-maktadır. RES'lerin ve GES'lerin zararlarının başlıcaları şu şekilde sıralanabilir:

RES'lerin Zararları

1- Yüksek dalgaboylu ses dalgaları

Yüksek dalgaboylu ses dalgası Rüzgarda elektrik elde eden pervaneler dönerken dalgaboyları yüksek sesler çıkarmaktadır. Bu seslerin bir bölümü işitilebilir

uğultular iken büyük bir bölümü de insanın işitme aralığından dışarıda, ancak maruz kalındığında huzursuzluk verecek cinstendir. Bu yüksek dalgaboylu ve düşük frekanslı dalgaların uzun ve kısa vadede açığa çıkardığı zararlar henüz tümüyle tespit edilememiştir.

2- Dev Mıknatısların Elektro Manyetik Etkileri

Rüzgarın döndürdüğü paneller türbindeki çok güçlü bir mıknatısın dönmesini sağlayarak mıknatısın oluşturduğu manyetik alanın da yörüngesini sürekli değiştirir. Dönen mıknatıs, etrafındaki kablolarda bir elektrik akımı meydana getirir. Kayda değer bir elektrik akımı oluşturabilmek için ya paneller çok hızlı dönmeli ya da mıknatıs çok kuvvetli olmalıdır. Rüzgarın panelleri döndürme gücü belli bir sınırdadır olduğundan bu mıknatıs olabildiğince güçlüdür. İşte bu denli kuvvetli bir mıknatısın oluşturduğu elektromanyetik alan, etkileşim içinde olduğu alandaki birçok maddeye etkide bulunacaktır. Buna bağlı olarak etki alanında kalan tüm varlıkların kimyasal ve genetik yapısında değişiklikler meydana getirecektir. Elektromanyetik dalgalara maruz kalmak kanserin birincil nedenidir.

3- Göçmen Kuşların Parçalanması

Göçmen kuşlar çok uzun mesafeleri katettiklerinden bünyelerindeki enerjiyi en verimli şekilde kullanabilmek için kendilerini büyük rüzgar akımlarına bırakarak daha az kanat çırparak göç ederler. Bu büyük rüzgar koridorları aynı zamanda göç yollarıdır. Rüzgardan elektrik elde eden santraller de hızlı dönmeleri istendiğinden bu rüzgar koridorlarına kurulurlar. Göç yollarında karşılarına çıkan bu dev pervanelere kapılan göçmen kuşların büyük bölümü bu pervanelerin kendilerine çarpmasıyla parçalanarak ölmektedirler.

4- Kurulum sürecindeki katliamlar

RES'lerin kurulacakları bölgede rüzgarın hız kaybetmemesi için etraftaki mevcut orman alanları

"temizlenir". Genellikle RES'lerin devasa parçaları bölgeye mevcut yollardan sokulamazlar. Bu yüzden daha geniş yeni asfalt yollar inşa edilir. Daha geniş yollar için daha çok ağaç kesilir, daha çok orman varlığı yok edilir. RES'lerin parçaları kurulacakları yere ulaştırıldığında artık bir araya getirilmelidirler. Bu parçaların montajı için ihtiyaç duyulan atölyenin de inşaatı dolayısıyla yeni katliamlar yapılması kaçınılmazdır.

5- İklim değişikliğine yol açan rüzgar yönü ve şiddetindeki değişimler

Rüzgarlar hareket eden bir hava kütlesi olmalarının yanı sıra beraberlerinde nem ve sahip oldukları sıcaklık dolayısıyla ısı (bu ısı, gideceği yere göre soğuk ya da sıcak olabilir) da taşırlar. Yavaşlayan rüzgarlar, doğal hedeflerine ulaşamadıklarından iklim değişikliğine neden olurlar.

6- Rüzgar momentumdur, varlığı hava akımının hızına bağlıdır

Her ne kadar rüzgarın yenilenebilir enerji kaynağı olduğu iddia edilse de bu basit bir şekilde imkansızdır. Rüzgar, havanın hareketi ile meydana gelir. RES'lerin pervaneleri hava akışının hızını yavaşlatarak rüzgarı azaltır, hatta uzun mesafede yok ederler. Bütün yeryüzündeki hava koridorları birbirleriyle bağlantılı olduğundan bunlardan herhangi birindeki tıkanıklık büyük ölçekte değişiklikleri de tetikler.

GES'lerin Zararları

1- Yansıyamayan radyasyon yeryüzünde kalır

Güneş panelleri güneşten gelen ışınları soğurarak bu ışınlardaki radyasyonu elektrik enerjisine dönüştürürler. Bu panellerin çalışmasındaki ana prensip ışıkla gelen enerjiyi en yüksek düzeyde soğurmaktır. Normalde yeryüzüne düşen ışınların (dolayısıyla enerjinin) büyük kısmı uzaya yansımaya güneş panellerinin etkisiyle bu enerji yeryüzünde kalmakta ve ısı yoluyla dağılarak yeryüzünün sıcaklığını artırmaktadırlar.

2- Değersiz görülen yaşam alanlarının yok edilmesi

Yeryüzünün her bölgesi pek çok çeşitte varlık için yaşam alanıdır. Bütün bölgelerin ve bütün varlıkların etkileşim içinde olduğu ve ayrı ayrı ele alınması bazı noktaları gözden kaçırmalara yol açabileceği gerçeği bir yana, güneş tarlaları ile kaplanması planlanan "çorak alanlar" dahi birçok türde (sürüngenlerden eklem bacaklılara, mikroorganizmalardan bitkilere kadar pek çok varlığa ev sahipliği yapmaktadır. Bu alanların çorak olarak nitelendirilmesinin nedeni kendini doğanın efendisi ilan eden insanların bu alanlar üzerinden yeterince fayda elde edilemediği algısından kaynaklanmaktadır. Bu bölgeler her ne kadar insan için gözden çıkarılabilecek yerler de olsa insan dışındaki diğer varlıkların kullanımını kısıtlayacağından büyük bir adaletsizliğe yol açacaktır.

3- Panel soğutma sistemleri suyu kirletir

Güneş santralleri enerji çevrimi esnasında ısınan mekanizmalarını soğutmak için çok miktarda yeraltı suyunu kullanırlar. Her ne kadar kirlilik dendiğinde suyun içine farklı kimyasalların karışması gibi algılsa da normal koşullarında 10 derece olan suyun 60 derecenin üzerine çıkarılıp tekrar geri salınması da bir kirlilik faktörüdür.

Kapitalist toplumun, bugün ekosistemin gördüğü zararı telafi edebilmek adına fosil yakıt ve kömür tüketimine karşı sunduğu 'temiz' enerji yöntemlerinin, - yani bir alternatif olarak sözde yenilenebilir enerjinin- mevcut üretim ve tüketim sistemini karşılama için göstermesi gereken randıman, ancak yaşamları kökten yok ederek mümkün olabilecektir. Sistemin bize sürdürülebilir olarak sunduğu alternatifler, aslında sosyal, kültürel ya da canlı yaşamlara karşı, kapitalizmin sürdürülebilirliğini sağlama amacını taşımaktadır. Yani efendiler bizlere "altın yumurtlayan tavuğu kesmeme"yi salık verirken bizleri, tüm varlıkları 'sürdürülemez' bir yaşama hapsetmektedirler.

Yunanistan'da HES'e Direnen Vovusa Köyünde "Aaos'u Korum" Kampı Gerçekleştirildi

Yunanistan'ın kuzeybatısındaki Vovusa köyünde; Aaos nehri üzerinde kurulması planlanan Hidroelektrik Santral projesi'ni(HES) protesto etmek için bir araya gelen Vovusa köylüleri, yaşam savunucuları ve anarşist örgütlenme Alfa Kappa, 9, 10, 11 Ağustos tarihlerinde "Aaos'u Korum" kampını gerçekleştirdiler.

Yaşam Mücadelesi Ortak Mücadeledir

9 Ağustos günü farklı bölgelerden gelen yaşam savunucularının deneyimlerini paylaştığı bir panel düzenlendi. Panel farklı coğrafyalarda yaşayan suyu, toprağı ve havası için direnen yaşam savunucularının deneyimleri ve Yunanistan'da, Halkidiki'de maden çalışmalarına karşı direnen köylülerinde katılımıyla karşılıklı bir deneyim aktarımına dönüştü. Köylülerin davetiyle gelen Rize Senoz Vadisi'nden İsmail Akyıldız panelde Senoz Vadisi'ne yapılan HES projesinden, projenin vadide yaşayanları nasıl etkilediğinden ayrıca tüm Karadeniz coğrafyasında gerçekleştirilen ekolojik talandan bahsetti. Bu mücadelenin aktif bir katılımcısı olan İsmail Akyıldız, kendi mücadele deneyimleri üzerinden özellikle şirketlerin bu konuda yerel halkı kandırdığına, enerji adı altında hem ekolojik olarak

hem de sosyal olarak ciddi bir talan yarattıklarını, beraberinde ise sadece rant elde etmek istediklerini vurguladı. Yine köylülerin davetiyle kırdan kente, kentten kıra uzanan bu ekolojik mücadelenin aktif katılımcıları olan ve kentte direnişi yükselterek şirketlere karşı eylemler gerçekleştiren Devrimci Anarşist Faaliyet'ten Alp Temiz ve Didem Deniz Erbak da mücadeledeki deneyimleri paylaştılar.

"Çevreci" Görünümlü Truva Atı: Vakıflar ve STK'lar

Alp Temiz yaptığı konuşmada; "Bizim de köylülerle birlikte mücadelede yer aldığımız Loç Vadisi'nde bir şirket var. Adı ORYA holding, patronu Orhan Yavuz. Bu şirketin patronu ve TC'nin diğer en zengin patronları seneler önce, çevreci bir vakıf kurmak için bir araya geldiler. Bu vakfın adı TEMA'dır. Biz TEMA, Greenpeace, WWF gibi vakıfları "Truva Atı" olarak tanımlıyoruz. Çünkü bunlar ekoloji mücadelesine önce bir hediye gibi sızıyorlar. Amaç insanları mücadeleden caydıracak şekilde etkinlikler yapmak. Oysaki köylüler vadilerindeki su için, yani yaşam için doğrudan şirketlerin karşısında mücadele etmekten kaçınmıyorlar. Fakat tüm bu vakıflar, STK'lar daha çok Coca

Cola, Siemens, Unilever, Microsoft gibi katil vasıflı şirketlerle işbirliği halindedir. Örneğin Coca Cola şirketi yoksul Hindistan'daki temiz yeraltı sularını kendi içeceği için kapaklayarak yok ediyor. Bu şirketin Türkiye dağıtımçıları ise vadilerimizde termik santral inşa ediyorlar. Bu bir zincir gibi birbirine bağlı ancak kırılması şart olan bir mücadeleyi de beraberinde getiriyor. Bizler bu "çevreci" görünümlü Truva Atı Vakıf ve STK'lara karşı köylüleri uyarıyor ve bu üçkağıtçıların planlarını deşifre etmekten kaçınmıyoruz. Çünkü mücadeleye en çok zarar veren bu şirketlerdir." diyerek küresel kapitalist şirketlerin "çevreci" imajlarıyla daha büyük karları ve daha büyük talan projelerini beraberinde getirdiğini açıkladı.

Kadının Ekolojik Uyumu

Didem Deniz Erbak ise yaptığı konuşmada ekolojik mücadelede kadınların en ön saflarda yer aldığını söyleyerek; "Hem katıldığımız, hem kentte olsun hem kırdan olsun gerçekleştirdiğimiz tüm eylemlerde biz kadınlar en önlereyiz. Kendi yerinde eken, biçen, toplayan, taşıyan beraberinde doğayla güçlü bir bağ kuran kadın suyu, toprağı elinden alındığında tüm yaşamının karşı karşıya kaldığı tehlikelerin ol-

dukça farkında. Ben yaşadığım coğrafyada kadının muhafazakar görüşlerle arka planda olduğu gerçeğini düşünürken, ekoloji mücadelesi bu görüşümün değişmesine oldukça kattı sundu. Köyünde, vadisinde yaşayan kadınlarla tanışıp, onların mücadelesinde paydaş olduğum süreçte kendilerini ifade edişleri, mücadeleyi sahiplenişleri, doğası ellerinden alındığında yaşamlarını da kaybedeceklerinin farkındalığı ve bir yandan da kadın olmanın zorluğuna karşı direnişleri beni inanılmaz etkilemiştir. Örneğin Cide- Loç Vadisi'nde HES'lere karşı direnen ve günlerce HES'çi şirketin önünde gencinden yaşlısına kadın kadına nöbet tutan, kar-soğuk demeden bekleyen, Senoz Vadisi'nde ellerinde taşlar şantiyeleri taşıyan nineler ekoloji mücadelesinin, kadının yaşamında ne kadar önemi olduğunu gösterdi." şeklinde konuştu. Panel, köylülerin yoğun katılımıyla ve mücadeleyi ortaklaştırmanın kararlılığıyla, karşılıklı dayanışma atıflarıyla sonlandırıldı.

Kalan iki gün Aaos'taki projenin yarattığı ekolojik tahribatların anlatıldığı, köylülerin mücadeleyi yükseltmek için yaptıkları panel ve tartışmalarla sürdü. Yağmuru Bile filminin gösterimi, konserler ve atölye çalışmalarlarıyla kamp sonlanmış oldu.

Su: Devlet için Politika Kapitalizm için Fırsat, Halk için Yaşam

Didem Erbak

derbak@meydangazetesi.org

Yaşadığımız coğrafyanın birçok bölgesinde devlet ve şirketler tarafından birçok santral projesi yapılmakta ve planlanmaktadır. Yaşamı yok eden enerjiye ve şirketlerin talanına karşı direnen halkın isyanını, mücadelesini, özellikle son yıllarda coğrafyanın birçok yerinde gördük, görmekteyiz.

Kırsalda yaşayan bir insanın deresini almak, onun ağacını kesmek, havasını karartmak yani kısaca yaşamını elinden almaktır. Toprağı elinden alınan insanlar, yaşamının oldukça zor olduğu şehirlere göç etmek zorunda bırakılırlar.

Bu yüzdendir yaşamları için direnen yaşlı kadınların HES'çi şirket önündeki nöbetleri, bu yüzdendir şirket görevlilerini kovalayan eli sopalı çocuklar. T.C devletinin yıllardır halkların kardeşliğine karşı yürüttüğü politikalar, bu yaşam mücadelesinin ortaklaşmasını engelleyemedi. Birbirine "düşman"mış gibi anlatılan Karadeniz halkı ve Kürt halkı, yaşam mücadelesinde şirketlere ve devlete karşı omuz omuza birlikte direndi.

Suyun Ötesi

Suyun berisinde talan projeleriyle yaşamlarımızı talan eden

şirketler, suyun öte tarafında Yunanistan'da da talan projeleriyle yaşama yönelik saldırılarını sürdürüyorlar.

Yunanistan'ın Halkidiki bölgesinde devam etmekte olan, Kanadalı Eldorado şirketine ait altın madeni çalışmaları, yöre halkının mücadelesi ile karşı karşıya. Madenin kapatılmasını isteyen halk sokaklara döküldüğüne, şirketlerin koruyucusu devletin kolluk kuvvetinin saldırısına maruz kalmıştır. Halkidiki halkının yaşamına göz diken Eldorado şirketi aslında bize oldukça tanıdık geliyor. Çünkü aynı şirket Anadolu coğrafyasının batısında bulunan Kaz Dağları'na göz dikmiş ve çalışmalarına da başlamıştır. Yunanistan'ın, Avrupa'nın en fakir bölgesi olan Epirus bölgesinde bulunan, Arnavutluk'a kadar uzanan ve özellikle bölgedeki Vovousa köyünün yaşamı kaynağı olan Aaos Nehri'ne Terna-PPCR tarafından hidro elektrik santral yapılmak istenmektedir. Proje yapılırsa Arnavutluk'a akan nehrin yönü değiştirilerek Atina'ya doğru akması sağlanacak. Aslında bu bakımından proje sadece Yunanistan sınırları içerisinde olan yaşayanların değil, sınırın öbür tarafında olanları da oldukça etkileyecek. Bu projenin gerçekleşmesi her iki halkın da yaşamlarını etkileyecek ve belki

de bu talan yine büyük şehirlere göçlerle sonuçlanacak.

Su Özgürse Yaşam Özgürdür

Halk için yaşamın kendisi olan su, devlet ve kapitalizm içinse politikadır. Aaos Nehri'nin yönünün değiştirilmesinin sözde halkın "yararına" olan taraflarını açıklayan Yunanistan devleti, "Su bizim suyumuz, kaynağı bizde, Arnavutluk'a niye aksın." diyor. Devletin bu açıklamalarının nedeninin şirketlerle sürdürdüğü bir politika olduğu, görmezden gelinemeyecek bir gerçektir.

Bu politikanın bir başka örneğini T.C devletinin Suriye devleti ile işlettiği politikasında da görebiliriz. Suriye ile siyasi ilişkilerin iyi olmadığı bir evrede, T.C devleti barajların kapaklarını kapatarak Suriye topraklarına suyun gidişini engellemiştir. T.C devleti, Suriye devletine "ders" niteliğindeki bu politikayı gerçekleştirirken, bu durumun asıl mağdurları bölgede yaşayan susuz kalan halk oluyor.

Şirketler de devletlerin bu politikasını bir fırsata dönüştürerek, "enerjiye ihtiyacımız var" bahanesiyle, bulunduğu en küçük dereye bile enerji santrali yapmaya girişmekte, bunun için binlerce ağacın kesilmesine, bölge halkı-

nı göçe zorlayıp büyük kentlerde ucuz işgücü potansiyeli haline getirilmesine, bütününde ekolojik yaşamın geri dönülmez bir biçimde tahribata uğramasına neden olmaktadır.

Devletin bu alandaki politikaları zaman zaman şirketlerin çıkarlarıyla çelişiyor gibi görülsede, yeri geldiğinde medyayı, yeri geldiğinde yargıyı ve kolluk kuvvetlerini emirleri altında tutan bu güçler, yaptıkları bu tahribata karşı çıkan yaşam savunucularını "terörist" olarak niteleyip susturmaya çalışıyorlar.

Oysa yalnızca halklar için değil tüm varlıklar için su, yaşamın kendisidir. Anadolu'dan Yunanistan'a, dünyanın her yerinde halkların yaşam için direnmesi ve mücadele etmesi kaçınılmazdır.

Yaşamlarımıza örgütlü bir şekilde saldıran devletlere ve kapitalizme karşı, bu mücadelenin ve direnişin deneyimlerini paylaşmaktan, daha da örgütlü mücadele yürütmekten başka şansımız yoktur.

Bilginin Korsanları

İktidarlar kontrol, korsanlar hayal ederek; iktidarlar sahiplenerek, korsanlar paylaşarak; iktidarlar bilgiyi satarak, korsanlar bilgiyi çalarak özgürleşiyorlar. Günümüzde medyadan yaşamlarımıza akan özgürleştirici bilginin korsanları iktidarların da kabusu haline geldi. Meydan Gazetesi olarak, küresel medya direnişinin Türkiye ayaklarından biri olan Korsan Parti Hareketi'yle yaptığımız röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Meydan: İletişim teknolojilerinin bu kadar gelişkin ve ulaşılabilir olmasına rağmen, bilgi yine de iktidarların kontrolünde. Sizler, bilginin şeffaflığı ve paylaşımı konusunda ne düşünüyorsunuz?

Şevket: İktidarlar uzun yıllardır, her koşulda bilgiyi tekeline almaya çalışmaktadır. Ancak bunda hiçbir zaman başarılı olamazlar. En son Wikileaks örneğinde olduğu gibi, sızıntılar örneğinde olduğu gibi. Hiçbir zaman bilgi denetim altına alınamaz, çünkü bilginin yapısı buna izin vermez. Her zaman ulaşmayı ister, özgür olmayı ister. Buna rağmen özellikle son on yıldır, bilginin önemli bir hammadde haline gelişi, iktidarları bilgiyi denetlemeye itiyor.

Harun: İletişim ağlarını kuran teknik adamlardan biri olarak şunu söyleyebilirim; internetin kurulmasının temel sebebi bilgi özgürlüğüydü. Ama bugün internet, kurucularının amaçladığı pozisyonda değil. Artık insanlar, internette o kadar da özgür değil. Bunun en temel nedeni, iletişim ağlarının teknik altyapısına sahip olanlar iktidarlar ve iktidara yakın olan kesimler. İletişim ağlarının altyapısına müdahale ede-

bilme şansları, onların söz sahibi olmalarında temel neden. Bizim buna hayır diyebilmemiz gerekiyor. Ya da internet gibi alternatif iletişim yollarını kendimiz geliştirmemiz gerekiyor. Çünkü bilgi iletişim teknolojilerinin ulaştığı boyut, hayallerimizle sınırlı. Korsan Parti Hareketi olarak biz bu meseleye ilişkin de çok düşünüp tartışıyoruz. Bu iletişim yollarının tek merkezden idare edilmesine karşı bir başkaldırı gerektiği kanaatindeyim. İnternetin şu an geldiği konuma evrilmesinde pay sahibi olan insanların bakış açılarından bir uzaklaşma söz konusu. Buna ilişkin çalışmalar var, yani alternatif internete ilişkin. Ama Türkiye'de buna ilişkin bir örgütlenme henüz yok.

Selin: Hukuki açıdan, iktidarların en sevdiği şey kısıtlamaktır. Buna karşı girişimler olmalıdır. Ancak Türkiye üzerinden bahsetmek gerekirse, internetle ilgili sınırlamalar ve buna karşı girişimler düşünüldüğünde kimse neden bahsedildiğini bilmiyor. Bağlantı kesmek, site kapatmak bilginin şeffaflığını engelleyen durumlar. İktidar yapıları da bilgi teknolojileriyle ne yapacağını bilmiyor. Bu tarz bir bilgiyle ne yapacağını bilmeyen iktidar kurumlarının var olması çok tehlikeli. İnter-

net tehlikelidir, bilgi tehlikelidir düşüncesinin kendisi tehlikeli. Bu düşünceyle ilgili olumsuz bir durum. Herhangi bir konuda fikir sahibi olmak isteyen insanların, bilgiden mahrum bırakılmasıdır bu durum. Bireyin düşüncesine ve dolayısıyla hayatına bir müdahaledir. Bu konuya ilişkin hukuki açıdan çok boşluk var. Bu boşluklar, bu kısıtlamalara karşı kullanılabilir. Ancak bilgisizlikten kaynaklı, bu boşluklar örtbas edilmeye çalışılıyor. Korsan Parti Hareketi'nin yapmak istediği şey bu boşlukları göstererek bir bilinçlendirme yaratmaya çalışmaktır.

Meydan: Kişinin yarattığı herhangi bir ürün, diğer kişinin kullanımına yönelik olduğunda, telif ve patent yasalarıyla birlikte bu kullanım ücretlendirilerek engelleniyor. Bu mülkiyet yasalarıyla ilgili ne düşünüyorsunuz, bu konuda çalışmalarınız var mı?

Selin: Patent sizin herhangi bir icat sonucu edindiğiniz hakkıdır. Bunun için başvurmanız gereklidir. Telif ise eser sahibinin yaratımından itibaren otomatik kazanılan bir haktır. İçeriğinde dağıtma, kopyalama, perfor-

mans, işleme gibi hakları barındırır.

Avrupa'da telif hakkının korunması, eser sahibinin ölümünden 40-50 yıl kadar sürüyor. Bu süre sonrasında eserin kullanım hakkına herkes erişebilir. Türkiye'de ise bu süre 70 yıl. Korsan Parti Hareketi, bu sürenin çok uzun olduğunu ve bunun daha minimum bir süreye indirilmesini savunur. Çünkü ortaya çıkan eser, aslında tüm toplumun kendi mirasıdır. Telifin de çok yüksek ücretlerinin olmasından dolayı, daha uygun bir seviyeye çekilmesi için çalışmalarımız var. Telifin eser sahibinin yaratıcılığını desteklemek için olduğunu düşünürsek, telif hakkının sıfırlanmasından çok, doğrudan eser sahibine bu telif ücretinin gitmesi gerektiğini düşünüyoruz. Kitabevi ve prodüktör gibi araçlara giden parayı engellemek için bunun gerekli olduğu kanaatindeyiz. Ya da eser sahibinin ortaya çıkardığı ürünü "open source" veya daha farklı iş modelleriyle herkesin kullanım ve erişimine açmasını savunuyoruz.

Şevket: İnsanlara gidip bu meseleleri anlattığımızda, farklı ekonomik modellerin de olduğunu anlatıyoruz. Ben bu tarz tar-

tışmalara genelde şöyle başlıyorum; her şey bir tarlanın etrafına çit çekmekle başladı. O çit çekilmeseydi, belki tüm bu sorunlar olmayacaktı. Mülkiyet meselesi her şeyi etkileyen ancak çok da göz ardı edilen bir durumdur. Proudhon'un söylediği gibi "mülkiyet despotluğun anasıdır". Bunu günümüze çektiğimizde, benzer tartışmaları yaşadığımızı düşünüyorum. MÜYAP gibi kurumlar bu tartışmada aynı tarz mülkiyet savunusu yapar bir pozisyona düşerken, geride kalan bizler bunun tamamen karşısında bir tavır alıyoruz.

Harun: Kişisel görüşüm, her şeyin ücretsiz olması gerektiği. İstedğim kitabı, istediğim müziği, istediğim filmi para vermeden öncelikli olarak izleyebilmeliyim, okuyabilmeliyim. Bu biraz insanların kendileriyle ilgili. Bunu para için mi yapıyorlar, yoksa kendilerini ifade etmek için mi? Mevcut sistemde sadece para için yapılmış o kadar fazla şey var ki. İyi iş yapanların öncelikli hedeflerinin para olmadığı görüşündeyim. Örneğin açık kaynak kodlarını herkesin kullanımı için dağıtırsın. Ortaya çıkan ürünleri, sermaye ile bu kadar ilişkilendirmek, o ürünlerin anlamını kaybetmesine neden oluyor. Bu ürünlere karşı saygının yitmesine neden oluyor. Korsan Parti Hareketi bu meseleye ilişkin durumları daha fazla netleştirmek için yola çıkıyor.

Meydan: Korsan Parti Hareketi'nin tüm bu durumlara ilişkin nasıl bir yapılanması var? Parti, seçimler, oluşumun içindekiler...

Şevket: Manifestoda yazdığı gibi, manifestodakileri kabul eden herkes Korsan olabilir. Yatay bir hiyerarşi var. Kimse kim senin üstünde değil. Dün aramıza katılan biri, bugün partiyle ilgili herhangi bir sorumluluğu alabilir. Partileşme süreci ise biraz tartışmalı.

Harun: Yapılanmamızı nereye götüreceğimiz noktasında beyin fırtınası yapıyoruz. Önce bir STK ya da dernek olarak yola çıkalım sonra partileşiriz dedik. Bu durumun artısını eksisini düşünmek zorundayız. Kimi arkadaşımız partileşelim de ondan sonrasını düşünürüz diyor. Şahsen korsan denilen bir şeyin parti çatısı altına toplanamayacağını düşünüyorum. Kendimizi devlet tarafından tescillemeye gerek yok. Ama bunu tartışmamız gerektiği kanaatindeyim. Şu anda bunun aciliyetli çözümünü gerektiren bir süreç yok. Uzun vadede partileşme kaçınılmaz gibi gözüküyor. Korsan Parti şimdilik bir hareket.

Meydan: Assange, Anonymous, Red Hack, Snowden gibi kişi ve oluşumlar özellikle son dönemde, iktidarların

bilgi teknolojilerindeki hegemonyasında çatlaklar oluşturarak toplumsal muhalefetin bu alandaki gücü haline geldi. Bu muhalefete nasıl bakıyorsunuz?

Harun: Bu, olması gereken bir şey zaten. Anonymous ve Red Hack'ten yola çıkarsak eğer; aslında bu tür gruplar daha önceden de vardı. Ancak bunlar sosyal duyarlılıktan ziyade, kişisel zevk, ismini duyurma isteği ve benzer nedenlerden dolayı bir şeyler yapıyorlardı. Son dönemdeki politik gruplar, internetteki iktidara karşı bir şeyler yapıyorlar. Wikileaks çok ciddi askeri belgeler yayınladıktan sonra, ibre daha da yükseldi. Sadece bir site hacklemek önemini kaybetti. Hackerlar, ciddi bir şey yapacaklarsak artık can acıtması gerekiyor diye düşünüyor. Eylemlerde artık gerçek hayatla bir bağ kurulması aranıyor. İktidarları deşifre edelim niyetiyle sanal alemle gerçek hayat artık bir araya geliyor. Özellikle Red Hack'in siyasi bir altyapısı var. Teknik açıdan çok başarılı olduklarını söyleyemesek de çok sağlam bir taban bulabilmiş durumdadır. Çok daha ciddi eylem yapacak gruplar ortaya çıkacaktır. Şimdiye kadar yapılan eylemler, buzdağının görünen yüzü. İktidarları devirecek çok daha ciddi eylemler yapılacaktır.

Şevket: Bu tarz gruplar, 60'ların sonunda ortaya çıkmaya başladı. Ancak Manning, Snowden, Utku Kali gibi isimlerin ortaya çıkması önemliydi. Bunlar vicdan sahibi insanlardı. Manning'in uzun yıllar ceza alması olası. Utku'da kanıt yok ve şimdiye kadar çok kötü muamele gördü ve çok saçma bir sebepten suçlanıyor. Devlet kendi suçlarını Utku üzerinden örtmeye çalışıyor. Bu tarz insanlar ortaya çıkmaya başladı.

Anonymous, farklı insanların hack eylemlerini ortak bir adla yapmasına yol açtı. Herhangi bir hacktivistin dünyanın herhangi bir yerinde bir eylem yapıp, bunu Anonymous adına yaptığını duyurması önemli. Yani bu tarz eylemleri yapan insanların oluşturduğu şey, fikir grubu. Belli bir fikir üzerinden bir araya gelen insanların oluşturduğu bir grup.

Selin: Red Hack gibi gruplar, modern Robin Hood gibi. Heyecan veren yapıları var. Bu siyasal açıdan küçümsenemeyecek bir durum.

Meydan: Taksim Gezi Direnişi'nde ana akım medya, direnişi karalamaya yönelik bilgilendirme yaparken buna karşın, alternatif medya doğru bilgi paylaşımını sağlayarak gerçekte olup biteni yaygınlaştırdı. Bu düşünüldüğünde alternatif medyanın

toplumsal muhalefete nasıl bir etkisi var?

Harun: Son derece önemli ve meclisteki muhalefetten bile daha meşru bu durumu görmenin, olayları değerlendirirken tahlil yapma yetersizliği olduğu düşüncesindeyim. Bunun en büyük avantajlarından biri, merkezi olmayan dağınık haldeki medyaydı. Alternatif sosyal paylaşım siteleri, meclisteki muhalefetin ne kadar gerekli olup olmadığını sorgulamamıza yol açtı. Burada muhalefet sadece mevcut hükümete karşı yapılmadı. Kendine muhalefet diyen siyasi mekanizmaların da kendisini sorgulamasına yol açtı. Demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak Türkiye'de de yerini aldığı düşüncesindeyim.

Selin: Ana akım medyanın sürece boyunca tutumundan dolayı, insanların alternatif medyayı, interneti kullanmayı öğrendiğini düşünüyorum. Farklı haber alma kaynaklarını keşfetme fırsatları oldu insanların. Birçok kişinin bu alternatif medya kaynakları üzerinden birbiriyle tanıştığını gördüm. Ana akım medyada çalışan insanlar, yoğunluklu baskı yüzünden gerçekleri yansıtmaları engellendi. Gerçekleri yansıtmakta ısrar edenler, zaten işlerinden kovuldu. Duruma vicdan yapan birçok insan da, katlanamadıklarından işlerini bıraktı.

Şevket: Geleneksel ya da ana akım medya zaten yapısı gereği çıkar gruplarıyla, yani şirketlerle son derece içli dışlı. Bunun dışında bir şey beklemek zaten olanaksızdı. Beni en çok mutlu eden, eylemden eve döndüğümüzde neler olduğunu takip edeceğimiz alternatif medya alanlarıydı. Cep telefonu olan herkes artık haberci oldu. Bilgi aktarımı inanılmaz derece merkezlessiz bir ağ üzerinden döndü.

Son söyleyeceğim şey, aslında bu sansürün yeni bir şey olmadığıydı. Roboski'den beri devam eden bir süreç bu. Roboski'yi de göstermediler. Biz neler olduğunu yabancı kanallardan öğrendik.

Harun: Alternatif medya, Taksim Gezi Direnişi'nde öyle bir rol oynadı ki, mevcut iktidar bu duruma muhalefet etmek zorunda kaldı. Mevcut iktidarı muhalefet yaptırabilecek kadar güçlü bir akım oluştu. Hatta yakın bir zamanda, bu tarz bir bilgi akışının mevcut iktidarları yıkacağına tanıklık edeceğiz. Doğrudan demokrasi için vazgeçilmez olan şeyleri alternatif medya bize sundu.

Meydan: Teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar.

Edward Snowden Belgeleri Sızdırmayı Sürdürüyor

Amerikan Ulusal Güvenlik Kurumu NSA'nın telekulak faaliyetlerine ilişkin ayrıntıları, Guardian ve Washington Post gazetelerine sızdıran ve ardından ABD'den ayrılıp Rusya'ya geçen Edward Snowden'den belgeler sızmaya devam ediyor.

Böylelikle, NSA'nın son iki yıldır binlerce kez "mahremiyet kurallarını çiğnediği ve yasal yetkileri dışında hareket ettiği" açığa çıkmış oluyor.

Washington Post Gazetesi'nin yeni yayınladığı belgelerde, Amerikalıların ve ABD'de yaşayan yabancıların telefon konuşmalarının ve elektronik postayla iletişimlerinin, NSA'nın yetkileri ve kuralları dışına çıkarılarak dinlendiği ve izlendiği ortaya çıkıyor.

Bu yöntemle izlenen ve dinlenen bireylerin sayısı ise belirsiz.

GAZETE MEYDAN Yerel Süreli Yayın
Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
 Mehmet Nur Denek **Adres:** Alaybey Mah. Gaziler C. No:4 Kat:2 Gaziantep
iletisim@meydangazetesi.org www.meydangazetesi.org
Baskı: Özdemir Matbaacılık Davutpaşa C. Güven San. Sit. C Blok No:242 Topkapı/İST **Tel:(212) 577 5492**

Suyu Satan Kılıfına Uydurur

Beyza Üstün

Sermaye; 2001 krizinden sonra yeni birikim alanı olarak doğayı seçti. Krizlerin dönemlerine baktığımızda Kapitalizmin; doğal alanları ve doğal varlıkları *kullanma* çabalarını 1990'lı yıllardan sonra daha sistemli hale getirdiğini görüyoruz. 1992 yılında alınan uluslararası kararlar doğanın; kapitalizmin kısılcasına sokulmasını, doğal özelliklerini daha fazla ve daha hızlı yitirmesine neden oldu: 1992'de Rio De Janeiro'da *BM Çevre ve Kalkınma Konferansı*'nda "Sürdürülebilir Kalkınma" Stratejileri Çevre Koruma Stratejileri olarak kabul edildi. 1992'de Dublin'de yapılan *BM Su ve Çevre Konferansı*'nda su; piyasada fiyatlandırılabilir mal (meta) olarak tanımlandı. 1995 yılında *BM Dünya Ticaret Örgütü Hizmet Ticareti Genel Anlaşması*'nda (GATS): Erişilebilir su kaynaklarının kimin yönetim ve denetiminde olacağı, kullanılabilir suyun hangi kanallarla tüketiciye ulaştırılacağına dair üretim, pazarlama ve dağıtım yetkisinin kimde olacağı, içme suyunun üretim ve dağıtımının kimin tarafından ve nasıl yapılacağı kararlaştırıldı. GATS anlaşmaları, *Avrupa Birliği direktifleri*, *BM'e bağlı Dünya Su Konseyi*'nin kurulması (1996); doğanın sermaye birikimine sokulmasını daha da hızlandırdı, böylece sermayenin emrine verilen emeğin sömürülmesi ve doğanın metalaştırılması ve yıkımı daha güçlü

bir boyuta taşındı.

Kapitalistler BM Dünya Su Konseyi aracılığı ile su havzalarını nasıl **bütünleşik** olarak sermaye birikimine sokacaklarını 2000 Lahey'de yaptıkları 2. Forumda açıkladılar. Lahey'de BM Dünya Su Konseyi; su ve su havzaları üzerindeki hedefini: Suyu fiyatlandırmak, su havzalarını küresel yönetime devretmek ve suyun üretkenliğini arttırmak etrafında şekillendirdi.

Türkiye'de de yaşamı yok eden projelere karşı halkın verdiği tepkiler de pek çok kez bu projeleri durma noktasına getirmişti. Ancak devlet her seferinde bu projelerin önünü açmak için kanun değiştirmekte, adeta her yalana bir kılıf bulmaktadır.

Kamu kuruluşlarında yapısal değişiklikler

08.05.2003 tarihinde Çevre Bakanlığı ve Orman Bakanlığı birleştirilerek Çevre ve Orman Bakanlığı haline getirildi.

Üst ölçek plan yapma ve onaylama yetkisi Bayındırlık Bakanlığından yasa ile alınarak Çevre ve Orman Bakanlığına geçirildi.

31.08.2007 tarihinde DSİ (Devlet su İşleri) Çevre ve Orman Bakanlığına bağlandı.

2006 yılından itibaren Çevre ve Orman Bakanlığı - İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi)- DSİ ortaklaşa *Dünya Su Konseyi Forumları*'nı organize etti.

KHK ile 2010 yılında *Çevre ve Orman Bakanlığı*; *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı* ile *Orman ve Su İşleri Bakanlığı*'na bölündü.

Yasa ve yönetmeliklerde değişiklikler

5393 sayılı Belediye Kanunu 14.md üzerine, "...hizmetleri yapar veya yaptırır" şeklindeki değişikliklerle yerel yönetimlere hizmet alımında taşeron kullanma yetkisi verildi.

Elektrik piyasasında üretim faaliyetinde bulunmak üzere 25150 sayılı "*Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik*" ile su havzaları (suyun aktığı tüm alan; vadileri, kıyıları, yeraltı) şirketlerin kullanımına açıldı. (2003)

Maden yasasında değişiklikler yapılarak maden aranacak alanlar için izin sınırları kaldırıldı.

6094 sayılı Enerji Yasası'nda değişiklik yapılarak lisansı dağıtılan HES'lerin yerlerinin imar planlarına işlenmesi yasallaştırıldı. (2011)

Orman Kanunu'nda değişiklik yapılarak HES yapımı ve maden aramaları için gerekli doğaya ait alanların kamulaştırılması ve 3. şahıslara devri kolaylaştırıldı.

Köy Kanunu'nda yapılan değişikliklerle meralar ortak alan olmaktan çıkarılarak üretimler için 3. Şahıslara devrinin önü açıldı.

Çevre Kanunu'na bağlı olarak yürürlükte olan ÇED yönetmeliğinde değişiklik yapılarak 3. Köprü projesi gibi su havzalarını, ormanları, tarım alanlarını kullanıma açan rant projeleri, Marmaray projesi, maden arama çalışmaları, 0,5 MW üretimden az üretim yapacak HES projeleri doğaya olumsuz etkisi tartışılmayacak şekilde yönetmelik kapsamından çıkartıldı.

Çevre Nazım planları ile su havzalarını ve doğal alanları kullanıma açma:

Üst ölçek plan yapma ve onaylama yetkisini yasa ile alan Çevre ve Orman Bakanlığı protokolle bu yetkisini İstanbul örneğinde olduğu gibi büyükşehir belediyesine aktardı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi de mevzuat yasasındaki değişiklikten aldığı yetki ile 1/100.000 lik çevre nazım planlarını bir özel kuruluşa (BİMTAŞ'a) yaptırarak su havzaları, tarım alanları, ormanlar rant-

ta açılacak, sermaye birikimine sokulacak şekilde değiştirdi.

Doğu Karadeniz çevre nazım planına ise HES lisansı dağıtılan, termik santral yapılacak yerler, maden çıkarılacak ve işlenecek yerler ve bu işletmelerle bütünleşik olarak havzayı kullanacak olan işletmelerin yerleri (limanlar, çimento fabrikaları, taşocakları, enerji nakil hatları, maden döküm sahaları) özel proje alanı olarak işlendi.

Mahkeme kararlarını yok sayma

Halkın verdiği pek çok yasal mücadelede mahkemeler yürütmeyi durdurmuş ama yürütme fiili olarak durmamış ve şirketlerin işine devam etmesini iktidarlar desteklemiştir: "Hatırlanacağı gibi Bergama altın madenine karşı verilen yasal mücadelelerde yasal süreç halk tarafından yürütüldü. Şirket defalarca mahkemeye verildi. Bergama'da yapılan altın işleme tesisi için mahkemeler yürütmeyi durdurma kararları verdi, ama yürütme hiçbir şekilde durmadı, devam edildi.

Kim kazandı? Sadece şirket kazandı. Kim kaybetti? Bergama'daki yaşam, doğa kaybetti.

Bizler ise Bergama mücadelesinin doğa, yaşam ve sınıf mücadelesi olduğunu öğrendik.

Kütahya'da yirmi küsur yıldır siyanürle gümüş kazanan şirkete ait tonlarca atık suyu barındıran atık havuzundan etrafa ağır metal sızdırmaya, siyanür bileşenleri yayılmaya devam ediyor. Devlet yetkilileri; *havuz sızdırmaz, bir tek kaza oldu, bir daha olmadı, olmayacak, bunun için önlemimizi alıyoruz* dediler ama işçilerin kanlarında arsenik tespit edildi, suda, toprakta, orada yaşayan insanlarda da arsenik bulundu.

Hatta ödül olarak şirkete Eti Gümüş'e ilave havuz yapma izni verdiler. Şimdilerde Şirket Dul-kadir Köyü çevresinde dev atık havuzları ile ormanı ovayı talan etmeye, yörede yaşayanların üstünde korku yaratmaya devam ediyor." [1]

Acele ile el koyma:

Şahıs arazilere ve taşınmazlara da HES, Termik Santral, Nükleer Santral, Maden çıkarma ve işleme Tesisi, Kentsel dönüşüm, Enerji Nakil Hattı geçirmek için ve benzeri işletmeler için "Acele kamulaştırma" adı altında; 2942 sayılı kanun 27. Maddesi ve 3634 sayılı kanunun 1. Maddesine göre el konulmaya başlandı:

"Bu yasalarla "Savaş Hukuku" içinde istisnai bir kamulaştırma

yolu olarak getirilen "Acele Kamulaştırma" uygulamasına Danıştay "dur" demesine Acele Kamulaştırma kararlarını hukuksuz bulmasına rağmen devletin hukuksuz uygulaması sürmektedir.

Kamulaştırma Kanunu'nda istisnai olarak yer alan **acele kamulaştırma** yöntemi ile EPDK; şahıslara ait yaşam ve geçim alanlarına el koyarken, KHK (kanun hükmünde kararname) ve yasa değişiklikleri ile tüm canlılara ait olan doğal alanlar her türlü kullanım hakkı ile şirketlere devretmektedir.

"2004 yılında aldığı bakanlar kurulundan yetki ile EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu) tarafından HES (Hidroelektrik Santral), RES (Rüzgar Enerji Santralleri), güneş enerjisi üretim tarlaları (GES (Güneş enerji Santralleri)) için, termik santral, nükleer santral yapmak için, şirketlerin bu santrallarda ürettiği enerjiyi taşıyacakları nakil hatlarını geçirmek için, madencilik, petrol, ulaşım ve kentsel dönüşüm projelerini uygulayabilmek için Siyanürlü madencilik için, taşınmazlara el konulmaktadır. Kentlerde; aynı yağma afet yönetimi ve kentsel dönüşüm, "sokağın sağlıklılaştırılması" adı altında rant projeleri ile uygulanmaya çalışılmaktadır. 2011 yılından beri EPDK, Resmi Gazete'de yayınlamaya bile gerek kalmadan istediği taşınmazlara el koymaktadır. Bu yetkiyi bir şekilde TOKİ de kentlerde, gecekondu mahallelerinde aynı şekilde kullanmaktadır". [2]

Anadolu'nun her yerinde yaşanan bu talanları ve devlet-şirket ortaklığının saldırılarını; önümüzdeki günlerde, Güneş santralleri kurmak için tarım topraklarının işgal edilmesi, yenilenebilir enerji kaynağı olarak sunulan biyodizel üretimi için tarım alanlarının endüstriyel olarak ekilmesiyle, yaşanacaktır.

Bunlara karşı halk vadilerini savunuyor, vadisini şirketlere vermemek için direniyor, yaşam alanları için mücadelesini sürdürüyor.

Çok açıktır ki; yaşam alanlarını ve yaşamı korumak için verilen bu meşru, siyasi ve antikapitalist mücadele, devlet şirket ortaklığının tüm kurnazlıklarına rağmen devam edecektir. Özgür olabilmenin, tüm canlıları ile varlığını sürdüren bir yaşam sürebilmenin başka bir yolu yoktur.

[1] Ustun, B. Mesele dergisi, haziran sayısı 2013

[2] Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu "acele kamulaştırma" basın açıklaması 2012

Doğamı Katletme, Köyümü Yok Etme

Balık çiftliklerinin denizleri kirletilmesine, taş ve maden ocaklarının doğayı talan etmesine, Karaburun yarımadasında kurulmak istenen 1200 Rüzgar Enerji Santralinin (RES) doğal yaşamı katletmesine ve "Büyük Şehir Yasası" ile köylerinin mahalleye dönüştürülerek haklarının elinden alınmasına karşı Karaburundan İzmir konak meydanına yürüyüş gerçekleştirildi.

Sabah saatlerinde Karaburun'dan başlayan yürüyüş 19:00 civarında İzmir Valiliği önünde sonlandırıldı.

Yürüyüş sırasında "Bu Daha Başlangıç, Mücadeleye Devam!", "Mahalleli değil Köylü-yüz" sloganları atıldı. Ayrıca "Siz keçileri mi kaçırdınız!, Maden ocağı istemiyoruz, Balık çiftliklerine hayır!, Beton santral istemiyoruz, Mahalleli değil Köylü-yüz, Nergis kokla RES yapma" dövizleri taşındı.

Karaburun Yarımadası Ortak Yaşam Platformu'ndan Zuhal

Okuyan yaptığı konuşmada; Karaburun'da yüzyıllardır küçük köylü tarımının, nergiz yetiştiriciliğinin ve keçi besiciliğinin uygun koşullarda yapılmaya çalışıldığını İlçeye birden balık çiftlikleri ve rüzgar enerjisi santrallerinin geldiğini ifade ederek "Rüzgar enerjisini temiz bilirdik ama insana rağmen insanların göç etmesini isteyen enerji temiz değildir. Karaburun'da her taraf taş ocağı olmaya başladı. İzin versek her evin arka bahçesine taş ocağı kurulacak. Sadece Karaburun değil tüm yarımada bu tehlikeyle karşı karşıya" dedi.

Büyük Şehir Yasasıyla 16 bin köyün kapatılıp mahalleye dönüştürülmesine karşı mücadele etmeyi kendine görev edindiklerini söyleyen platform üyeleri basın açıklamasını sonlandırdı.

Yapılan konuşmalardan sonrası eyleme katılanlar yürüyüşte "Çapulcu Keçiler"i hiç yalnız bırakmayan İzmir Müzisyenleri Derneği'nin melodileriyle halaya durdular.

Ekolojiyi tahrip ettik ama geliyoruz

3. köprü inşaatı tüm tepkilere rağmen sürerken, yapımını engellemek için açılan davalar da trajikomik haller alıyor.

Şirketlerin truva atı olan TEMA'nın 3. köprü aleyhine açtığı davanın bilirkişi raporunda "Köprü etrafında yerleşimler oluşmazsa çevreye abartıldığı kadar zarar vermeyecek. Köprü yapılmazsa, sıkışan trafik nedeniyle meskûn mahallerde daha büyük çevre kirliliği yaşanacak" deniliyor.

Mahkemenin tespit ettiği bilirkişinin bu raporunda, "davalı" konumdaki İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ve karayollarının

verilerini dayanak olarak göstermesi, dikkat çekiyor. Raporun hükümet programı gibi bir dilinin olması ise bir hayli düşündürücü. Raporda 2023 yılı hedeflerine de vurgu yapılıyor ve "Tuzla ve Gebze'deki sanayi faaliyetleri yerel ekolojiyi ve çevreyi tahrip ederken ülkenin ekonomik yönden büyümesinde ve ülke sanayisinin rekabet gücünü sürdürerek hayatiyetini devam ettirmesinde önemli bir fonksiyona sahip" deniliyor. Yani devlet bir yandan rantal dönüşümle talan ettiği yerlerde ekolojik yıkımlara sebep olurken bir yandan da gerçekleştirildiği yıkımları meşrulaştırma çabasından geri durmuyor.

DEVASA PROJELER DEVASA TALAN

“ **Toplumun temiz su, hava ve ortak kullanım alanlarının gasp edilmesiyle gerçekleştirilmeye çalışılan bu "dev projeler", bizzat iktidar partisine üretilen yapay kamusal ihtiyaçlara dayandırılıyor. Bunların bilgileri, proje aşamasındayken topluma hizmet olarak kamuoyuyla paylaşılıyor, ardından toplumsal muhalefetten gelen tüm karşı çıkışlara kulak tıkıyor. İleri aşamada ise, bu itirazları dillendirenler, hizmeti engellemek isteyen bozguncular olarak yaftalanıyor.**

Emrah Tekin

AKP, 3 Kasım 2002 seçimlerini kazandıktan bu yana kesintisiz iktidarını yaklaşık 11 yıldır sürdürüyor. 2011 seçimleri sonrası ortaya koymuş olduğu "dev" projelerini hayata geçirme konusunda da toplumla adeta inatlaşan bir kararlılık gösteriyor. İsminde bulunan "kalkınma" ibaresine de atfen, kamusal ihtiyacın çok dışında, ihtiyaç olmayan ölçüde "dev projeler" geliştiriyor ve bu projeleri toplumsal muhalefetin tüm haklı itirazlarına rağmen gerçekleştirme konusunda dayatmacı bir tutum sergiliyor.

Halkın kullandığı ortak alanları kendi ölçütlerine göre düzenlemenin dışında, kapitalistlerin rant sağlama amacını da taşıyan bu "dev projelerin" ortak özelliği, dünyadaki benzerleriyle yarışacak kadar "devasa" olmaları ve iktidarın yapay olarak ürettiği "kamusal ihtiyaçlar" üzerinden var edilmeleridir. Bu projelerin, özellikle son dönemde kamuoyunda tartışılanlarından bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Miting Alanları Projesi: Yenikapı ve Maltepe

Tayyip Erdoğan, Taksim ve Kadıköy gibi meydanların eylem ve mitinglere kapatılacağını açıklamış, protestolar için yeni yapılacak Yenikapı ve Maltepe meydanlarını adres göstermişti. Kamuoyundan yoğun bir tepki çeken bu açıklamanın ardından meydan projelerinin sürmekte olan inşaat çalışmalarına hız verildi ve şu anda çalışmalar büyük ölçüde tamamlandı. Her iki meydan projesinin birer milyon kişilik olduğu ve bu özellikleriyle dünyadaki benzerleriyle yarışacak düzeyde büyük olduğu belirtiliyor. Söz konusu meydanlarda, mitinglerin yanı sıra, konser, festival, spor aktivitelerinin yapılması da planlanıyor. Toplumsal muhalefetin yapacağı eylemler için bu alan dayatmasını kabul edip etmeme olasılığının gerçekliği bir tarafa, denizin doldurulmasıyla gerçekleştirilen bu projeler, özellikle bu bölgelerdeki ekosistem için ciddi bir tehdit oluşturuyor. Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozdoğan bu konuya ilişkin yapmış olduğu açık-

lamada, "Denize ait olmayan beton yığını oraya yerleştirilerek dolgu yapmak, denizi kirletmek anlamına gelir. Bu, tıpkı denize çöp poşeti atmak gibi bir şeydir. Yani deniz doldurularak, hem inşaat kaynaklı bir kirlilik oluşacak, hem de ekosistem bozulacak." dedi. Bozdoğan, dolgu sisteminin yaratacağı deprem riskine de dikkat çekerek, "Bunun en yakın örneğini Karadeniz Sahil Yolu'nda gördük. Düzce Deprem'inde genellikle dolgu yapılan bölgeler çöktü. Doğaya bu kadar müdahale etmemek gerekiyor, çünkü doğa hakkını geri alıyor." diye konuştu.

Üçüncü Boğaz Köprüsü ve Kuzey Marmara Otoyolu Projesi

Geçtiğimiz Mayıs ayı sonunda temeli atılan proje, aslında önceleri daha çok, yapılması düşünülen yeni köprüye verilecek isim ile kamuoyunda tartışıldı. Köprüye, Alevi katliamlarıyla bilinen Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'in adının verilecek olması, İstanbul'un böyle bir köprüye ihtiyacının olup olmadığını, trafik sorununun böyle bir köprü-otoyol projesiyle çözülemeyeceğini ve bu proje sonucu, şehrin kalan son ormanlık alanının yok olacağı gerçeğini bir anlamda gölgede bıraktı.

Köprü yapımı aleyhine çeşitli STK'ların açmış oldukları birçok dava var ve bu davalardan birinde, geçtiğimiz günlerde medyaya da yansıyan "bilirkişi raporu" oldukça ilginç bilgiler içermekte. Raporda, "Köprü etrafın-

da eğer yerleşim yerleri oluşmazsa çevreye abartıldığı kadar zarar vermez. Köprü yapılırsa daha büyük çevre kirliliği olur." denilerek, başlatılan talan projesi meşlaştırılmaya çalışıldı.

Hükümetin 2023 yılı hedeflerine de vurgu yapılan bilirkişi raporunda "Tuzla ve Gebze'deki sanayi faaliyetleri yereldeki ekolojiyi ve çevreyi tahrip ederken ülkenin ekonomik yönden büyümesinde ve ülke sanayisinin rekabet gücünü sürdürerek hayatini devam ettirmesinde önemli bir fonksiyona sahip" iddialarına yer verildi.

Toplumun bu projeye talebi ve ekolojik etkileri tartışılmadan gündeme getirilen bu söz konusu köprü-otoyol inşaatı sonucu, 1.5 milyon dolayında ağacın kesileceği tahmin ediliyor.

Üçüncü Havalimanı Projesi

Yukarıda sözünü ettiğimiz Üçüncü Boğaz Köprüsü ve Kuzey Marmara Otoyolu ile şehre bağlanacak üçüncü havalimanının, 150 milyonluk yolcu kapasitesi ile Avrupa'nın en büyük havalimanı olması düşünülüyor. Tıpkı köprü ve otoyol projesi gibi bu "dev projede" yüzbinlerce ağaç kesilerek ciddi anlamda bir ekolojik tahribat oluşacak. Yeni havalimanı projesi, ihale rakamları anlamında da devasalık arz ediyor. Tayyip Erdoğan'ın ifadesiyle Cumhuriyet tarihinin rakamsal anlamdaki bu en büyük ihalesini (22 milyar 152 milyon Euro), Limak-Kolin-Cengiz-Mapa-Kalyon konsorsiyumu kazandı. AKP hükümetinin "İstanbul'umuzu Avrupa'nın en devasa havalimanına kavuşturacağız" içerikli ve yapay ihtiyaç üretme amaçlı propagandası karşısında ise eski THY Genel Müdürü Cengiz Karlıtekin mevcut havalimanlarına pist takviyesi yapılarak yolcu kapasitesinin 150 milyona çıkarmanın mümkün olduğunu belirtti.

"Çılgın Proje": Kanalistanbul

Bu devasa projelerin belki de en popülerleri, bizzat Erdoğan tarafından kamuoyuna "Çılgın Proje" olarak tanıtılan Kanalistanbul Projesi. Tayyip Erdoğan'ın 2011 genel seçimleri

öncesi, seçim vaadi olarak da ortaya attığı Kanalistanbul Projesi, gerçekleşmesi durumunda belki de, tam bir ekolojik felakete yol açacak. Okyanus bilimi uzmanı Prof. Dr. Cemal Saydam'a göre Kanalistanbul Projesi sonrası, Karadeniz'de tuzlanma artacak. Ayrıca Marmara'nın alt sularının oksijensiz kalması ve buna bağlı olarak hidrojen sülfür konsantrasyonunun artması nedeniyle tüm İstanbul'u adeta bir çürük yumurta kokusu

kaplayacak. Kanalistanbul'un açılmasıyla oluşacak adanın doğal kaynak suları, deniz suyuyla karışacak.

Kentsel Dönüşüm Projesi: Yıkımlar

Tayyip Erdoğan'ın "İktidarına mal olsa bile mutlaka gerçekleştireceğim" diye niteliği kentsel dönüşüm projesi, geçtiğimiz yıl Ekim ayında yapılan dinamitli yıkımlarla resmen başlatılmıştı.

İstanbul, Ankara, İzmir, İzmit, Adana, Diyarbakır başta olmak üzere birçok ilde gerçekleştirilmesi düşünülen proje kapsamında devlet ve inşaat şirketleri önemli bir rant sağlayacaktır. Bu projeye insanların evleri

yok pahasına satılacak, ardından ya ev sahipleri "ikna edilerek" ya da zorla evler yıkılacak. Yıkım ücreti de kişinin kendisinden tahsil edilerek, kişi TOKİ'ye borçlandırılacak. Evi elinden alınan insanlar şehrin dışından, banka kredisiyle uzun yıllar ödemesi gereken bir borç yükünün altına sokulacak. Kentsel dönüşüm projesi şu anda İstanbul dışında, özellikle Ankara Dikmen ve Mamak'ta hızla uygulanmaya başlandı.

Geçtiğimiz günlerde söz konusu kentsel dönüşümün, Tayyip Erdoğan ve devlet erkanının da katıldığı üçüncü etabı, toplam 46 merkezde eşzamanlı olarak başlatıldı. Böylece "deprem riski" taşıdığı iddia edilen toplam 335 kamu binası ve 90 bin konutun yıkım işlemi gerçekleştirilecek.

Çamlıca Camii Projesi

Tayyip Erdoğan'ın kamusal bir ihtiyaç talebi ortaya koymaya bile gerek duymadığı ve bu anlamda salt bir "gösteriş arzusu" ile açıklanabilecek bu devasa cami projesiyle Çamlıca tepesindeki ağaçlık bölgeler yok edilecek. Yaklaşık 50 bin kişinin namaz kılabilceği ve 15 bin metrekarelik bir alana yapılacağı duyurularak tanıtılan cami projesi, 111 milyon 500 bin TL ihale bedeliyle de cami ihaleleri arasındaki rekorun sahibi.

"Asrın Projesi": Marmaray

AKP tarafından dünyanın en önemli projelerinden biri olarak sunulan Marmaray Projesi, İstanbul Boğazı'nı denizin altından bir tüp geçitle birbirine bağlayacak bir raylı sistem çalışması. 2004 yılında temeli atılan hükümetin bu "dev projesinin" ihale bedeli, 2.5 milyar dolar. Proje inşaatının yer yüzünde devam ettiği dönemlerde Sirkeci ve Yenikapı inşaat bölgelerinde özellikle Bizans dönemine ilgili STK'larla projeye karşı çıkanlar Tayyip Erdoğan tarafından "Üç beş tane çanak çömlek, çatal kaşık bulundu diye bu dev hizmeti 4 yıl geciktiren kişiler" olarak lanse edilmişti.

AKP'nin bu "dev projesi" son olarak binlerce kişinin ölümüne neden olabilecek bir

teknik hatanın yapıldığı konusuyla yine gündeme geldi. Gazeteci Necati Doğru'nun iddiasına göre, proje ihalesini kazanan Japon Taisei ve Türkiyeli şirketler Gama-Nurol ikilisi, tüp geçit inşaatında büyük bir hata yapmıştı. Tamamı 11 tünel olan projede, 11. tünelden başlamak üzere 7. tünele kadar proje yürütüldüğü, 7. tünelde yapıcı firma mühendislerinin 15 santimlik bir düşey sapma tespit ettiği ileri sürüldü. Söz konusu hatanın Ulaştırma Bakanlığı'nın İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne bildirildiği ve sorunun giderilmesi için hatanın meydana geldiği 7. tünelin tamamen sökülmesi gerektiği tespit edildi. Bunun maliyetini fazla bulan yüklenici şirket yetkililerinin sorunu dolgu yöntemiyle giderme yoluna gittiği belirtildi.

Mücadeleye Devam

Toplumun temiz su, hava ve ortak kullanım alanlarının gasp edilmesiyle gerçekleştirilmeye çalışılan bu "dev projeler", bizzat iktidar partisince üretilen yapay kamusal ihtiyaçlara dayandırılıyor. Bunların bilgileri, proje aşamasındayken topluma hizmet olarak kamuoyuyla paylaşılıyor, ardından toplumsal muhalefetten gelen tüm karşı çıkışlara kulak tıkıyor. İleri aşamada ise, bu itirazları dillendirenler, hizmeti engellemek isteyen bozguncular olarak yaftalanıyor.

Geçtiğimiz Haziran ayında yaşanan Taksim Direnişi'nde verilen mücadele sonucu, Taksim Gezi Parkı'nın rant adına şirketlere talan ettirilmesi engellenmişti. Ancak AKP hükümetinin irili ufaklı daha birçok projesi bulunuyor ve bunların neredeyse tamamı, aleyhlerinde açılan davalarla da gündemde. Fakat bu talan politikalarının açılan davaların sonucu gelmesi umulan "adaletin" ötesinde, Taksim Gezi Parkı'nda olduğu gibi kararlılıkla yenilgiye uğratılacağı açıktır.

GEÇMİŞ BAHAR, GEÇMİŞ YAZ... GELMİŞ NÜKLEER VAKTİ!

Tam 68 yıl önce, 6 Ağustos 1945'te Hiroşima'da, 9 Ağustos 1945'te Nagasaki'de patladı bombalar. Nagasaki Belediyesi'nin resmi listesine göre; gerçekleşen ekolojik katliama paralel olarak, o an öldürülen veya daha sonra nükleerin etkisiyle ölen insanların toplam sayısı 143.124'e ulaşmıştı. Bu katliam ne bir ilkti, ne de son oldu.

Kapitalizm ve devlet yüzyıllardır, küçücük atomlardan bile kocaman katliamlar yaratıyor!

Devlet, "bilgi ve iletişim çağı" olduğu iddia edilen günümüzde de, katliamlarını sürdürüyor ve bu katliamlarını halkların gözünde meşrulaştırmak için, kılıflar uydurmaya devam ediyor. Bilimi, teknolojiyi, hiç sorgulamadan duyduğu hayranlıkla kabullenmesi gereken bizlerden, sunulan bilimsel nimetleri, sunanlara şükrederek tüketmemiz bekleniyor.

Özal döneminde yaşanan Çernobil Katliamı sonrasında, katliamın kılıfçıları sansasyonel açıklamalar yapmıştı, hatırlarsanız.

Dönemin Başbakanı Turgut Özal; "Radyoaktif çay daha lezzetlidir."

Cumhurbaşkanı Kenan Evren; "Radyasyon kemiklere yararlıdır."

Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral; "Çaylarda tehlike yok ki imha edelim.", "Dinine, imanına inanan 'Radyasyon var' demez.", "Çaydaki radyasyon tehlikesiz."

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) eski başkanı, "nükleerci bilim adamı" lakabıyla tanınan Ahmet Yüksel Özemre; "Ne bulursanız yiyebilirsiniz.", "Çayda tehlike yok ama dışsatımı yasaklıyoruz." demişti.

Bir süredir gündemi oldukça meşgul eden ve nimet denilerek kılıfına uydurulan iki proje de, Mersin-Akkuyu ve Sinop'ta faaliyete geçmesi planlanan nükleer santraller.

Bugünün kılıfçıları da, eski kılıfçılar gibi -patlama, sızıntı ya da bomba olmasa dahi- nükleer santrallerin başlı başına birer katli-

am olduğu gerçeğinin üstünü örtmeyi amaçlıyor. Bu amaçla, -ev tipi ya da sanayi tipi değil- "nükleer tipi" dikiş makinelerinin başında, harıl harıl çalışıyor.

Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan; "Ülkemizin artan enerji ihtiyacı ve dışarıya ödediğimiz kaynak düşünüldüğünde, nükleer santral ile biz adeta 'sesiz devrim' gerçekleştiriyoruz."

Uluslararası Enerji Ajansı Başekonomisti Fatih Birol; "Birçok ülkenin kaderini enerji belirleyecek. Nükleer enerji, diğerlerine göre daha ucuz."

AK Parti Sinop Milletvekili Mehmet Ersoy; "Santralimizin inşaatı sürecinde, yaklaşık 10.000 kişi çalışacak." diyor.

Örtmeye çalıştıkları katliam o kadar büyük ki; Erdoğan, Taksim'den başlayıp dört bir yana yayılan isyan hareketinin harladığı ateşi, "devrim"i dillendirmek zorunda kalıyor. Fatih Birol, daha ucuza enerji üretimini vurgularken; Mehmet Ersoy da milyonlarca işsizlinin yarasına sözde merhem sürüyor.

Bunlar dışında, Akkuyu Nükleer Santrali'nde çalışmak amacıyla Rusya'da mühendislik eğitimi almaya hak kazanan -önceki 117 öğrencinin ardından- 80 öğrenci daha sınavla seçiliyor. İTÜ, ODTÜ, Yıldız Teknik, Hacettepe gibi "seçkin" üniversitelerini bırakıp "nükleer mühendisi" olmayı tercih eden öğrencilerin, TC'nin ilk "Nükleer Uzman Grubu" olacağı açıklanıyor. Yani, bedeli doğayı ve yaşamı katletmek olsa da, burslu ve iş garantili bir eğitim alacakları...

Katliam kılıfçılarının diktiklerini bir yana bırakırsak, bir de bu kılıfları yırtanlar var. Kılıfın altındakileri de yıkanlar. "Yıkmak, yaratmaktır!" diyorlar. Herkesi, her şeyi talana yeminli "kapitalizmi" ve..."devleti" yıkmak. Paylaşma ve dayanışma ilişkileriyle örülen, ekolojik uyumla dönen dünyayı yaratmak.

Onlar için; yazdan sonra, nükleer vakti gelmiyor. Mevsimlerin döngüsü de farklı işliyor;

Geçiyor bahar, geçiyor yaz... Geliyor yeniden isyan vakti!

Fukuşima'da Nükleer Sızıntı

Fukuşima nükleer santralinde görevli bir operatör, 300 ton yüksek radyoaktiviteye sahip nükleer su sızıntısı olduğunu ifade etti.

İki yıl önce Japonya'da gerçekleşen deprem ve tsunami felaketinin ardından nükleer faciaya yol açan Fukuşima nükleer santralinde nükleer sızıntı olduğu sonunda itiraf edildi. Santralde çalışan bir operatör, 300 ton yüksek radyoaktiviteye sahip nükleer atık suyun sızdığını ifade etti. Uzmanlar, bunun şimdiye kadarki en korkunç felaket olduğunu dile getirdi.

Tokyo Valisi Şintaro İshihara, Fukuşima nükleer santralindeki sızıntının ardından, şebeke suyunda radyasyon oranlarının normal değerlerin üzerinde olması nedeniyle panik yaşayan Japon halkını rahatlatmaya çalıştı.

İran Nükleer Yıkım Israrından Vazgeçmiyor

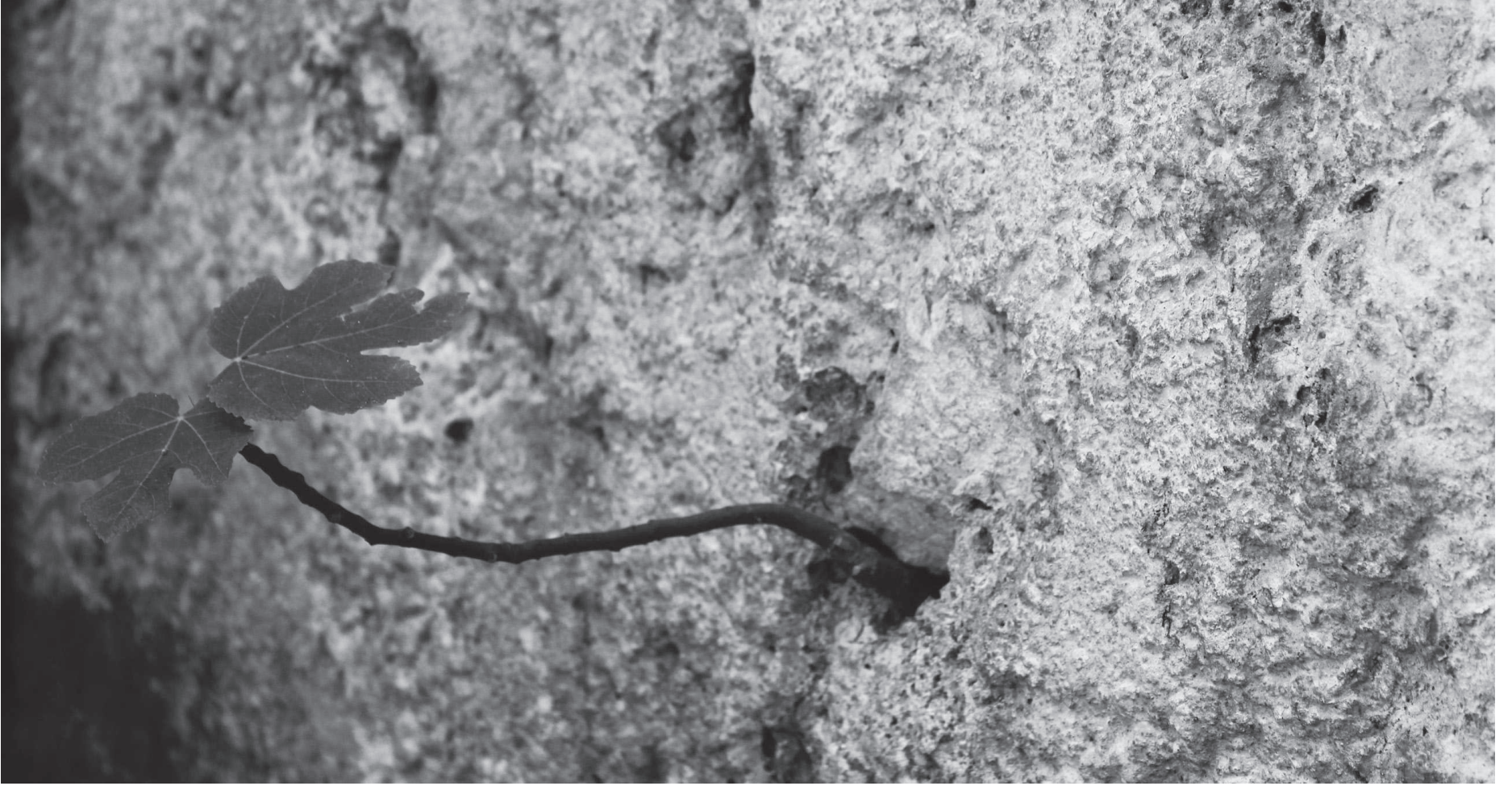

İran Dışişleri Bakanlığı'ndan yetkililer, Bakan Ali Ekber Salihî'nin dünya ülkeleriyle nükleer görüşmelerine devam ettiğini duyurdu.

Hükümet yetkilisinin yaptığı açıklamaya göre, İran'ın nükleer faaliyet görüşmeleri Dışişleri Bakanlığı'na devredildi. İranlı yetkililer Ahmedinejad döneminde kullanılan saldırgan dilin terk edildiğini, ancak İran'ın nükleer faaliyetlerinden ödün vermeyeceğini dile getirdi.

İran'da göreve yeni başlayan Devlet Başkanı Hasan Ruhani önceki aylarda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimi üyeleri Fransa, İngiltere, Rusya, Çin ve ABD'nin yanı sıra Almanya'yla da nükleer faaliyet görüşmelerinin yeni bir yaklaşımla süreceğini duyurmuştu.

Beton Kiranlar

“ Bir tohum betonun boşluğunda kalmışsa, güneş aydınlatır karanlığını. Ve su sızarak sular kuraklığını. İşte budur ekolojik uyum. Ve tohum filizlenince kırar betonu, işte bu da kurtuluşumuz.

Özgür Erdoğan

ozgure@meydangazetesi.org

Bir sabah uyanırsın, dışarıda bardaktan boşanırcasına bir yağmur... Toprağa bulanmış yağmur kokusunu odana taşıyamayan pencereni açar, sokağa bakarsın. Suyu emmekten aciz asfalt yolları, pislik kusan rögarları ve ölmüş fare, selle beraber anlamsızlık, selin içinde akıp giden plastikler, sandalyeler ve masalar.

Bir sabah uyanırsın, sanki zebaniler yatağın altında bir ateş yakmış da, habire bu ateşi besliyorlarmış gibi bir sıcak...Güneşi ateşe çeviren çift camlar, o çift camları kaplayan plastik pipapenler. Sokağa bakıyorsun; füme asfalt, gri betona dönüşüyor duvarlarda.

Önce sokağa çıkarsın, sonra caddeye; cadde daha gri. Dükkanların camları herşeyi yansıtacak kadar kalın ve dükkanlar bu sıcakta somsoğuk, klima her şeyi soğutmuş. Her yer, iş merkezleri, AVM'ler, siteler, okullar, kışlalar, milyonlarca kilometre asfalt. Yığınla beton, tonlarca demir... Sanki boğazına yapışan bir çift el gibi, sıkır da sıkır...

Nefesin kesilir, kaldırıma oturup kalırsın. Bir de ne göresin, kaldırımla asfaltın birleştiği yerde bir çatlak ve o çatlaktan filizlenmiş bir yeşillik sana bir şeyler söy-

lemek ister gibi "bu sıkışmışlık" der. "Bu sıkışmışlık seni çaresizleştiriyor mu? Çaresiz değilsin; kendini güneşe ve suya bırak, biraz da hava ve içindeki özgürlük tutkusunu, onun peşinden git, o seni filizlendirir."

Gri ile Yeşilin Savaşı ya da İncir Ağacının Engellenemez "Yaşam Tutkusunu"

Kapitalizm bir makine gibi işler. Devasa bir harç makinesi. Doğada yaşam adına ne varsa, alır karıştırır, gri bir macun gibi tükürür yeryüzünün ortasına. Yerin altını çekip kökleri topraksız bırakır. Toprak beton olursa, hangi kök betonda tutar ki.

Kapitalizm, yeryüzüne yayılmış bir veba ise, o vebanın yarattığı yaralar, kentlere yayılmış şu koca beton yığınlarıdır. Tıpkı yurtdaki karakter gibi, çevrenize şöyle bir baktığınızda da, umudun tükenmekte olduğunu hissedersiniz. İşte incir ağacının hikayesi, tam da burada başlar. İncir arsızdır, yaşam arsız... En olmadık yerde çıkarılır; bir plazanın temelinde baş verir kimi zaman, aldırılmazsanız ona, büyür. Tohumdan patlayan dallar, beton zemini ağır ağır çatlatarak baş verir; kökleri suya ulaşmak için, yayılır da yayılır. Temeli parçalar,

su borularını patlatır. Sonra bir bakarsınız, şehrin ortasında, kocaman modern bir binanın orta yerinde, bir incir ağacı peydah olmuş... Beş lira üç kuruşa çalışan iki işçi keser o inciri. Yaşam adına ne varsa, her şeyi öldürdüğü sananlar şaşırır, onu da öldürürler; ama binanın temelinde ölen incir, merdivenlerin arasından bir ayrı otu olarak yeniden doğar. "Ayrı otu", adı üstünde, ayırır betonu ikiye; o kapitalizmin en çok güvendiği betonu. Ve o iki taşeron işçisinden biri, elleyle koparıverir onu. Evine gider, on iki saat işten, iki saat yoldan sonra. Annesine babasına inciri anlatır, ayrı otunu. Hınzır bir gülümsemeyle alır annesinden cevabı; "O ayrı otudur." O anne, ne ayrı otları görmüştür yaşamda; yılmayan, yılmadan direnen ayrı otları.

İşte umut buradadır; kapitalizmin karşısında yaşam, betonun karşısında ayrı otu ölümsüzdür!

Betonun İmkansızlığı: Kapitalizmin Ocağına İncir Ağacı Dikmek!

Evet, beton acizdir. Gürül gürül akan yaşam karşısında, hep güdüktür. Mükemmel gibi gösterilir; süper, aşınmaz, çatlamaz, yıkılmaz. Ama gösterildiği gibi

değildir beton. Ama biz kanarız onlara ve saksılarda tanıdığımız ayrı otunu ise; toprağı kuruyunca, güneşsiz ve susuz kalınca, kuruyan bir ot olarak biliriz. Kıyaslanmaz betonla, iki parmakla koparılacak bir ot nasıl olsa. İmkansızdır serüveni, lifli beton karşısında. Nano beton asla çatlamaz, binlerce hatta milyonlarca kolluk kuvveti yeşertmez ayrı otunu ve incir ağacını betonyada, onlar yalnız kalmış maceraperestler ve imkansız isteyenler.

Yok, yetmez bunlar; kurutmak için onları. Onlar beklerler sabırla ve yalnız değillerdir asla. Güneş ulaşır onlara ve su sızarak yanlarına. Önce yaşamla örgütlü olanlardır onlar, sonradan gelen bozamaz uyumu. Gridir istenmeyen bu dünyada. Bir ayrı otu, bir incir ağacı, bir maydanoz, bir çınar yetecektir griye. Bir yoldaşın su, bir yoldaşın güneşe; imkansız ister, çatlatırsın betonu ve yıkarsın bu iktidarı.

Şimdi en sıkıştığında, kaldır kafanı bak; seni sıkıştıran grilere, griler arasında bir çatlağa. Orada yeşerecek bir tohum var; yeşerip çatlatacak betonu ve filizlenip yıkacak kapitalizmi.

Ekolojik Uyum Yaşamın Kurtuluşudur

İçinde bulunduğumuz ekosistemde, insan sadece insanlarla değil, diğer canlı ve varlıklarla da sürekli ilişki halindedir.

Milyonlarca yıllık tarihi boyunca insanın, insanlarla ve doğa içerisindeki diğer varlıklarla uyum içinde sürdürdüğü bu ilişki, iktidarlı ilişki biçimlerinin gözlemlendiği ilk toplumlardan bu yana süregelmiştir. Bu tarihin sadece son altı bin yıllık diliminde, iktidar ve mülkiyet ilişkileri hem insanlar arasında hem de insanların diğer canlılar ve varlıklarla kurduğu ilişkilerde görülmeye başlanmıştır. Bu süreç içerisinde insan, içinde bulunduğu doğaya uyum yetisini kaybetmiş, bunun yerine iktidarlı ilişki biçimlerinin belirgin karakteristik özelliklerinden bencillik ve rekabet ile yaşamı şekillendirmiştir. Günümüzde de bencillik ve rekabetle dolu, devlet ve kapitalizmle içselleşmiş iktidarlı ilişki biçimleri sosyal, ekonomik ve ekolojik olarak yaşama karşı saldırısını sürdürmektedir. Binlerce yıldır süren bu saldırıya karşı direnen ve reddeden yaşam, karşılıklı paylaşma ve dayanışmayla yaratılan uyumun kendisidir. Ve yaşam, ne olursa olsun, devletin ve kapitalizmin bu yok edici anlayışına rağmen sürecelecek enerjiyi, bu uyumuyla tekrar tekrar yaratmaktadır. Yaşamın bu uyumu ise kapsadığı tüm canlılar ve varlıklar için bir kurtuluştur.

Bugün, yaşadığımız coğrafyada da devlet ve kapitalizmin saldırısına maruz kalan toprağın, suyun, havanın; devasa rüzgar panellerinde ölen kuşların, denize bırakılan kimyasal atıklarla ölen balıkların, bitmek tükenmek bilmeyen tüketim anlayışı için öldürülen tavukların, ineklerin, balinaların, yakılan ormanlardan ovalara indiği için öldürülen ayıların, otoban diye kesilen ağaçların, enerji diye boruların içine sıkıştırılan derelelerin, maden diye kazıla kazıla talan edilen toprağın, kazan-kazan için yapılan üretimin atıklarıyla kirlenen havanın; devletlere pıyonlaştırılan, şirketlere köleleştirilen, betonla sıkıştırılan insanların kurtuluşudur ekolojik uyum. Bu uyumun tek bir parçası bile eksikse, uyum tam değildir; yani hepimiz eksikizdir. Ve kurtuluş asla tek başına değil, beraber bu uyum için mücadelededir.

İnsanın düşlediğini eyleme durumudur özgürlük. Fakat düşlediğini eyleyken bir başkasının özgürlüğünü de önemsemektir. Bu, yaşamın uyumunun bir yansımasıdır aslında. Bu uyumdan yoksunluk demek, özgürlüğünü kaybetmek demektir. Bu kayboluşta

başlar tüm tahakküm ilişkileri. İnsanın insana olan tahakkümü, insanın diğer canlılar ve varlıklarla kurduğu ilişkilerde de kendini belirginleştirmiştir. Binlerce yıldır sürmekte olan iktidarlı ilişkiler bireyin bir başka birey üzerindeki tahakkümünü olağanlaştırırken diğer canlılar ve varlıklar üzerindeki tahakkümünü de olağanlaştırmıştır. Bu tahakküm ilişkilerinin paralelinde belirginleşen mülkiyetçi anlayış ise insanın kendi dışındaki canlıların ve varlıkların üzerinde de mülkiyetçi davranmasıyla beraber ekolojik uyumsuzluğu daha da arttırmıştır.

Ekolojik uyumdan yoksunlaşan insan, ihtiyaçlarını karşılamakta çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır. İhtiyaçların karşılanmasında, iktidar ilişkileri içerisinde belirginleşmeye başlayan tahakküm, iktidarın kolaylığı bir yöntem olarak benimsemesini sağlamıştır. Hem birey hem de topluluk kullandığı bu kolaycı yöntemle ihtiyaçlarının karşılanmasında sıkıntıları, ihtiyaçları biriktirerek ve mülkiyetine geçirerek aşmak istemiştir.

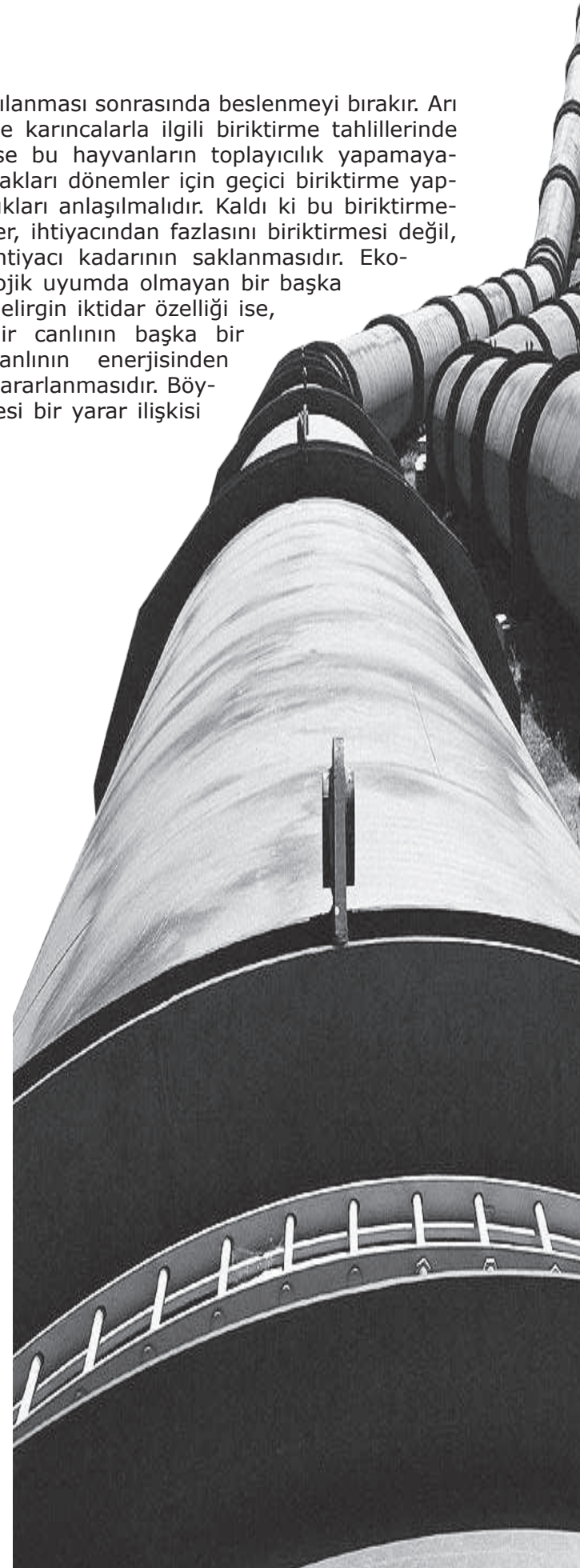
Biriktirme eylemi esnasında, ekolojik uyumdaki dayanışma, topluluk içi görevlendirmeye dönüşürken; ekolojik uyumdaki paylaşma ise iktidar tarafından mülkiyetine geçirilenlerin dağıtımına dönüşüyor. Toplulukta pozisyonu farklılaşmış kişi ya da kişiler, yani iktidar tarafından yapılan bu dağıtım topluluk içi ceza ve ödüllendirmelerin de temelidir.

İnsan dışındaki canlılarda bulunmayan bu eylem yani biriktirme, biriktirileni mülkiyetine geçirme, uyumun uyumsuzluğa dönüşmesinde ve insanla insan dışı yaşamın ayrışmasında en önemli ayrıçtır.

Bu iktidarlı anlayış beraberinde insan, insan dışı canlıları ve varlıkları da mülkiyetine geçirmiştir. İnsan diğer canlıların ve varlıkların enerjisinden faydalanmak için o canlıyı ve varlığı mülkiyetine geçirerek, özgürlüğünü kısıtlamış ve böylece tutsaklığı da ilk defa deneyimlemiştir. İktidarlı anlayış içerisinde oluşmaya başlayan olumsuz eylemlere, özgürlüğün kısıtlanması yani tutsaklığın meşruluğu da eklenmiştir.

İnsanın mülkiyet eylemi, insan dışı canlılarda yoktur. Herhangi bir başka canlı ihtiyacından fazlasını biriktirmez. Herhangi bir avcı avladığı bir başka canlıdan sadece ihtiyacı kadarıyla beslenirken, ihtiyacının kar-

şılması sonrasında beslenmeyi bırakır. Arı ve karıncalarla ilgili biriktirme tahlillerinde ise bu hayvanların toplayıcılık yapamayacakları dönemler için geçici biriktirme yaptıkları anlaşılmalıdır. Kaldı ki bu biriktirmeler, ihtiyacından fazlasını biriktirmesi değil, ihtiyacı kadarının saklanmasıdır. Ekolojik uyumda olmayan bir başka belirgin iktidar özelliği ise, bir canlının başka bir canlının enerjisinden yararlanmasıdır. Böylesi bir yarar ilişkisi

inde olmayan canlılar, diğer hiçbir canlıyı mülkiyetine geçirerek özgürlüğünü kısıtlayıcı bir eylem içerisinde bulunmaz.

Mülkiyetçiliği bulamadığımız tüm canlıları kapsayan bu ekolojik uyum iktidarla bezenen insanı bir nevi dışlamıştı. İktidar ve türevleri, bu ekolojik uyum içerisinde kendini bulamazken, insan ekolojik uyumdan yoksunlaşarak karşısında kaldığı yaşamın tümünü mülkiyetine geçirmek istiyordu. Kriter olarak "insanlığa yararı" esas alınarak yapılan değerlendirmelerle, tüm canlılar ve varlıklar adeta insanlık için birer araca dönüşüyor; yaşam üzerinde kurulacak hâkimiyet ise insanlığın amacına dönüşüyordu.

Bütünyle karşıtlaşan bu iki karakter arasında bir tarafta sömürücü saldırısıyla "iktidarlı insan" diğer tarafta ise bu saldırıya karşı ısrarla direnen ama gün geçtikçe bir bileşeni daha kaybederek uyumunu yitirmekte olan bir yaşam var. Bu karşıtlık insan ve yaşam arasındaki bir karşıtlık olarak belirginleşiyor gibi olsa da bu görünümün yanılığına düşmeden karşıtlığın iktidar ve yaşam arasında olduğunu anlamalıyız. Çünkü bu karşıtlığın bir parçası da bu iktidardan mustarip olan insanın ta kendisidir. Karşıtlığı insan ve yaşam olarak görürsek, insanın in-

san üzerindeki iktidarını, ezenin ezilen üzerindeki tahakkümünü görmez oluruz.

Direnış, yaşamın iktidara uyumsuzluğudur. İktidar yaşam üzerindeki tahakkümü ne zaman ve nerede uygularsa uygulasin, orada yaşam bir direniş olmuştur. İktidar karşılaştığı bu direnişler sonrasında kendisini yenilemiş ve geliştirmiştir.

İktidarlı ilişkilerin belirli kalıplarla daha da örgütlü bir yapıya dönüşmesi, devletsi ilişki biçimlerinin artması, devletin algılarda olağanlaşması, iç içe bir evrilme süreciyle oluşmuştur. Devlet varlığının belirginleşmesi, devletin bireyler ve toplum üzerindeki tahakkümünün artması, onları belgeleyerek vatandaş yapmasıyla sürmüştür. Bu başka bir anlamda devletin insanları mülkiyetine almasıdır. Mülkiyetindeki vatandaşlarının tüm yaşamsal kararlarını belirleyen, vatandaşlarının sosyal ve ekonomik statülerini dağıtan devlet, böylece ezen ezilen ilişkisini belirginleştirmiş ve vatandaşlarının sömürü hiyerarşisini oluşturmuştur. Bu hiyerarşi içerisinde hiçbir pozisyonu olmayan diğer canlılar ve varlıklar ise devletin daha planlı ve programlı sömürsüyle karşı karşıya kalmaktadır.

İnsandan hayvana, sudan toprağa oluşan bu sömürü sözde "insanlığın yararına" yapılarak, sömürünün içselleştirilmesi istenmiştir. "İnsanlığın yararına" dogmasının oluşmasıyla artık geriye dönülemez bir ilerleme saplantısı, devletin ve beraberindeki sömürü sisteminin en önemli karakteristik özelliğine dönüşmüştür. Deneyimin bilgiye dönüşmesi ve bilginin ilerleme için kullanılması, insanın bilgiyle olan ilişkisini de çarpıtmıştır. İnsanın, deneyimini aktararak bilgiye dönüştürme eylemi, bilgiyi paylaşma ve dayanışmayla özgürleştirmekte ve ekolojik uyumun insandan insana aktarılmasını sağlamaktaydı. İktidar ise bilginin erişimini kısıtlayarak bilgiyi kendi tekelinde bir tahakküm aracına dönüştürdü. Bu, bilginin iktidarın ilerlemeci anlayışını uygulamasını kolaylaştırdı.

Devlet ve sömürü sistemleri, kapitalizmde bilginin erişimini kısıtlarken, tekelleşmesini ister. İnsanlığa entegre edilmiş bu ilerlemeci anlayış, tüm yaşamı sömürmeyi, bir "insanlık yararı şov"a dönüştürerek uygulamaktadır. İnsanın yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarının hayvan endüstrisiyle karşılanmasında ilerleyen tekniklerle yapay gün ışığıyla daha fazla yumurtlatılan tavuk çiftlikleri adeta şov gibi gösterilmekte, bunun tavuklar için bir işkençe olduğu gerçeği yok sayılmaktadır. Ya da kürkünden kıyafet yapılmak istenilen bir fokun katledilişinin bir katliam olduğu gerçeği de görmezden gelinmektedir. Bir litre asitli ipecek için en az yirmi litre temiz suyun kullanıldığı kapitalizmde "temiz su" tüketilmeye devam ederken, suyun önemi de gittikçe artmaktadır. Ekolojik uyumun çok önemli bir bileşeni olan suyun, kapitalizm için karlı bir meta olan asitli ipecek üretiminde bir araç olarak önem kazanması, çok da şaşılacak bir hal almamaktadır. "Temiz su kaynakları tükeniyor" söyleminin sakladığı bu gerçek, bugün suyu yani dereleri şirketlerin talanıyla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu talan, aslında bir AVM'nin bile enerjisini karşılayamayacak olan Hidro Elektrik Santral bahanesiyle, derelerin şirketlerin mülkiyetlerine geçirilmesidir. HES projeleri, birincil olarak enerji üretimi için suyun borulara sıkıştırılması gibi gözükse de ikincil olarak suyun satılmak için kapaklanmasıyla sürecektir ve suyun sömü-

rücü patronun ya da katliamcı şirketin mülkiyetine geçmesiyle tamamlanacaktır. Dere yataklarının kurutulması suyun aktığı dere yatağındaki ekolojik yaşamı bitirecek ve bu bitişin neden olacağı etkileşimin sonucunda tüm ekolojik sistem gün be gün artan bir yitişle bozulacaktır.

Bir şekilde isteyerek ya da istemeyerek dahil olduğumuz bu tahribatın hangi tarafında olduğumuz çok önemlidir. Devletlerin piyonu, şirketlerin işçisi olarak yaşadığımız bu kapitalist sistem içerisinde işleyişine ikna olalım ya da olmayalım, ekolojik uyumun yitirilmesinden hepimiz etkileneceğiz. Bugün yaşamlarımızda devletin, kapitalizmin ve iktidarlı ilişkilerin, ilerlemeci anlayışın tartışmasız tarafıysak şunu da bilmeliyiz; yarın ekolojik uyumu tümünden kaybetmemiz hepimizin sorunudur. Ekolojik uyumun yavaş yavaş yitirilmesiyle açığa çıkan ekolojik sorunlar, gündelik yaşamda belirginleşmektedir. Sorunların bir bir görülmesi, sorunları çözmek isteyen bir direniş de beraberinde örgütlenmektedir. Devlet ve kapitalizm iktidar geleneği sayesinde direnişin oluşum aşamasında önlemlerle direniş yöneltme becerisine sahiptir. Bu sahip olduğu beceri sayesinde yönlendirebildiği direnişleri, özellikle ekolojik uyumun tümü için yapılacak bütünsel bir mücadele olmasından uzaklaştırır. Uzaklaştırarak bütünsel olan ekolojik uyumunun sadece bir parçasına yoğunlaştırdığı direniş, kendisi için sakıncalı olmayan bir anlayışa yakınlaştırır. Kapitalist sistemin bir parçası olan insan, aslında kendisinin de bir etken olduğunun farkındadır. Bu farkındalığı zamanla bir vicdan rahatsızlığına dönüşmüştür. Ekolojik uyumun bütünsel sorununu çevre sorununa indirgeyen "çevreci bir ekolojik anlayış", sorunun bütünsel olduğunu anlayamamıştır. Bu bütünsellik insanın insanla ve diğer tüm canlı ve varlıklarla olan ilişkisini kapsar. İnsanın insanla olan ilişkisinde, yani toplumsal ilişkisinde açığa çıkan tüm sorunlar ekolojik uyumsuzluğun bir yansımasıdır. Erkeğin kadınla, yaşlının gençle olan tahakküm dolu ilişkilerinden, bilenin bilmeyen üzerindeki tahakkümüne ve emeğin tahakkümüne kadar birçok adaletsizliği içinde barındıran toplum kendi toplumsal devriminin gerekliliğini ekolojik uyumun yaratılmasında aramalıdır. Toplumsal devrimin gerçekleşmesi, ekolojik uyumun yaratılmasıyla bir bütünlüğün göstergesidir.

Herhangi bir şirkete ait fabrikanın atık sorununu bir çevre sömürsü olarak algılayan çevreci anlayış, aynı fabrikanın işçileriyle olan emek sömürsü sorununun birbirleriyle alakalı olduğunu anlayamaz. Ekolojik uyumu önemsemeyen fabrikadan, atığıyla canlıların yaşamını önemsemezken, çalıştırdığı işçilerin yaşamını önemsemesini de bekleyemeyiz.

Ekolojik uyumun hiçbir bileşeni arasında önem hiyerarşisi olmaksızın kurulacak bütünlüğü bir mücadele yaratılmalıdır. Hayvanın özgürlüğünden suyun, toprağın, havanın özgürlüğüne, tüketim mabetlerine yetmeyecek enerji üretim santrallerin talanından kentsel dönüşümün rant talanına, bu sömürü sisteminin iktidar merkezli anlayışından mülkiyetçi anlayışına, yani kapitalizme karşı topyekûn oluşturulacak bütünlüklü mücadele ile yeniden yaratacağımız hiyerarşisiz, statüsüz, otoritesiz, mülkiyetsiz, iktidarsız yaşam yani ekolojik uyum kurutulduğumuz olacaktır. Bu kurtuluş, yaşamın tutsaklıktan kurtuluşudur. Yani özgürlüktür.

Bilimsel Sosyalizmden Ekososyalizm Çıkar mı?

1960'lı yıllarda SSCB Devleti'nin Kazakistan ve Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri'ndeki pamuk üretimini artırarak dünya pamuk pazarında kapitalist rakiplerine üstünlük sağlamak istedi. Sovyet bilim insanlarının, yapılacak müdahale sonrası Aral Gölü'nün kuruyacağını rapor etmesine rağmen, Politbüro Seyhun ve Ceyhun nehirlerinin sularının, pamuk tarımı yapılacak arazilere yönlendirilmesini onayladı. Dünyanın en büyük 4. gölü olan Aral Gölü, kendine akan sulardan mahrum kalmasından dolayı 1960 yılından 1998 yılına dek %80 küçüldü.

*trrrrum, trrrrum, trrrrum! trak tiki tak!
makinalaşmak istiyorum! beynimden, etimden, iskeletimden geliyor
bu! her dinamoyu altıma almak için çıldırıyorum! tükrüklü dilim bakır
telleri yalıyor, damarlarımda kovalıyor oto-direzinler lokomotifleri!*

Nazım Hikmet RAN

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

Dünyanın en büyük şirketleri bile doğaya uyumlu otomobiller, bulaşık makineleri, gıyeyecekler üretti. Medya "yeşil"e bürünmüş, dünyanın içinde bulunduğu ekolojik krizle ilgili bilgilendirici programlar yapıyor. Eski ABD başkanı Bill Clinton, Uzakdoğu'dan Afrika'ya çevre ile ilgili bilinçlendirici seminerler veriyor. Çevre kahramanları Greenpeace aktivistleri, "bu gidişe bir dur demek için" neredeyse her sene kendilerini sarkıtacakları bir köprü buluyor. Organik pazarlar, organik yiyecekler, her şeyin doğal... Ekoloji, dört bir yanımızı sarmış durumda!

1960'lardan bu yana siyaset sahnesinin önemli akımlarından biri yeşil hareket. Roma Kulübü

Büyümenin Sınırları'nı yayınladığından bu yana, yeşil siyaset felsefesi de, hareketi de bir hayli yol katetti. Tabi ki bu tarz bir gelişmeye neden olan etmenlerden biri, kapitalizmin içinde bulunduğumuz zaman diliminde ulaştığı boyut. Gittikçe karmaşıklaşan, teknolojik açıdan büyüyen, küreselleşen, farklı iktidarlarla ilişkilenen kapitalizmin yarattığı ekolojik tahribat, artık herkesin kabul ettiği bir gerçek.

Ekolojik krize karşı önlemler farklı coğrafyalarda farklı aktörler tarafından yürütülüyor. Greenpeace, WWF gibi neredeyse tüm dünyada aktif olan birçok STK dışında, yeşil hareket somut anlamıyla siyaset arenasında. Yeşiller Partisi, özellikle Avrupa'da-

ki devletler bünyesinde bir hayli aktif ve parlamentoda siyaset yürütüyor. Sol partilerin, ekoloji hareketiyle yakın teması Batı'da 1960'lara dayansa da, yaşadığımız coğrafyada yakın zamanda fark edilen ekoloji meselelerin toplumsal hareketlenmelerdeki etkisi, sol partilerin ekoloji meselelerine yönelmesine yol açtı.

Batı'da solun ekoloji ile teması, eko-sosyalizm gibi farklı hareketlerin ve düşüncelerin evrilmesine yol açtı. Bu durum, özellikle ekoloji meselesinin farklı bir düzlemde değerlendirilmesine neden oldu. Bu değerlendirme önemliydi. Çünkü, liberal bir çevreci duyarlılıktan çok daha fazlasıydı solun ekoloji ile buluşması. Bu buluşma sadece, sol

açısından değil, ekolojik sorunlara karşı politikleşen insanlar için de önemliydi. Özellikle yaşam mücadelelerinde belirginleşen bu politik tutum, ekolojik mücadelelerin bu coğrafyada yakın bir zamanda neye evrileceğini görmemiz açısından da önem taşıyor.

Sosyalizmin ekoloji anlayışı

Önceleri, "çevre meseleleri" olarak görülen ve fazla önemsenmeyen ekoloji, kriz haline dönüştüğünden bu yana kimsenin kaçamayacağı doğal bir gerçek. Ekolojik kriz, modern uygarlığın en küçük zincirine dahi zarar verdiğinde, bu diğer zincirlere de etki edebiliyor. Dengelerin bu kadar iç içe geçtiği bir zeminde ekonomik dengeler de, siyasi

dengeler de, sosyal dengeler de aniden bozulabilir bir durumda.

Yeni toplumsal mücadelelerde bir dinamo niteliği olarak görülen ekoloji hareketi, klasik toplumsal hareketlerin ilgisini çekmiş durumda. Bunda ekolojik tahribatların şirketler ve devletler eliyle yapılıyor olmasının ve buna karşı çıkış için insanların bir araya geliyor olmasının büyük bir payı var.

Yaşam alanlarının devlet ve şirketler eliyle katlediliyor olması, buna karşı bir örgütlenme dinamiği oluşturdu. Bergama köylülerinin "haklı" mücadelesi hepimizin aklında. Benzer yerel mücadelelerle beraber, kapitalizm ve devlete karşı yürütülen mücadeleler farklı bir yerden politik ve herkesin gözünde meşru bir anlam kazanmaya başlıyor.

Bu durum, solun bu yeni sorunlar karşısında eski tarz hareket etme mantığının gözden geçmesine neden oldu. Beslenen kaynakların güncelliğini kaybettiği fark edildi. Birçok Marksist, çıkıp Marksizm'in güncellemeye ihtiyacı olduğunu söyledi. Kapitalizmin sadece "sınıfsal" eleştirisinin yetersiz olduğu, kapitalizmin başka boyutlarının da olabileceği solun kaynaklarına geri dönmeye yol açtı.

Bu tarz bir yeniden değerlendirme, güncel parametrelerle beraber Marksist ideolojiyi "şimdi"yle uyumlu hale getirmeyi hedeflese bile insan ve doğa arasındaki ilişkinin kuruluşunu sorgulamak, bu ilişkinin sorgulanmasının elzem olduğu bugünlerde, Marksist felsefenin ekolojik sınırlarını göstermek açısından önem taşıyor.

İnsan-doğa karşıtlığı

İnsan ve doğa arasındaki ilişkiye, insanın doğayı dönüştürme girişimi olarak düşünülen "emek" süreciyle beraber varoluşsal bir mücadele atfettiğimizde; insanı, doğa dışında bir gerçeklik olarak ele almaya başlarız.

Bu emek süreci, insanın toplumsallaşmasıyla ilişkilidir Marksizm'de. İnsanın bilinçli faaliyetleri ile doğayı değiştirme sürecidir. Marksizm, insanın insan olma durumunu bu noktaya koyar, bilinçli bir şekilde doğayı dönüştürdüğü süreç özgürleşir insan. İnsanın kültürünü kurduğu bu aşama, doğaya bağlı olmaktan kurtarmıştır insanı.

Murray Bookchin'in ikinci doğa dediği bu kültür, zorunlu olarak doğayı değiştirecektir Marksizm'de. Bu tarz bir değişimin olumsuz bir yanı olmadığını savunan eko-sosyalizm, sorunu bu kültürel dünya içerisinde evrilen kapitalist üretim tarzına

koyar. Ancak bu üretim aşaması bile, belli bir aşamaya kadar, insanın "doğadan özgürleşme" sürecinin bir parçasıdır. Yani son birkaç yüzyıllık dönem öncesine kadar, insanın doğayla kurduğu ilişki çok da sorun teşkil etmemektedir.

Bu tarz bir bakış açısı, bu üretim tarzının nasıl bir sürecin sonucunda oluştuğunun dışarıda bırakılmasına neden olur.

İnsan ve doğa arasındaki tahakkümlü ilişki biçimi, bu tarz bir üretim sisteminin sonucunda değil, bu kültürün (ikinci doğanın) kurulduğu aşamadan beri süregelir. Bu insanın doğayla mücadelesinden değil, iktidarlı toplumsal ilişki kurma biçimlerinden kaynaklanır.

Şunu hemen belirtmekte yarar var, bu bakış açısı insanın toplumsallaşması ya da kültürünü yaratmasının karşısında değildir. "Bir tarz" toplumsal örgütlenme biçiminin, ekolojik krizin oluşmasına zemin hazırladığını söyler. Ekolojik kriz, kapitalist üretimin sonraki aşamalarında değil, iktidarlı ilişki biçimlerin toplumsalı kurmasıyla oluşmuştur.

Kapitalist ekonomi tek başına bu ekolojik krizi yaratmamıştır. Dolayısıyla bu krize karşı bakılacak yer sadece iktisat değildir. Toplumsal örgütlenmenin nasıl kurulduğu, bu kuruluştaki iktidar ilişkileri asıl bakılacak yerdir.

Marksizm insan doğa ilişkilerini düzenleyen ilk ideolojidir varsayımı

Eko-sosyalizmin büyük isimlerinden John Bellamy Foster,

"Marks'ı ekolojiye gereken ilgiyi göstermediği için kınamanın uzun bir geçmişi varsa da, tartışmalarla geçen on yılların sonunda, bu görüşün olgularla uyumadığı açık biçimde ortaya çıkmıştır. Tersine, İtalyan coğrafyacı Massimo Quaini'nin gözlemlediği gibi, "Marx... modern burjuva ekoloji bilincinin ortaya çıkmasından önce doğanın sömürülmesini kınamıştı." diyerek Marksizm'e belki de, ilk ekolojik teorik temel olduğunu atfedilmektedir.

Marks'ta bu tarz bir bağ kurulan, doğa ve insan arasındaki kopmaz bağlara, bu bağlardan kaynaklı uyarılara dikkat çekse de; bu temel felsefenin doğa üzerinde egemenlik kuran, bütün dünyayı insanın emek dolayımıyla oluşturmuş bir yere çevirmeyi (belki büyük bir üretim tesisine dönüştürmeyi) arzulayan düşünceleri görmezden gelirler.

Foster gibi düşünürlerin, Marks'ın düşüncelerinin bağlamını değiştiren Marks yorumlarıyla,

ideolojiye güncel bir ayar çekilmeye çalışılır. Bu tarz çabalar, Marksizm'in ilerlemeci varlığını değiştirmekte yetersizdir.

Bu tarz bir ilerlemecilik, kapitalizmin üretimcilik zihniyetinden kopamayışı gösterir. Üretimsel değişimin olabilmesi için, kapitalizm aşaması gereklidir. Hatta bu gereklilik, onun yarattığı teknik olanaklar sayesinde doğaya fazla yük bindirilmemesine neden olmaktadır.

Bu ilerlemeci anlayışın kutsadığı çalışma fikri, kökenini Protestan ahlakının çalışmayı yüceltmesinden, bunu insanın özü olarak görmesinden alır. Çalışma meselesine ilişkin temel itirazlar, Marksistler tarafından emek-iş ayrımı yapılarak da ortaya konmuştur.

Emek doğayla bütünleşmeyi gerektiren tüm faaliyetlerin adıyla, tüm kapitalist süreç boyunca insanın doğayla "emek" dolayımıyla ilişki kurduğu iddiasının altı boşdur. Kapitalist süreç, tamamıyla doğadan kopuşa neden oluyorsa, kapitalist ilişkilerin ortaya çıktığı bir ortamda emek ortaya çıkamaz.

Ekolojik Krizin Nedeni

İnsanın bilinçli bir şekilde doğayı dönüştürme faaliyeti, her üretim tarzında farklı sonuçlara neden olabilir. Ekolojik krizin kökenini iktidarlı toplumsal ilişkilerde arama, kapitalizmin bu krizde etkisi olmadığını göstermez. Aksine kapitalizmin ideolojisinin artan bir şekilde içselleştirilmesi, şirketlerin sınırsız kar hırsı için oluşturduğu sonsuz üretim-sonsuz tüketim sarmalı ekolojik uyuma en çok zarar veren durumlar haline gelmiştir.

İçinde bulunduğumuz çağda, doğadan iyice yabancılaşan insan, aynı zamanda kendi yarattığı kültüre de yabancılaşmıştır. Doğanın anlamı, bu üretim ve tüketim sarmalında hammadde sağlayacak bir depo haline gelmiştir.

Ekolojik krizi anlamamız için sadece üretimin nasıl yapıldığını görmek yeterli değildir. Bunun nasıl toplumsallaştığının da ortaya koyulması gereklidir. Ekolojik kriz basit bir anlamda çevrenin kirletilmesi değildir. Toplumsal yaşamın kurulma sorunudur. Sorunu bu şekilde belirlemek, ilerleme, uygarlık, kalkınma, ekonomi, teknoloji vb. birçok kavramı da sorgulamayı gerektirir.

Ekolojiyi içermekteki ısrar

Ekoloji tabanlı bir bakış açısı yakalamakta önemli meselelerden biri, doğanın nasıl anlaşılması gerektiği ile ilgilidir. İnsanı merkeze koyan, ekolojik yıkımın

sonunda insanı ve onun etkinliklerini de etkileyeceğinden dolayı yakının algı, ekoloji mücadelesinde çevreci olarak adlandırılır. Burada temel mesele, insan dolayımından arındırılmış bir şekilde, doğa ve içerisindekilerin varlık olarak görülmesidir. Çevreci bakış açısı, varlıkları insan etkinlikleriyle ilişkilendirip kaynak olarak görmek de ısrarcıdır. Bu faydacı bir bakış açısıdır. Bu faydacı bakış açısı, iktidarlı ilişkilerin kurulmasındaki temel nedenlerden biridir. Dolayısıyla, ekolojik krize neden olan bir bakış açısıyla çözüm ortaya konamaz.

Bu çevreci bakış açısı, yeşil harekette sık karşılaşılan bir tutumdur. Özellikle doğa korumacı etkinlikler içine girmiş birçok STK, bu tutumun sergileyicisi konumunda, ekoloji konusunu manipüle etmek dışında hiçbir şey yapmazlar. Greenpeace, WWF, TEMA benzeri kuruluşlar buna en büyük örneklerdendir. Halihazırda ekolojik yıkıma neden olan büyük şirketlere ve devletlere çevreye duyarlı sertifikası vermek, beraber kampanyalar düzenlemek dışında, üyelerinden bağış toplamak hariç bir şey yapmazlar.

Bu bakış açısının, siyasal alandaki ifadesi konumunda olan Yeşiller Parti'leri farklı devletlerin parlamentolarında, temsili demokraside temsilcilik rolü oynamaktan öteye gidemezler. Devletlerin kalkınmacı modellerinde "çevre"yi temel alan yaklaşımlarıyla, bir yandan ekonomik fayda gözetirken öte yandan "çimlere basmayalım" çevreciliği yapmaktan öteye gidemezler.

Radikal bir tutumla yola çıkmış, ekolojik hareketin felsefi temeli iddiasında olan eko-sosyalizm, varlık-kaynak tartışmasında, kaynak ekonomisinin dilinden konuşur. Kaynak ekonomisinin, literatüre liberal ekonominin meşhur sınırlı kaynaklar-sınırsız ihtiyaçlar denkleminden girmiş olduğu düşünülürse, eko-sosyalizmin ekolojik mücadeleye felsefi kaynak olma iddiası bir yana, liberal kökenlerini sorgulamaya başlaması şarttır.

Her şekilde "mülk edinilecek" doğa, özel mülkiyetin olmaktan çıkacak, ama kamu mülkü haline gelecektir.

Bütün bunlara rağmen, ekolojiye yönelik bu ısrar, toplumsal hareketlenmelerden uzak kalmamak, eski hareketlenmeyi devam ettirici dinamlar bulmak, yeni ve yerel örgütlenmeler yaratmak amacından öteye gidemeyecektir. Çünkü, ekoloji meselesini basite indirgeyen çevreci yaklaşımlar, bazen gerçek ekoloji mücadelelerinin önündeki en büyük engel konumuna dönüşebilir.

21. yy'da Teslimiyet Teorileri ve Pratikleri:

Katil Şirketleri Yeşile Boyamak

Nergis Şen

nergissen@meydangazetesi.org

Best Global Green Brands 2013	The Top 50 Brands	The Sustainable Opportunity	Sector Overviews	Articles	Interviews	Methodology	Contact Info & Downloads							
1 TOYOTA Gap Score -2.53	2 Ford Gap Score -2.57	3 HONDA Gap Score -2.10	4 Panasonic Gap Score +15.15	5 NISSAN Gap Score +2.06	6 Johnson & Johnson Gap Score +3.09	7 VW Gap Score +2.96	8 DANONE Gap Score -0.62							
9 NOKIA Gap Score +18.50	10 DELL Gap Score +8.17	11 SONY. Gap Score +7.09	12 hp Gap Score +10.32	13 BMW Gap Score +5.42	14 Nestlé Gap Score +5.74	15 adidas Gap Score +6.66	16 SAMSUNG Gap Score +7.68	17 Mercedes-Benz Gap Score +8.13	18 SIEMENS Gap Score +11.37	19 Coca-Cola Gap Score -13.65	20 L'ORÉAL Gap Score +17.91	21 intel Gap Score +12.03		
22 Apple Gap Score -0.93	23 PHILIPS Gap Score +7.39	24 3M Gap Score +4.33	25 GE Gap Score -9.00	26 pepsi Gap Score -0.88	27 IBM Gap Score +12.95	28 CISCO Gap Score +17.38	29 xerox Gap Score +15.71	30 Canon Gap Score +6.56	31 Nike Gap Score +1.18	32 ups Gap Score +1.54	33 IKEA Gap Score -11.18	34 HYUNDAI Gap Score +7.32	35 Microsoft Gap Score -9.30	36 Starbucks Gap Score -4.83
37 KIA Gap Score +6.11	38 Kellogg's Gap Score -9.81	39 CATERPILLAR Gap Score +0.30	40 Shell Gap Score -5.24	41 AVON Gap Score +5.13	42 H&M Gap Score +4.02	43 Allianz Gap Score +1.40	44 AXA Gap Score -1.55	45 SAP Gap Score -2.91	46 Santander Gap Score -5.18	47 McDonald's Gap Score -21.27	48 ZARA Gap Score -3.39	49 citi Gap Score +8.13	50 Colgate Gap Score -8.30	

Havaya daha az CO2 salınıcı yaptığı öne sürülen elektrikli çevreci otomobiller, A+++ sınıfı çevreci buzdolapları, tuvaletlerinde susuz pisuar kullanan çevreci şirketler, güneş, rüzgar ve su gibi asla yenilenemeyen doğal varlıkları elektriğe dönüştürerek kullanan çevreci kozmetikçiler, işçilerine güvenli çalışma çevresi temin eden petrol şirketleri...

Hepsi ilgili reklamlara milyonlarca dolar harcıyor. Ancak bu tüketilen elektriğin hangi deredeki

HES'ten, hangi nükleer, termik santralden geldiğinden bahsetmedikleri gibi lobicilik faaliyetlerinde verdikleri rüşvetlerden, kurdukları su havzalarından, talan edilen yağmur ormanlarından, hayvanlar üzerine yaptıkları deneylerden, Nijerya'da paralı ordusuyla saysız işkence ve toplu katliamlar yapmalarından da bahsedilmiyor.

Interbrand adlı 1974 yılından bugüne "marka değeri yaratmak ve yönetmek" diye özetlediği işi

yapan şirket, büyük markaları halkı nasıl daha kurnazca kandırabilecekleri yönünde desteklemekle kalmıyor, düzenli olarak en kurnaz şirketi de belirleyerek şirketlerin marka değerlerini de yükseltiyor. Interbrand aynı zamanda greenwashing denilen, şirketlerin çevreci hamlelerini de gündemleştirip onları doğaya zarsız, yaşama duyarlı gibi göstererek yaşamı yok eden projelerini örtbas etmeye çalışıyor. Ne yazık ki markaların bu yollarla logolarına ilıstirdiği yeşil bir arka

plan görseli ya da yaprak sembolü, yeryüzündeki katliamlarını biraz daha meşrulaştırmalarını sağlayacak müşteri kitlesini de kendine çekiyor.

Ancak şirketlerin yaptıkları pek çok katliam, şirketlerin gerçek yüzünün gizlenmesini imkansızlaştırıyor. 2013 yılının en yeşil küresel şirketlerini belirleyen interbrand'ın listesinden birkaç örnek dahi gerçeklerin gün yüzüne çıkmasını sağlamaya yetiyor:

Toyota

Lobicileri; toyota mühendislerinin verimlilik standartlarının nasıl artırılacağını dahi bilmediğine inansa bile Toyota, arabalarını yeşille kaplatmak için, milyarlarca dolar rüşvet veren bir şirkettir. Ürünlerinin ve şirketin imajını yükseltmek için bir yılda 3 milyar dolardan fazla harcadı. Aynı yıl, kanun yapıcılara para aktaran lobi çalışmalarına, en az 7,7 milyon dolar harcadı.

Mc Donald's

Yağmur ormanı olan toprakları meralastırıldığını ve bu alanların yeniden ormanlaşmasını engellediğini itiraf etmiştir. McDonalds fabrikalarında yetiştirilen hayvanlar temiz hava, gün ışığı ve hareket serbestisinden mahrum bırakılıyor. Kârı yüksek ve ücret giderlerini düşük tutma kaygısıyla şubelerde az sayıda işçi uzun mesailerle çalışmaktadır, dolaşısıyla çalışanların daha çok ve daha hızlı iş yapmaları gerekmektedir.

Coca cola

Sinop-Gerze'de Termik Santral projesi için 5 Eylül 2011 günü sondaj çalışması yapmak için alana giren iş makineleri halkın büyük tepkisini çekti. İş makinelerini Gerze'ye sokmak istemeyen halk yollarda bekleyerek makinaların geçişlerini engelledi. Şirketin özel isteğiyle olaya Kolluk Kuvvetleri müdahale etti. Gaz Bombası ve Joplarla saldıran eden jandarma ve polis birçok köylüyü yaraladı.

Kolombiya ve Guatemaladaki coca-cola işçileri sendikalaşarak haklarını elde etme çabasına giriştiler. 5 aralık 1996'da paramiliterler kolombiya carepa bölgesindeki "bebidas y alimentos" şişeleme fabrikasında sendika temsilcisi isidro segundo gil'i öldürdüler. Diğer sendika üyeleri de paramiliterler tarafından yakalanarak infaz edildi. Paramiliterler sendika bürolarını ateşe veriyor işçilerin ailelerini kaçırmaya ve öldürme ile tehdit ediyorlardı.

Kolombiya Bogota'da 50 bin hektar alan son 50 yılda kirlilik nedeniyle işlevsiz hale geldi. 49 bin hektar sulak alansa Coca-Cola tarafından kurutuldu.

Guatemala City'deki Coca-Cola şişeleme tesislerinde çalışan 450 işçi dokuz yıl boyunca işleri için, sendikaları için ve yaşamları için mücadele etti. İşçiler üç kez tesisi işgal etti, son işgal on üç ay sürdü. Sendikalarının üç genel sekreteri ve beş işçi öldürüldü. Dörtten fazlası kaçırıldı ve kayboldu.

2005 yılında, Türkiye'de Coca-Cola'nın İstanbul'daki şişeleme tesisinde çalışan 105 işçi sendikaya üye oldu ve işten çıkarıldı.

di. Bazı işçiler, şirketin üst yönetimi ile görüşme halindeyken, şirket çevik kuvvetin, eşleri ve çocukları ile birlikte direnişteki diğer işçilere saldırmalarını emretti. Yaklaşık 200 kişi kapalı alanda gaz bombasına maruz kalarak kötü bir şekilde darp edildi ve birçoğu hastaneye kaldırıldı.

Apple

2005-2009 yılları arasında, fabrikalardaki kötü koşullara dayanamayan Apple taşeronu 50 Foxconn işçisi intihar etti. 2010 yılında yatakhanelerinin çatısından atlayarak hayata veda eden 14 işçinin ardından, 4 işçi daha aynı yöntemi deneyip başarısız oldu.

Mercedes

Arjantin'deki 1976 darbesini silah ticareti ile destekledi. Fransa savunma bakanlığı ile M51 Nükleer füze projesi üretim ortaklığı kurdu.

Ford

Arjantin'deki 1976 darbesine silah sağladı.

1998 yılında Amerika'daki Ford fabrikalarında Güney Amerika kökenli ya da siyahi kadın işçilere düşük ücret uygulaması yapıldı.

Nestle

2006 yılında Fildişi sahillerinde kakao tarlalarında köleleştirilen çocuk işçileri çok düşük ücrete çalışmaya zorladı. Ülkedeki iç savaşı daha fazla kar için körükledi. 2005'te Afrika ve Güney Asya'da ücretsiz dağıttığı bebek mamalarını kirli suyla hazırlayarak 1.500.000 çocuğun ölümüne yol açtı.

Sony

Çin'in Dongguan şehrinde Lite-On Xuji Electronics şirketi bünyesinde gösterdiği 3000 kadar taşeron işçisini günde 12 saat çalıştırıyor

L'Oreal

Asarak ve zincirleyerek etkisiz hale getirdiği hayvanlar üzerinde yeni ürettiği kozmetik ürünlerini test ediyor.

Shell

Nijerya Çevik Kuvvet Polisi, Rivers Eyaletinin Umuechem bölgesinde gençlerin yoğunlukta olduğu Shell karşıtı bir yürüyüşe müdahale ederek 80 kişiyi katletti ve 500 evi yerle bir etti.

Ogoni bölgesinde; Shell karşıtı, kendi kaderini belirlemeye yönelik düzenlediği kampanya süresince 9 yerliyi idam edildi. Bu süreçte polis 2000 kişiyi katletti, tecavüz edilen, işkence gören, sakat bırakılanların sayısı bilinmiyor.

KAYA GAZINA KARŞI DİRENİŞ

Gazetemizin 3. ve 6. sayılarına da konu olan kaya gazı aramaları tüm tehlikelerine rağmen yaşadığımız coğrafyanın birçok bölgesinde uygulanmaya başladı.

Peki, Nedir Bu Kaya gazı?

Kaya gazı basında, yeni bulunmuş bir fosil yakıt ve "temiz enerji kaynağı" olarak anlatılıyor. Kaya gazı olarak tabir edilen gaz ve petrol, normal sondaj yoluyla çıkarılmayacak kadar derinlikteki (genelde yerin 3000 metre altında) kaya kütlelerinde bulunuyor. Kaya gazı çıkarmak için "hidrolik kırılma" adı verilen bir yöntem kullanılıyor. Bu yöntem, sondaj kuyularıyla yerin altına açılan kuyulardan, kayanın içine patlamalara yol açan kimyasalların yollanmasıyla uygulanıyor. Bu patlamalar kaya kütlelerinde çatlamalara yol açıyor ve serbest kalan gaz, çatlaklardan yeryüzüne çıkıyor. Bu yöntemle kuyularda toplanan gazla birlikte onu elde etmekle kullanılan kimyasallar da yeryüzüne çıkmış oluyor.

Yöntem ilk olarak, 1981'de ABD'nin Texas eyaletinde uygulanmaya başlanmış. ABD'de kaya gazı çıkarılan bölgelerde yaşayan halkın ve doğanın karşı karşıya kaldığı tahribat kaya gazının ne olduğunu açıklamaya yeter. Patlamayla açığa çıkan kimyasallar, yeraltı suları ve akarsulara karışıp bölgedeki bütün yaşamı yok ediyor; önce halkın içme suyu olarak kullandığı su kaynakları zehirleniyor ve şebeke suyu alev almaya başlıyor. Bölgedeki bütün hayvanlar telef oluyor. Sondaj kuyularının yanına kazılan dev çukurlarda biriktirilen sondaj atık maddeleri havayı solunmaz hale getiriyor. Hava, su ve toprağın zehirlenmesi ile birlikte insanlar ya göç etmek zorunda kalıyor ya da şirketlerin zehirlendiği topraklarını terk etmeyip zamanla çeşitli ölümcül hastalıklara yakalanıyorlar. Kısacası kapitalist şirketler kaynaklar tükendikçe yeryüzünün derinliklerine doğru ilerliyor. Bunu da tüm yaşamı yok ederek yapıyor.

Kaya Gazı Protestocularına Gözaltı

İngiltere'de 'enerjide dışa bağımlılığı azaltacağı, yeni iş alanları yaratacağı ve doğalgaz faturalarını düşüreceği' gerekçesiyle Başbakan David Cameron tarafından ısrarla savunulan kaya gazına yönelik protesto eylemleri sürüyor.

Kaya gazı şirketlerinden Cuadrilla'nın Batı Sussex'de çıkarmak istediği kaya gazına karşı çıkan eylemcilere polisin saldırısı da sert oldu. 30 kadar eylemci kamu düzenini bozmak, özel mülke zarar vermek gibi suçlamalarla gözaltına alındı. Ayrıca polis, Balcombe ve Cuckfield bölgelerinde toplanan yüzlerce eylemciye de engel olarak yakla-

şılmasına izin vermedi.

Eylemcilerden bazıları gözaltına alındıktan sonra kefaletle serbest bırakıldı. Daha sonrasında yapılan açıklamada ise şunlar dillendirildi: "Mesajımızı buradan çok güçlü bir şekilde ilettiğimizi düşünüyorum. Bilinmelidir ki, kaya gazına ne ihtiyacımız var, ne de istiyoruz".

Cuadrilla şirketinin Londra'daki bürosuna yönelik daha önce de eylemler yapılmış, bir grup eylemci kendilerini büroya zincirlemişti. Ayrıca Balcombe'de bir haftalık bir kamp sonrası Cuadrilla şirketi çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştı.

Ali İsmail Korkmaz için Beş Tutuklama

Eskişehir'deki Gezi Parkı eylemleri sırasında 3 Haziran günü dövülerek ağır yaralanan ve tedavi için kaldırıldığı hastanede 38 gün sonra hayatını kaybeden Ali İsmail Korkmaz cinayetiyle ilgili aranan 5. zanlı da yakalanarak tutuklandı.

Ali İsmail'in öldürülmesinin ardından başlatılan soruşturmada silindiği söylenen görüntülerin yeniden ortaya çıkmasıyla, kimlikleri belirlenen bir polis ve polisin talimatıyla hareket eden üç kişi 7 Ağustos günü çıkarıldıkları mahkemede tutuklanmıştır.

Saldırı görüntülerinde olan ve kimliği tespit edilen 20 yaşındaki Ebubekir Halar ise, geçtiğimiz günlerde yakalandı ve 15 Ağustos günü Eskişehir Adliyesi'ne çıkarılarak "kasten adam öldürme" suçundan tutuklandı.

Son tutuklamayla birlikte, katledilen Ali İsmail Korkmaz ile ilgili tutuklananların sayısı 5'e çıktı.

Polis Hastaneye Gitmek İstemeyen Şizofreni Hastasını Öldürdü

Tekirdağ'ın Saray ilçesinde yaşayan ve "şizofreni" teşhisi olan Ali Çelebi hastaneye gitmeyi reddettiği için, kendisine biber gazı ve coplarla saldıran polisler tarafından katledildi.

Çelebi'yi hastaneye götürmek için ailesinin talebiyle eve gelen polisler, kendilerine direnen Ali Çelebi'ye coplarla ve biber gazıyla saldırdı. Başına çok sayıda cop darbesi alan Çelebi, hayatını kaybetti.

Ali Çelebi'nin yeğeni Emre Çelebi de amcasının cinayete kurban gittiğini belirterek, olay anını şöyle anlattı:

"Polisler 'Seninle mi uğraşacağız' diyerek amcamın kolundan tutunca amcam çok sinirlendi. Polislerden birine vurunca da arkadaşı belindeki silahı çekerek amcama doğrulttu. Diğerleri de yarım metre mesafeden amcamın yüzüne biber gazı sıktı. Polisler arabanın üzerinde coplarıyla amcamın başına 3-4 kez cop yamulup düzelecek kadar şiddetli bir darbeye vurdu. Yere yığıldı kaldı zaten. Bu nasıl bir cehalet nasıl bir öfke? Bunun hesabını mahkemede verecekler"

Yaşananların ardından polislerden şikayetçi olarak Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunan aile polisin işlediği cinayetin peşini bırakmayacaklarını açıkladı.

Zındıktan Çapulcuya, Kemirgene: EFENDİNİN YAFTALADIKLARI

Özlem Arkun

ozlema@meydangazetesi.org

Önce karşısındakine "Sus bre zındık!" diye bağırır padişah. Sonra döner vezirlere, der ki; "Tez kellesi altına!" Tanıdık geldi bu film sahnesi, değil mi?

Padişahın tarafında olmadıkları için kellesi alınan zındıklar, filmlerdeki karakterlerden ibaret değiller elbette. Yüzyıllardır bu topraklarda, efendinin tarafında olmayanlar, zındık olmakla suçlanıp ötelendiler, hatta çoğu zaman öldürüldüler.

Peki kimlerdi bu zındıklar, zındıklık da neydi?

Günümüzde sapkın ve dinsiz anlamında kullanılan "zındık" kelimesi, Zerdüşt ve Mani ile alakalı olarak ortaya çıkmıştı. Mani, Zerdüşt'ün kutsal kitabı Avesta'ya yazdığı yorumları içeren kitabına, Zend (Farsça: Yorum) adını vermişti. Araplar, Zend-Avesta (Avesta'nın Yorumu) da denilen Zend'e inanan anlamındaki "Zendî" kelimesini telaffuzlarına uydurarak, "zendîk" kelimesini türetmiştir. M.S. 260 civarında, resmen Mazdekizm'i benimseyen Sasani İmparatorluğu merkez yönetimi, bütün coğrafyanın inancını tepetaklak eden Maniheistleri, sapkın ve dinsiz ilan etmişti.

8. ve 9. yüzyıllardaki dini hareketleri araştıranlar, önce Maniheistlerin, sonra da Mazdekilerin "zendîk" diye anıldığını vurgular. İslam ortaçağında, İslam dışındaki dinleri, dini akımları

ve yandaşlarını (Maniheistler, Mazdekiler, Deysanîler, Marikalar, Zerdüştîler...) niteleyen bu kelime, 10. ve 11. yüzyıllardan itibaren İslam'da ortaya çıkan Sünnilik dışı bütün mezhepleri kapsayacak şekilde kullanılmıştır.

Sünnilik dışı her türlü "şüpheli" inancı; aslında inanç, devlet ve toplum düzeni için tehlikeli olduğuna inanılan her türlü fikri ve dini eğilimi anlatan bir terim olmuştur. Türkçe'ye "zındık" olarak geçmiştir.

Emevilerden Sasanilere, Selçuklulardan Osmanlılara kadar, zındıklıkla yaftalananlar incelendiğinde, ortaya çıkar ki mesele her zaman din, inanç değildir, politik ya da başka sebeplerle de zındık denilerek yaftalanmıştır insanlar.

Efendilerin tarzı bu!

Evet, aslında efendilerin geleneksel tarzı budur. Kendinden olmayan herkesi, tek potada eriterek yaftalamak.

Son 30 yılın yaftaları denince, akla en başta "Allahsız gomunis", "moskof", "moskof uşağı" gelir. Bu yaftaları dillendiren efendiler için, karşısındakinin Allahsız, Moskova'lı ya da uşak olması değildir mesele. Uşak olmayı reddedenleri, yeni bir "zındıklık" konumuna düşürerek -geleneklerinden gelen deneyimle- kısa yoldan ötelemektir. Sonrasında

-yine geleneklerinden gelen deneyimle- cezalandırmak elbette...

Günümüze gelecek olursak, şimdiki efendiler daha yaratıcı olsa gerek; ayda bir yeni yafta buluyorlar. Terörist, radikal, tinerici, eşkiya, marjinal, çapulcu, kemirgen ve daha neler neler... 1 Mayıs 2013'te sokağa çıkanlar marjinal, Taksim'de başlayıp dört bir yana yayılan isyan hareketinin parçası olanlar çapulcu, mahalle forumlarında şirketlere boykot kampanyaları örgütleyenler ise -kutsal devlet gemisini ekonomik anlamda batırmak amacıyla kemirdikleri iddiasıyla- kemirgen olmakla yaftalandı.

Genelde efendilerin, karşısındakileri toplum gözünde itibarsızlaştırmaya yönelik kullandıkları bu yaftalar, son zamanlarda sahipleniliyor karşısındakiler tarafından. Kelime, anlamıyla olmasa da, kazandığı anlamla sahipleniliyor. Kimi zaman eşkiya oluyoruz, kimi zaman çapulcu. Toplumun tarif edilen kısmı eşkiyaysa, çapulcuysa, çıkıp "Hepimiz eşkiyayız!" sloganları atmaktan çekinmiyoruz.

Ancak, ısrarla belirtmek gerekir ki; efendiler, önümüzdeki günlerde, kendinden olmayanlara lafın gelişi "sandalye" dediğinde, "Hepimiz Sandalyeyiz!" yazılı dövizlerle, "Sandalyeni Kap Gel!" kampanyası örgütleyecek olanları da tanımamız etmeyiz.

Hollywood Provokasyonu: Hayvanlar Saldırır!

İnsanın kendini doğanın dışında tutması, üstelik ondan daha üstün sayıp kendini her şeyin efendisi olarak görmesi özellikle Hollywood yapımı filmlerde çok sık işlenen konuların başında gelir. Bu filmlerin hepsinde insanla doğa arasında bir mücadele sürer gider ama sonunda kazanan hep insan olur.

Zehirli, mutasyona uğramış, tehlikeli kuşlar, örümcekler, balıklar, dinazorlar...

Zaman zaman korku, zaman zaman da distopya sayılabilecek tarzda işlenen bu temada, insan çoğunlukla hayvanlarla mücadele eder. Bu bazen küçük bir böcek olur, bazen nesli tükenmiş bir dinozor, ama bir biçimde saldırganlaşan ve insana tehdit oluşturan bu hayvanların saldırıları, gışede iyi iş yaparken, aslında, "doğanın tek hakimi insandır" önermesini yineleyerek bu insan merkezli anlayışı meşrulaştırır.

Bazen korku sinemasının üstadı Hitchcock'un "Kuşlar" filminde olduğu gibi durduk yerde, geçerli bir açıklama olmadan saldırganlaşmış tehlikeli hale gelebilen kuşlar gibi, bazen de, insan yapımı nükleer tesislerdeki sızıntı-

lar, kimyasal atıklar gibi etkilerle mutasyona uğrayarak biçim değiştiren kimi hayvanların ya dev boyutlara ulaşması, ya da tehlikeli hale gelerek kontrol edilemez olmaları yüzünden, bu tarz filmlerde insan türü, hayvan türü tarafından tehdit altında olarak işleniyor.

Arachnophobia filminde örümcekler, zehirli olduklarından, tehlikeli ve mutlaka öldürülmesi gereken hayvanlar olarak işlenirken; Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarının ertesinde çekilmiş *Yeryüzüne Hücum* filminde, nükleer silah denemeleri yüzünden mutasyona uğrayan karıncaların canavarlaşıp ölüm saçmaya başlamaları gösterilir. Denizden çıkan hayvanlar da hep insanlar için tehlikeli olmuş, dev boyutlarda olan köpekbalığı *Jaws*, sığ sularda gezinip kıyılarda yüzen insanlara saldırdığı için "öldürülmeyi hak etmişti"!

Jaws tek başına ölüm saçıyor ama piranhalar, daha küçük olmalarına rağmen topluca bir insana saldırıyorlardı. Hem de uçabilen bu piranhalar, askeri bir denizaltıdan sızan radyoaktif maddeler nedeniyle saldırmaya başlamışlardı ve bu nedenle öldürülmeleri gerekiyordu!

Gürsat Özdamar
gozdamar@meydangazetesi.org

Fosilleşmiş bir sivrisinekten çıkarılan dinozor kanından elde edilen DNA'larla yeniden yaratılan dinozorların insanlara saldırması üzerine kurulu olan *Jurassic Park* filminde de sonuç diğerlerinden hiç de farklı değil.

İmkansız aşkın kurbanı King Kong

Belki, bu filmlerde hayvanların öldürülmeleri, film boyunca hayvanların insanlara saldırılarının boyutu ve yarattıkları tehlikeler sıralandığında, izleyicinin de ikna olduğu/edildiği bir duruma yol açıyor denebilir. Ama bu mantık, bir başka filmde, *King Kong* filminde ise başka bir biçime bürünüyor.

Yukarıda saydığımız filmlerdeki örneklerden farklı olarak, iri bir goril olmasına karşın King Kong'un asıl tehlikesi bir kadına aşık olması. Vahşi denilerek ötekileştirilen King Kong, toplumda cinsiyetiyle ötekileştirilen kadına olan aşkı ile daha da kötü bir konuma itiliyor. İzleyici, bu dev gorilin, sevdiği kadınla dans etmesini, buzda kaymasını tebessümle izliyor, Hatta bu "imkansız" aşkın kurbanlarına üzülüyor, ama en nihayetinde King Kong'un insanlar tarafından öldürülüyor olma-

sına da ses çıkar(a)mıyor. Çünkü romantik bir kahraman da olsa King Kong bir insan değildir ve ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Maymunlar Cehennemi'nden kaçış

Maymunlar Cehennemi filmindeki hayvanlar da benzer bir kaderden kurtulamaz. Üstelik deminki örneklerin çok dışında, düşünebilen, plan yapabilen ve topluluk kurabilen bu maymunlar gene de insanların hedefi olmaksızın kurtulamıyor.

Tüm bu örneklerde, yalnızca güçlü olanın hayatta kalabileceği, insanın doğanın egemeni olduğu için de mutlaka kazananın insan olduğu/olması gerektiği vurgusu yapılıyor.

Oysa gerçekte böyle mi? Gerçekten de, insanlar ve hayvanlar sürekli birbirleriyle bir savaş halinde mi olmak durumunda? Gerçekten de, insan diğer canlılardan daha mı üstün bir varlık?

Karşılıklı yardımlaşma ve Uyum

Anarşist felsefeci Kropotkin, "*Karşılıklı Yardımlaşma*" isimli kitabında, rekabetin tersine, karşılıklı yardımlaşmayı ve uyumu bir "doğa yasası" olarak görür. Fiziksel olarak en güçlü veya en kurnaz olanların değil, hem tür içinde, hem de türler arası yardımlaşan canlıların hayatta kalma şanslarının daha yüksek olduğuna dikkat çeker.

Böceklerin ya da kuşların, oluşturdukları ortak yaşam içinde var olmaları, onları çevrelerindeki tehlikelerden koruyan bir işlev de görür. Benzer biçimde, bu tür toplulukların adalet duygularının da gelişmiş olduğuna dair sayısız örnek sıralanabilir. Kırlangıçlar ve turnalar ne kadar uzak mesafeden gelirlerse gelsinler, her biri bir önceki yıl inşa ettiği ya da onardığı yuvaya geri döner. Eğer tembel bir serçe, bir arkadaşının yapmakta olduğu yuvayı sahiplenirse, hatta oradan birkaç saman çöpü kaçırmaya çalışırsa, serçe grubu tembel olana müdahale eder.

Neticede, Kropotkin, "*Doğadan ahlaki bir ders alınacaksa bu rekabet değil, yardımlaşma ve işbirliği olmalıdır*" der.

Bu filmlerde kazananın hep insan olarak hikayelendirilmesine rağmen, "doğruluğu, kendine saygıyı, empatiyi ve karşılıklı yardımlaşmayı bilmeyen insan türünün böyle giderse bir gün mutlaka kendini de mahvedeceği" ortada değil mi?

Bukalemunlaşmak

Merve Arkun

mervearkun@meydangazetesi.org

Sürüngenler sınıfından omurgalı bir canlı olan bukalemun, renk değiştirme özelliğiyle bilinir. Belli etmek istedikleri duygulara göre renk değiştirebilen bu hayvanlar, bu özellikleri sayesinde bulunduğu ortamın rengini kolayca alarak bir taraftan av olmaktan sıyrılıp diğer taraftan da tehlikeli birer avcıya dönüşebilir.

Bukalemunun renk değiştirme özelliği, sanılır ki insan üzerinde de bir etki yaratmış ve insan da yaşamı boyunca ten rengiyle ilgili değişiklikler yaparak, rengini değiştirerek içine girdiği ortamlara daha hızlı entegre olmayı amaçlamış. Yüzlere sürülen beyazlatıcılar, bronzlaşmayı hızlandıran güneş kremlerine, güneşten koruyan giysi ve şapkalardan yılın her mevsimi bronzluğu getiren solar-umlara...

Yazın sıcaklığında, uçsuz bucaksız sahillerde sere serpe uzanmak, sıcacık güneş altında boylu boyunca uzanıp, tenin güneşten kavrulmasına kadar güneşlenmek. Yaz sonu kavuştuğun o bronz tenle, dosta düşmana "ben de bu yaz tatilimi yaptım" mesajını vermek.

Moda haline geldiğinden bu yana bronzluk, yaz tatilleri sonrası hedeflenen nihai amaçlardandır. Tüm bir yılın yorgunluğunu, mutsuzluğunu, huzursuzluğunu bir yaz tatiliyle geride bırakabileceklerine aldananlar için tatil sonunda kavuşulan bronz bir ten, bir avuntu olmaktan öte gidememektedir.

Bronzlaşmanın Tarihi

Antik Mısır piramitlerini inşa ederken Mısır'ın kavurucu sıcaklığında güneşten yanıp kapkara olan köleler için sahip oldukları ya da olmak zorunda bırakıldıkları ten rengi, onlar için köleliğin simgesiydi. Rahipler sınıfı ve burjuvalar "para da, asalet de, güzellik de bizde" diyerek vücutlarını sarı bir aşiboyasıyla altın birer heykel görünümüne kavuşturdularında,

yüzyıllar sonrasını muhtemelen tahmin bile edemezlerdi.

Eski Yunan'ın soluk benizli tanrıçaları güneşten kaçan bir güzelliğin devamcısı olduğunda, bembeyaz olmak bir gereklilik, çalışmak zorunda kaldıkları için güneşten yanan kölelerle tanrılar arasındaki en büyük farktı. Beyaz hatta çoğu zaman solgun beyaz tenleriyle güzelleştiklerine inanan Yunan kadınları ve erkekleri Helenistik Dönem'de güneşten kaçmakla da yetinmeyip, zaten beyaz kalan tenlerini daha da beyazlatmak için alçı ve tebeşir gibi sayısız yöntemlere başvurmuşlardı.

Gelenek ilerleyen yüzyıllarda da bozulmamış, Ortaçağ'ın da en önemli güzellik ölçütü, güneş görmemiş solgun tenler olmuştur. Güzelliğin matematiksel formüllere bağlandığı Rönesans'ta da, cildi beyazlatmak uğruna türlü yöntemler denenmişti. Geniş kenarlı şapkalara, gündüz gezilerinde güneşten korunmak için yüzlere takılan maskeler, uzun kollu elbiseler.. Solgun benizli Ortaçağ kadınları, dönem ressamlarının en gözde modelleri olmuş, güneşten kavrulmaksa tabi ki yine tarlalarda, sokaklarda, güneşin altında çalışanların payına düşmüştü.

Sanayi Devrimi'nin ardından bir kısmı fabrikalara, bir kısmı madenlere kapatılan milyonlarca, güneşten değil ama hapsedildikleri maden ocaklarından, çalıştıkları makinenin yağından kapkara olmuş, güneş yüzü görmeye hasret bırakılmışlardı. Bazıları güneşe hasret çalışmak zorunda bırakılırken, bazıları ise "değişen dünya düzeni" ile yüzlerini güneşe dönmüşlerdi

Bronzluk İkonu Coco Chanel

20. yüzyıla gelindiğinde, her şey gibi güzellik kıstaslarında da köklü değişimler yaşandı ve yüzyıllar boyunca yoksulların, ezilenlerin, sömürülenlerin bedenlerinin kılıfı

olan güneşten kavrulmuş bir ten rengi, moda tarihinde bir milat yaşadı. Şimdinin en bilinen moda şirketlerinden olan Chanel'in kurucusu Coco Chanel'in bir tatil dönüşü sergilediği güneşten kavrulmuş teni, yıllar boyu kaçılan güneşi, modanın dönüm noktası haline getirdi.

Tatil dönüşü kavuştuğu "çikolata renkli" tenini, Fransız Rivierası'ndaki yeni dükkanının açılışına denk getirmek, Chanel için muhtemelen bir tesadüf değildi. Paris müşterilerini "bronzluk" vaadiyle çağıran Chanel'in planı tuttu ve asırlarca güneşten sakınanlar, kendilerini güneşin kavurucu sıcaklığına teslim etti. Sanayi Devrimi'nden sonra çalışma ortamlarında yaşanan büyük değişimin de etkisi oldu bu "moda"ya. Yıllar yılı beyaz ve solgun ten renklerinin güzelliğiyle övünen burjuvalar, fabrikalara, madenlere, atölyelere hapsedilen ve dolayısıyla güneşten ve onun "yakıcılığı"ndan mahrum kalan işçiler gibi "beyaz" kalmayı hazmedemediler. Ve sömürdükleri, baskıladıkları, tükettikleri bu sınıfla aynı olmamak için, Chanel'in yarattığı akımı kolayca benimsediler. Önceleri güneşten ölesiye kaçanlar, bu kez kendilerini ölesiye bıraktılar güneş altına.

Çalışanlar Artık Bronzlaşmak İstiyor

Kötü koşullarda, uzun saatler boyunca çalışanlar, patronun baskısıyla bütün bir yılı zehir olanlar için alınacak bir nefes, bir mola olur tatil. Ve her tatilin sonunda kavuşulan bronz bir ten, o yılın avuntusu. Bütün yıl boyunca çalışıp yıllık izinleriyle gineyin en sıcak sahillerine inenlere bir ödüdür "çikolata renkli" bedenlere sahip olmak.

Patronun emri altında ezilip büzülenler, patronuyla aynı güneşin kızgınlığında kavrulduklarında unutulur her şeyi. Hayatları boyunca asla yetinmeyip daha fazlası için didinenler, daha fazlası için

çalışanlar, sahip olmadıklarını yaz sonu kavuştukları bronzluklarıyla unuturlar. Tatil bitip yeniden işbaşı olduğunda, o bronzlukla "eşitlenir" her şey.

Yaşamın hiçbir alanında "eşit olmayanlar" ve asla olamayacaklar için, koca bir yanılsamadan ibarettir bronzluk. Sosyal, ekonomik ya da kültürel hiçbir alanda aynı olamayanlar, aynı "fırsatları değerlendiremeyenler" in ortak noktasıdır. Yaşamın hiçbir alanında olamasa da en azından, "bir tatil yapabilmem ve tatilde bronzlaşabilmem" ortaklığından haz duyanlar için bronzluk, emirlerle, azarlarla, maaş kesintileriyle, işten atmalarla geçecek yeni bir yıla hazırlık olur yaz sonunda.

Tarlalarda, sokaklarda, inşaatlarda çalışmaya ve güneşin altında kavrulmaya devam edenler ise asla dahil olamazlar bu "eşitlik yanılsamasına. Çünkü "amele yanıkları"nın, sınıf atlama çabasında olup renk değiştirmeye ayak uydurmaya çalışanların yanında yeri yoktur.

Her Şeye Rağmen Hala Beyaz

Ancak bir de tüm moda akımlarına, kozmetik dayatmalara karşı hala beyaz kalmayı tercih edenler de vardır elbette. Tüm zenginlikleri ve asaletleri ile var olmaya devam eden aristokratlar için durum hala aynıdır. Ne modanın "en hit" akımları, ne güzellik algıları, ne de artık "daha çekici olmanın" önkoşullarından olan bronzluk... Her şeye rağmen saraylarından çıkmayan, güneşe yüzünü dönmeyenler, kendi beyazlıklarıyla var olmaya devam ediyorlar.

Kraliyet ailelerin beyaz tenleri, köklü aristokratların solgun benizleri... Kendileriyle "asla eşit olamayacakların" yarattığı bu akımı sahiplenmek, herhalde onlara kalacak en son şey olabilir.

AYAGIN KABIIYLA DINMEZ AGRISI

Serhat Yaşar

syasar@meydangazetesi.org

Eğer bir postacı ya da bir anketör ya da kapı kapı gezen bir pazarlamacı, bir mağazada satış sorumlusu, markette stant elemanı, takside şoför, restoranda garson, bar kapısında bodyguard, bir otelde bellboy iseniz mutlaka ayak ağrısı çekiyorsunuzdur. Bu işlerin gereği olarak akşam eve döndüğünüzde ilk olarak akla gelen şey ayağınızda ki ayakkabıyı bir önce ayağınızdan çıkarmalı ve koltuğa yatarak kısa bir süre dinlenmelisinizdir. Çünkü ayak tabanınızdan başlayan ve bacaklarınızdan yukarıya, belinize kadar vuran derin bir sızı hissedersiniz. Tüm gün tabana kuvvet çalışmanın yorgunluğuyla düzenli hale gelen ağrılar, artık çekilmez bir noktaya geldiğinde ise acilen bir doktora başvurmanız kaçınılmaz hale gelir. Ağrıların bir nedeni iş hayatınızdır, ancak ağrıyı tetikleyen başka nedenler de vardır.

Ot tabandan, apartman topuklu ayakkabıya...

Bunlardan belki de en önemlisi giydiğimiz ayakkabıdır. Bilindiği üzere ayakkabının icadı da diğer tüm icatlar gibi insanlığın yararına yönelik düşünülmüştür. Dağda, taşta, bayırda yalın ayak dolaşmanın zorluğuna karşın insan, düzleştirilmiş otları veya deriyi iplerle ayaklarına bağlayarak var olduğunu sandığı bu zorlu çileden kurtulmuş olduğunu sanmıştır. İlkel dönemin ilkel yöntemiyle ayakları sarmalayan ayakkabı, Mısır'da sandaleta, Mezopotamya'da çizmeye ve bota, Eski Yunan'da altın boncuklarla süslenen potine, 16.yüzyılda Türk takunyası ola-

rak bilinen Chopin'e, 16. yüzyıl sonlarına doğru ise yüksek ökçeli muleye bürünerek günümüze kadar gelmiştir. Tarihsel olarak ayakkabı, yoksulun da zengininde, köylünün de, işçinin de, kadının, çocuğun, erkeğin de, kimliğine, yaşına, işine, bütçesine ve zevkine uygun çeşitlerde üretilmiş ve tüm bu kesimler tarafından kullanılmıştır.

Ayakkabı günümüz teknolojisiyle sevdiğimiz renge ve beğendiğimiz tasarıma uygun seçeneklerde, giyilmesi zorunlu bir ihtiyaca dönüşmüşse bile aynı zamanda çekilmesi zorlu ağrılara da sebebiyet veren bir çiledir. Özellikle Leonardo Da Vinci'nin Floransa'da aristokrat kızı Catherina'ya göre tasarladığı topuklu ayakkabıyla birlikte, bu ağrının çilesi kendini ikiye katlamıştır. Topuklu çilesi kısa zamanda asaletin, cazibenin ve gösterişin bir simgesi olduğu iddiasıyla kadınlar tarafından hızla kabul görmüş, günümüz modern hayatının da hızıyla moda serüveninde yerini sağlamlaştırmış, apartman topuklar, iğne topuklar, platform topuklar derken ağrılı ayak hastalıklarının da beraberinde getirmiştir.

Nasırlaşmış ayaklar

Ayakkabıya bağlı olarak görülen ayak hastalıklarının başında nasırlar gelir. Nasır, ayakkabının kemikleri zıt yönde itmesi ve basınç yapmasından kaynaklanan sertleşmedir. Sertleşen deri, altındaki dokuları tahriş ederek yapışır. Eğer ayakkabınız çok darsa, ayağınızı artan bir basınçla sıkıştırır. Çok bolsa, bu kez de

ayağınız ayakkabının içinde kayar ve ayakkabıya sürtünür. Nasır acılı ve ağrılı olmakla birlikte, aynı yerde defalarca nüksesebilir.

Batık tırnak

Tırnak batması da ayakkabıya bağlı olarak en çok karşılaşılan ayak hastalığıdır. Ayağa uymayan sivri burunlu ve dar ayakkabılar tırnak yatağında bozulmaya, tırnağın doğal yapısının ve uzama şeklinin kaybına, dolayısıyla da batığa neden olur.

Mantar

Mantar en iyi karanlık, nemli ve ılık ortamlarda büyür yani ayakkabının içinde. Genellikle soyulma, kepeklenme, çatlama, ayak tabanında ve parmak aralarında kızarıklık, su toplayan yaralar şeklinde görülür. Ayak dışında tırnakta da görülen mantar, tırnakta kalınlaşma, ufalanma, renk değişikliği ve hatta tırnağın düşmesine neden olmaktadır.

Hallux valgus, topuk dikenini, topuk şişili gibi adını sayamadığımız birçok ayak hastalığı da giydiğimiz ayakkabıya bağlı olarak oluşur ve ayak ağrısını şiddetle artırır.

Hastalık geliyorum demez

Ayakkabının icadı ve gelişen günümüz teknolojisiyle kimin aklına gelirdi ki giydiğimiz ayakkabı bir gün çileye dönüşecek, türlü hastalıklara sebebiyet verecek. Tabi ki bu öngörü tahmin edilemezdi. Çünkü ayakkabı zaten ayakları güvence altına almak

adına düşünülmüştü. Oysaki şimdi giydiğimiz ayakkabı ayağımızı ne toprağı işlerken batan dikenlerden, ne de bastığımız zeminin sıcakından ya da soğuktan korunmak adına tasarlanıp, üretiliyor. Artık bir çift ayakkabı, moda denilen ve bize ne giymemiz gerektiğini söyleyen etiket ve şıklık yarışında iki ayak daha fazla olsun diye tasarlanıyor ve üretiliyor. Gelişmeye devam eden sonsuz teknoloji, tüketim endüstrisi ve moda ayaklarımız için yeni ayakkabılar tasarlamayı ve üretmeyi sürdürdükçe bizler de ağrıları çekmeyi sürdüreceğiz. Bu öngörü kaçınılmaz!

Ağrılara karşı yalınayaklar

Ayak ağrılarından kurtulmanın belirli yöntemleri var. Ancak görüyoruz ki ağrıyı tetikleyen nedenlerin en başında giydiğimiz ayakkabı geliyor. Günümüzde tasarımıyla, fonksiyonuyla ve fiyatıyla olağanüstü hale getirilmiş bir ayakkabı, pazarlama gücüyle de ayaklarımıza kolayca sahip olabiliyor. Ancak bu ayakkabı ister air-jordan, ister gore-tex, ister ortopedik olsun, en pahalısı olsun, ayaklarımızı ağrılardan ve sayısız hastalıklardan kurtaramıyor. "Sağlıklı ayaklar için kaliteli ve pahalı ayakkabı giymek gerekir" yalanını üretenler de, pazarlama gücünün etkisi düşünülürse, bizleri tabiri caizse "ayaküstü kandırıyorlar". Sözün özü; bir ayakkabının içine sokulmuş ve sağlıklı kalmış hiçbir ayak yoksa ki yoktur, ağrılardan kurtulmanın yöntemi betonlaşan ayakların çıplakça toprağı değmesiyle, ayağı kabından tamamen kurtarmak olmasın. Ne dersiniz?

Simsiyah Bir Bayrak: Kara Bayrak

Emre Gündüz

Yaşadığımız coğrafyada 1990 sonrası görmeye başladığımız ve daha yakın zamanda 1 Mayıs'ta, işçi direnişlerinde, kapitalizme ve devlete karşı Taksim direnişinde, meydanlarda ve sokaklarda sıkça gördüğümüz kara bayrağın kökeni aslında çok daha öncesine, 1880'lere dayanmaktadır.

"Kara"ya Boyanan Avrupa

1881'de Londra'da I. Enternasyonal'den ayrılan anarşistler tarafından gerçekleştirilen Kara Enternasyonal'de, bayrağın rengini aldığı "kara" kelimesi ideolojik bir anlam yüklenerek kullanılmıştır. 1882 ve 1883 yıllarına gelindiğinde "kara" kelimesi Fransa ve İspanya'da anarşistler tarafından çeşitli örgütlenmeleri isimleri olarak kullanıldı. Özellikle İspanya'daki Mano Negra (Kara El)'nin 1936 İspanya Devrimi'nin yaratımında önemli bir payda olduğu söylenebilir. Yine bu dönemde, Fransa'da anarşistler tarafından "Kara Bayrak" isimli bir çıkarılmıştır. Artık ideolojik literatürde yerini alan "kara"nın bayrak olarak sembolize edildiği yer ise, devrim ateşinin yükseldiği ve yeni bir yaşamın tohumlarının yeşerdiği Paris Komünü'dür.

Kara bayrak George Woodcock'un tanımlamasına göre ilk kez Paris'te, 1883'te gerçekleşen bir işçi ayaklanmasında, Paris Komünü'ne hayat veren anarşist kadın Louise Mic-

hel tarafından dalgalandırılmıştır. Louise Michel, Paris Komünü'nün bastırılmasından sonra tutuklu bulunduğu hapisanede yazdığı şiirinde kara bayrağın mücadelesindeki anlamını şu sözlerle anlatmıştır:

*"Bütün yollardan geleceğiz
Ve karanlıklardan sıyrılan
intikamcı hayaletler gibi gelirken
Yumruklarımızı sıkacağız
Bayrağı ölüm taşıyacak
Al kanlara boyanmış kara bayrağı
Ve alev alev göğün altında
Özgürleşen toprak
Mor çiçekler açacak"*

Amerika'daki Kıvılcım

Paris Komünü ile beraber dünyanın birçok yerinde daha da yükselen işçi ayaklanmalarında anarşistler kara bayrak kullanmaya devam etmişlerdir. Bunun en önemli örneklerinden biri ise 27 Kasım 1884 yılında Chicago'da gerçekleşen işçi grevinde kara bayrağın kullanılmasıdır. Haymarket isyanında katledilen işçilerden August Spies, gerçekleşen işçi grevinde kara bayrağın kullanılmasının Amerika topraklarında bir ilk olduğunu özellikle belirtmiştir. Spies'in da katledildiği 1 Mayıs 1886 ayaklanması, devletin komplosuyla, sekiz anarşist işçinin tutuklanması ve dördünün idam edilmesiyle bastırılmıştır. İdam edilen anarşist işçilerden Louis Lingg'in, 1886'da yaşananları şöyle özetlemiştir: "*Burada bir kıvılcımı*

yok edeceksiniz, ama orada, önünüzde ve arkanızda her yerde başka kıvılcımlar çakacaktır. Bu, içten içe yanan bir ateş. Bu ateşi söndüremezsiniz" Bugünse, milyonlarca ezilenin sokaklara taşıdığı 1 Mayıslar, işte bu ateşin devamıdır.

"Otorite Varsa Özgürlük Yok"

1917'de Rusya'da, çarlığın yıkılmasıyla beraber gerçekleşen halk devriminde de dalgalanır kara bayrak. Bunun öncesinde "kara"nın ve aynı zamanda anarşizmin, daha sonrasında Rusya'nın birçok bölgesinde yayılacak olan temellerinin 1905'te Cherno Zhanıa (Kara Pankart) hareketiyle atıldığı düşünülebilir. Rusya'da kara bayrak diğerlerinden farklı olarak sadece faşist güçlere ve kapitalizme karşı değil, halk devrimini gölgelemeye başlayan Sovyet iktidarına karşı, iktidarsız ve özgür bir yaşamın yaratıldığı Ukrayna'da Mahnovist hareketin örgütlülüğüyle beraber bölgedeki tüm işçi ve köylülerce dalgalandırılmıştır. Özellikle Mahnovist partizanlarca "Özgür Ukrayna" vurgusu yapmak amacıyla taşınmıştır. 13 Şubat 1921'de anarşist mücadelenin önemli ismi Peter Kropotkin'in cenazesi on binlerce insanın yoğun katılımıyla gerçekleşmiş, yoldaşları onu kara bayraklar ve iktidar karşıtı sloganlarla anmışlardır. Bu durum giderek diktatörleşen Bolşevik iktidarını

korkutmuş ve bu korku, kara bayrağın Rusya'da yasaklamaya sebep olmuştur.

Neden Kara Bayrak?

Kara bayrak tarihi boyunca ezilen işçi ve köylüler tarafından açığa ve yoksulluğa karşı kullanılmıştır. Kara bayrağı diğerlerinden ayıran temel farklardan biri, bayrağın üstünde sembol olmasının olmasıdır.

Bunun yanı sıra ezilenler için kara bayrağın teslim olma ve boyun eğmeyi sembolize eden beyaz bayrağa bir tepki olduğu da düşünülebilir. Beyaz bayrak genel literatürde kendinden daha büyük bir güce boyun eğmeyi simgelerken, kara bayrak bunun tam aksine bir başkaldırıyı sembolize eder.

Kara bayrak, sınıfla yönetilen topluma karşı öfkenin ve iktidarsızlığın bir simgesi olarak yedi denize yelken açmış özgür ruhlu insanların; patronlara karşı meydanları dolduran ve "Ekme, Adalet, Özgürlük" diye haykıran işçilerin; ezenlere ve iktidarlara karşı toprak ve yaşam kavgası veren köylülerin yani tüm ezilenlerin mücadelesinin bir sembolü olmuştur.

Çünkü kara bayrak kendi tarihi boyunca ezenler ve kapitalizm için bir korku iken, ezilenler ve tüm ötekiler için özgür bir yaşamın umudu ve simgesidir.

Taksim Gezi Direnişi Tutsaklarına Özgürlük!

yalinayak@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz Mayıs ayı sonunda kapitalist sömürüye, devlet terörüne ve polis şiddetine karşı başlayan isyan süresince milyonlarca ezilen sokaklara dökülmüş; iktidarın yıllardır arttırarak sürdürdüğü baskı politikalarına karşı hep birlikte haykırmıştı ekmek, adalet ve özgürlük için.

Devlet, İstanbul'da başlayan ve ardından coğrafyanın dört bir yanına yayılan direniş sonrasında paniklemiş, kolluk kuvvetleriyle uyguladığı şiddetle bu direnişi sönmümlendirebileceği yanılgısına kapılmıştı. Ancak bu süreçte polis kurşunuyla, biber gazıyla katledilenlerimizin, yaralanan binlercemizin öfkesi, sokaklardaki öfkeyi daha da perçinlemişti. Direnişi bastırmayı defalarca deneyen ancak özgürlük için haykırانları sokaklardan uzaklaştırmayı başaramayan devlet, Haziran ayından bu yana ise estirdiği tutuklama terörü ile artmakta olan politizasyonu bastırma çabasını sürdürüyor.

Boyunduruğu altında sindiremediklerini, kendisine itaat etmeyenleri, adalet ve özgürlük için mücadeleden tarih boyunca tutsak ederek terbiye etmeye çalışan devlet, şimdi de Gezi direnişçilerini tutuklayarak yıldırıma çalışıyor. Sabahın kör karanlığında kapılarına dayanan polisler tarafından gözaltına alınanlar, "adını bilmedikleri bir örgütten yargılananlar" ise kapatıldıkları duvarlar ardından haykırmaya devam ediyorlar: "Bu daha başlangıç, mücadeleye devam!"

"Gezi Operasyonu" ile bir korku politikası yürüten iktidara kaşı, tutsaklar demir parmaklıkların ardından mücadeleye devam ederken; cezaevlerinden gelen dayak, taciz, işkence haberleri ise ardı ardına sıralanıyor.

İzmir Kırklar F Tipi Cezaevi'nde, kendilerine getirilen temiz çamaşırıları koşullara alınmayan Gezi direnişçileri, koşullarına bir de kamera sistemi takılacağını öğrendikten sonra gerçekleştirdikleri eylem sebebiyle 20 gün boyunca "tek kişilik hücrede kalma cezası"na çarptırıldı. Cezaevlerinden hasta tutsakların ölüm haberleri gelmeye devam ederken "%52

engelli" raporu olan Burcu Koçlu, Şakran Cezaevi'ne kapatıldı; doktora giderken takılmak istenen kelepçeyi reddettiği için, doktora çıkarılmadı. Ailesi dışına kimseyle görüşmesine izin verilmeyen, (daha önce geçirdiği ameliyatlar sonrasında) göğsüne alacağı bir darbe sonucu ölüm riski olan Koçlu, keyfi uygulamalarla tecrit ediliyor.

Gözaltına alınan Gezi direnişçilerinin maruz kaldığı taciz vakaları halen hafızalarımızdayken, şimdi de cezaevlerine kapatılmış Gezi direnişçisi kadınlara yönelik taciz haberleri geliyor. Şakran Cezaevi'nde 14 gardiyanın tacizine uğrayan, kendisine dayatılan çıplak aramayı reddeden ve buna direnen Elif Kaya, bir aylık görüş cezasına çarptırılarak yıldırılmak isteniyor.

Amcası '80 Darbesi sonrasında işkencede katledilmiş Hasan Tunç "Akıllı olmazsan amcanın başına gelenler gelir" denilerek tehdit edilirken; tutsakların arkadaşlarının yolladığı melisa yaprakları "riskli" bulunduğu için tutsaklara iletilmiyor.

Farklı birçok cezaevinde sabaha kadar İstiklal Marşı okutulan, türlü dayığa maruz kalan, gardiyanlar ve cezaevi yönetimince tahrik edilerek cezalandırılmaya çalışılan Gezi direnişçileri, her şeye rağmen direnmeye devam ediyorlar. Hem fiziksel hem de psikolojik baskılarla yıldırılmaya çalışılan tutsaklar bir yandan zindanlarda dayatılan tecrit politikalarına direnirken, bir yandan da sürmekte olan direnişi cezaevi içerisinde büyütüyorlar.

"Gezi Operasyonları" dahilinde çocukları tutsak edilen aileler her hafta Galatasaray Meydanı'nda buluşup, "Gezi Parkı Tutsaklarına Özgürlük" diye haykırırken, Kırklar 1 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutsak olan Sercan Üstündaş'ın yolladığı bir mektupta yazdıkları ise iktidarın baskısına karşı örgütlenen bu mücadelenin, ne sokakta ne de zindanda, bastırılabilceğinin özeti niteliğinde:

"Tak bakalım, tak bakalım/ Kelepçeyi tak bakalım/Hakime çıkar, zindana kapat/Hangimiz özgür bakalım"

Kullan at Kılavuz

Kapitalist işleyiş içerisinde zaman zaman kullanılabilecek ama paylaşma ve dayanışmayla örülü özgür dünyada hiçbir şeye yaramayacak bilgiler...

kullanat@meydangazetesi.org

Ev Baskınlarına Karşı

İçinde bulunduğumuz süreçte polisin ev baskınları yoğunluk kazanmış durumda. Herhangi bir sebepten ötürü hiç beklemediğiniz bir anda sabaha karşı kapınızda neşeyle gülümseyen "emniyet" görevlileri ile karşılaştığınızda kapıdan içeri adım attıkları andan itibaren evden ayrılana kadar geçen sürede neler yapmamız ve nelere karşı uyanık olmamız gerekiyor bu sayıda bu konuda birkaç tüyo vermek yararlı olabilir. Konuya ilişkin ana mevzuat 25832 sayılı Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği ve CMK'dır.

Arama denilen hadise iki çeşittir. Önleme araması ve adli arama. Önleme araması, acil, suçüstü v.s. hallerde yapılır Sokakta polisin insanları kolundan tutup huzur vererek araması ve kimlik kontrolü yapmasının yasal dayanağını da bu oluşturur. Kural olarak "evde önleme araması yapılamaz". Bunun anlamı şu, evde sadece adli arama yapılabilir. Polis kapınızı çaldığında elinde bir mahkeme kararı olmalı ve aramanın nedenini oluşturan suç, aranacak kişi, aramanın yapılacağı yerler (adresleri belirtilmiş olacak) aranan eşyaların neler olduğu ve arama kararının geçerlilik süresi yazılmış olmalıdır.

Arama sadece gündüz vakti yapılır. Ancak kanunda gece, güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden süreyi tanımladığı için bu kural pratikte bir anlam ifade etmiyor. Ancak polis tutup gece 2'de kapınızı çalıştırırsa bunu tutanağa geçirmekte fayda var.

Arama sırasında olaya tanıklık edecek sivil bir kişinin hazır bulunması gerekir. Bu kişi akrabanız veya komşunuz olabilir. Tanık olmadan arama yapılamaz aksi durumu mutlaka tutanağa geçirtin. Polislerin tutum ve davranışlarına karşı itiraz için bu tanık olmadan arama yapılamaz aksi durumu mutlaka tutanağa geçirtin. Polislerin tutum ve davranışlarına karşı itiraz için bu tanık olmadan arama yapılamaz aksi durumu mutlaka tutanağa geçirtin. Polislerin tutum ve davranışlarına karşı itiraz için bu tanık olmadan arama yapılamaz aksi durumu mutlaka tutanağa geçirtin. Polislerin tutum ve davranışlarına karşı itiraz için bu tanık olmadan arama yapılamaz aksi durumu mutlaka tutanağa geçirtin.

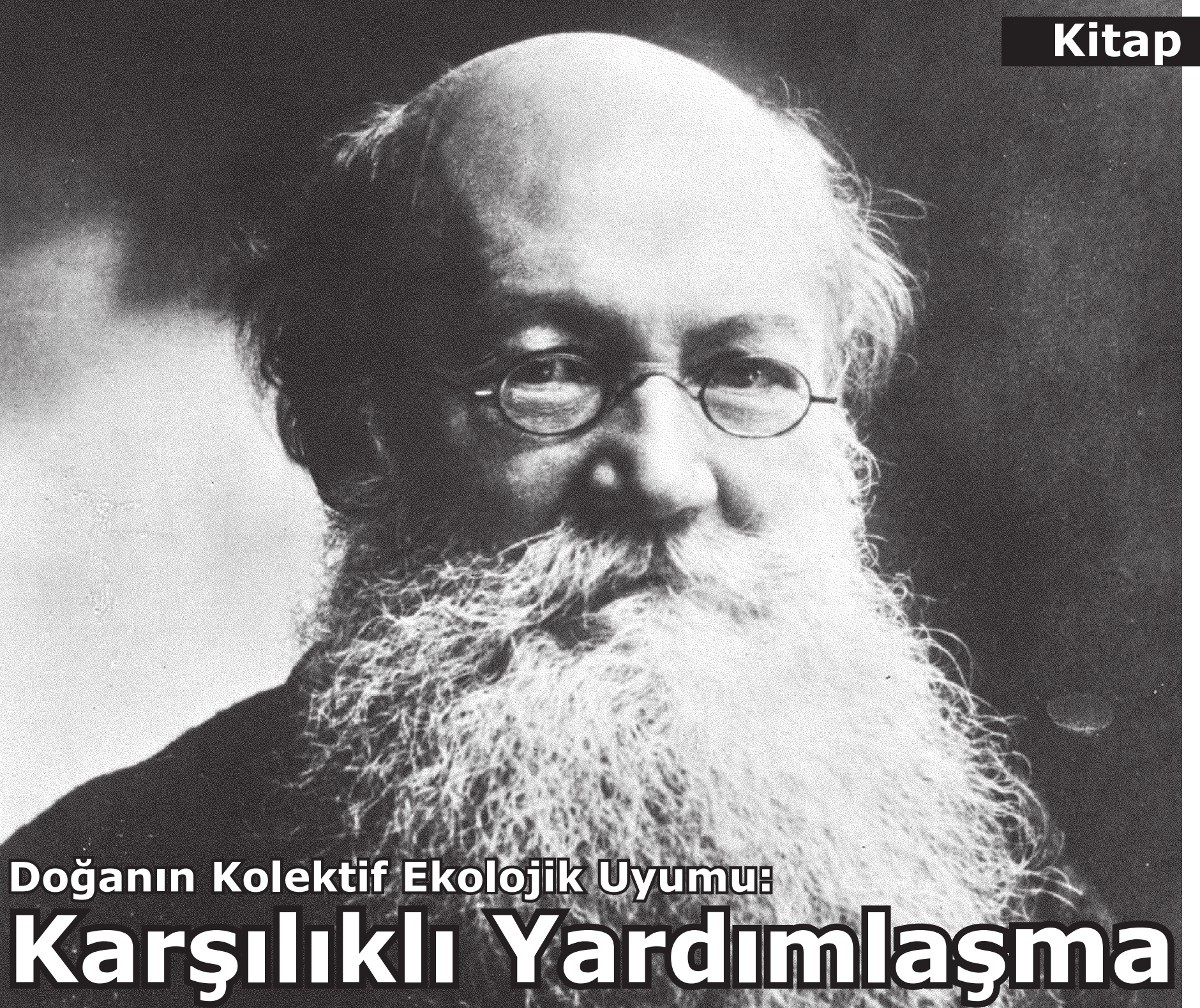
veya ihtiyar heyetinden bir vandaş olacaktır. Ayrıca aramada kişinin avukatının hazır bulunmasına polis engel olmaz.

Arama esnasında polis size bir takım sorular da yöneltecektir. Bu gizli sorguya karşı uyanık olun. Gereksiz sohbetlerden kaçın. Uyanık olmanız gereken başka bir hususta "bu aramada ürün yerleştirme yapılmaktadır" uyarısının size yapılmayacağıdır. Evinizin dört bir yanına dağılmış etrafı karıştıran polislerin bu faaliyetlerine avukatınızla beraber, hazır bulunan tanıktan da yardım isteyerek nezaret etmeye çalışın. Size ait olmadığını düşündüğünüz bir eşyanın bulunması halinde itirazınız ile birlikte tutanağa geçirtin.

Bilgisayarlar üzerinde arama yapılabilmesi için hâkim bu hususu özellikle karara yazmış olmalıdır. Bilgisayar veya harddisklere el koyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklenmesi yapılır. Yedeği alınmış tüm bu verilerin bir kopyasını bir tutanak ile birlikte mutlaka isteyin.

Aramanın sonunda soruşturma veya kovuşturma konusu fiilin niteliğini belirten bir belge ve el konulan eşyaların listesini içeren bir defter bir belge verilir. Bu belge de el konulan eşyalarınız ile ilgili itirazlarınıza da yer vermek zorundadır.

Sonuç olarak bir şafak vakti evinize polisler geldiğinde bir dakika izin isteyip Meydan Gazetesi'nin 12. Sayısını bulmaya çalışmayın. 1- Arama kararını sorun, okuyun, 2- Arama tanığı isteyin, 3- Bilgisayar üzerinde arama yetkileri var mı kontrol edin, 4- Arama tutanağına el konulan tüm eşyaları çok dikkatli bir şekilde inceleyerek geçirtin 5- Gereksiz diyaloglara girmeyin, 6- Eğer varsa, ulaşabileceğiniz bir avukatı arayın, 7- Maruz kaldığınız devlet terörüne, polis şiddetine karşı yılmayacağınızı göstermek için slogan atın!

Doğanın Kolektif Ekolojik Uyumu: Karşılıklı Yardımlaşma

"Aynı yuvaya ya da aynı yuvalar kolonisine ait iki karınca birbirlerine yaklaşır, antenleriyle birkaç saniye birbirlerine selam verirler ve "eğer bir tanesi aç ya da susuz ise ve özellikle diğerinin kursağı doluyorsa hemen yiyecek ister." Kendisinden böyle bir ricada bulunulan birey bunu asla reddetmez; alt çenesini ayırır, uygun bir konum alır ve aç karıncanın yemesi için bir damla şeffaf sıvıyı midesinden ağzına getirir... Eğer kursağı dolu olan bir karınca bir yoldaşını beslemeyi reddedecek kadar bencilik ederse ona bir düşman ya da daha kötü bir şey gibi davranılır... Ve eğer bir karınca düşman bir türe ait bir karıncayı beslemeyi reddetmemişse o karıncanın akrabaları tarafından bir dost olarak görülür."

Evrimin bir faktörü olarak türler arasında karşılıklı yardımlaşmayı esas alan Pyotr Kropotkin 1902 yılında yazdığı kitabında birçok tür hakkında ayrıntılı gözlem ve incelemelere yer vermiştir. Kropotkin kitaptaki örneklerde türlerin evriminde

mücadelenin rolünü reddetmemiş, fakat türlerin evrimi için karşılıklı yardımlaşmanın, rekabetten çok daha önemli ve geçerli olduğunu vurgulamıştı.

İngiltere'de sürgündeyken kaleme aldığı *Karşılıklı Yardımlaşma* ilk kez Londra'da basıldığında, Darwin'in Türlerin Kökeni Üzerine çalışması, Avrupa'da karşılık bulmaya başlamış, doğal seleksiyon ya da yaşam mücadelesine ilişkin fikirleri Darwin'in bazı yorumcuları tarafından özellikle yükseltelen söylemler halini almıştı. Kropotkin, bu yorumculardan biri olan Thomas Huxley'in "Bir Doğa Yasası ve Var Olma Mücadelesi" makalesine bir karşılık olarak bu araştırmayı kaleme almıştır. 7 yıl süren araştırmasında Kropotkin doğada birçok tür arasındaki ilişkileri incelemiş, birçok zoolog ve antropoloğun çalışmalarını araştırmış ve karşılıklı yardımlaşmayı örneklenirerek, canlılar arasındaki ekolojik ve kolektif uyumu anlatmıştır.

Kropotkin'e göre bireyin güçlü olmasından ziyade topluluk için-

deki dayanışma ilişkilerinin güçlü olmasıydı esas olan. *Evrimin Bir Faktörü Olarak Karşılıklı Yardımlaşma* adlı çalışmasında, bencilik ve rekabetin karşısına koyduğu dayanışma gerçeğini, hayvanlar arası ilişkilerden ilkel topluluklara, Ortaçağ şehirlerinden lonca örgütlenmelerine kadar götürerek temellendirmiştir.

Günümüz kapitalizminde tek kişilik hayatlarına sıkıştırılan bireyler Kropotkin'in tarif ettiği kardeşliği yaşamaktan uzaklaştırılmıştır. Tam da bu noktada geçmişteki ve doğadaki örneklerden yola çıkarak, Kropotkin, "insan insanın kurdudur" diyerek kendi meşruluğunu sağlayan kapitalizm üzerindeki perdeyi kaldırır ve bize unutturulmaya çalışılan paylaşma ve dayanışmanın yaşamın özünde olduğunu ve ezenler karşısında ezilenlerin hayatta kalmak için dayanışmasının yaşamsal bir ihtiyaç olduğunu açıklar.

Kitapta geçen Güneybatı Afrika kabilelerinden biri olan Hotantolara ilişkin verilen örneklerden

bir tanesi hayli çarpıcıdır. "...Eğer bir Hotanto'ya bir şey verilirse onu hemen orada bulunan herkesle bölüşür... Tek başına yiyecek ve ne kadar aç olursa olsun yiyeceğini paylaşmak için oradan geçenleri çağırır."

Bu örnek, kendi hayatlarında sıkıştırılmış, bencilleştirilmiş, tek başına çalışan, tek başına yemek yiyen, tek başına sevin(emey)en ve tek kişilik "bağımsız" hayatlarında gün geçtikçe yalnızlaşıp tutsaklaşan, kapitalizm içindeki insan için oldukça yabancı görünse de, aslında Kropotkin bizden bahsetmektedir. Bu yüzden ki, geçtiğimiz aylarda Taksim'de de gördüğümüz gibi insanlar kapitalizmin dayattığı bencillik algısını bir kenara atıp, refleksif olarak paylaşma ve dayanışma ilişkileriyle örmektedir hayatlarını.

Karşılıklı Yardımlaşma, bize unutturulmaya çalışılan bizi hatırlatmasıyla, yazıldıktan bir asır sonra da hala güncelliğini koruyan bir kitap.

Fanzin

Fanzin Sergisi

Meydan Gazetesi'nin her sayısında tanıttığımız fanzinler, bu defa bir sergide bir araya geldiler. 26A Kolektifi'nin Taksim'deki, Kadıköy'deki ve Kartal'daki mekanlarında gerçekleştirilen sergi, 26 Ağustos tarihine kadar sürecek.

Biraz düşünce ve yaratıcılıkla, -imla hatası olsa da olur- daktilo, klavye ya da el yazısıyla, kes-yapıştır için makas-yapışkan ya da Ctrl X-Ctrl V ile; herkesin, her yerde, her an, yazamayacağı yazılarla, yapamayacağı grafiklerle dolu, ama her an, her yerde, herkesin okuyabileceği boyutlardadır fanzin. Bütünün gölgesinde kalmış parçayı önemser. Çoğunluğun hismine uğramış azınlığı, cafacalı bir caddense köhne bir ara sokağı. 120 dakikalık vizyon filmini değil, çok şey anlatan 15 dakikalık kısa filmi. Modayı değil, demodeyi; popülerin altın yıldızını değil, paslanmış tenekeyi. Tüketimin hızını değil, yaratmanın ahesteliğini. Nobel Edebiyat Ödülü'nü değil, sahaf sahaf aranmayı önemser ve ne varsa bu yaşanmaz dünyaya uymayan, hepsini kapsar fanzin.

İşte böyle bir karşı koyuştur fanzin.

Karakteri karakersizliği, geleneği geleneksizliğidir fanzinin. Periyodik çıkmaz. Yavaş yavaş sancılarla doğarken bir sayısında, tabakhaneye bok yetiştirir gibi çıkar bir diğer sayısı. Bazen on altı sayfa olur, bazen akıl almaz ama on yedi. Yaşama, kuşlar gibi gökyüzünden, bir karınca gibi topraktan, bazen bir böcek gibi çatlakların arasından bakar.

Kimsenin inmeye cesaret edemediği derin lağımlara iner, aşağıya bakmaya korktuğu yüksek çatılara çıkar. İşte bu yüzden kimse bakamaz fanzin gibi dünyaya, o her yerden bakar bu dünyaya.

İktidarlar korkar, otoriteler sarsılır karşısında. Akıl yetmez, mantık işlemez sayfalarına. Bir fotokopi makinesinde yaşam buldukça sürecektir bu karşı koyuş sayfalarında.

Fanzin böyle bir şeydir. Ne çok anlamlı, ne çok anlamsız...

Şimdi 26A duvarlarını ayırdı fanzinlere, astı duvarlarına ipler ve mandallarla yüzlercesini. Üç yüz atmış beş gün raflarında tuttuğu fanzinleri, yirmi günlük seyre davet etti herkesi.

06-26 Ağustos FANZİN SERGİSİ'ne gelip bakınmanın yanı sıra, kendinizle birlikte fanzinlerinizi de getirebilirsiniz.

26A Taksim : İstikal C / Tel S / 26A / Katip Mustafa Çelebi M / Beyoğlu - İST

26A Kadıköy : Sakız S / No: 3-1 / Caferağa M / Kadıköy / İST

26A Kartal : Kordonboyu C / 56B / Hürriyet M / Kartal / İST

Kamusal Alandan Parasal Alana

Koç Holding'in Taksim Gezi Direnişi'ne destek verdiği, sahibi olduğu Divan Otel'i'ne polisleri sokmadığı türünden söylentiler yayılardursun, gene bu holdin- gin parasıyla yapılan İstanbul Bienali'nin küratörü Fulya Erdemci, bu yılki bienal mekanları olarak daha önceden düşündükleri Gezi Parkı, Taksim Meydanı, Tarlabası Bulvarı, Karaköy ve Sulukule Mahallesi gibi alanlardan çekildiklerini açıkladı.

Yapılan açıklamada "vatan- daşlarının özgür ifadelerine izin vermeyen otoriteden alacağımız izinle sokaklarda sanat projeleri gerçekleştirmenin onların varlık nedenleri ile çelişebileceğine karar verip çekilme kararı aldık" deniyor. Ancak Koç Holding'in, meselenin 3-5 ağaç meselesi olmaktan çıktığı, beş kişinin ölümüne yol açan polisin "destan"

yazdıkları değerlendirmesi yapan devletle karşı karşıya gelmek istememesini, belki de Mustafa Koç'un "Fulya, biz aptal mıyız?" diye sormuş olması şeklinde algılamak daha doğru olacaktır.

Açıklama, kamusal alandan çekilen 13. İstanbul Bienali'nin, bankalara ve şirketlere ait ARTER ya da SALT gibi mekanlarda yani "parasal" alanda yapılacağı bilgisıyla bitiyor. Böylece, sanat sokaktan kurtulmuş, para bankalarda kalmış, Koç devletine kavuşmuş, devlet de Koç'suz kalmamış oluyor.

Mekan bulma sıkıntısı çeken Bienal'e bizim önerimiz, Beşiktaş Başbakanlık Ofisi'dir. Böylece sanatın da devletin istediği gibi olması en iyi şekilde sağlanmış olacaktır.

Tekellerin Sinemasına Karşı Film Paylaşımı

Geçtiğimiz yıl Antalya'da en iyi belgesel, Adana'da jüri özel ve kurgu ödülü alan, ancak, gösterim için salon bulamayan "Siirt'in Sirri" isimli belgesel, internette siirtinsirri.filmibinder.com adresinde gösterime girdi.

Film, 16 yaşında Siirtli güreşçi bir kızın kalabalık ailesine bakmak, kendine bir gelecek yaratmak için verdiği mücadeleyi anlatıyor.

Belgeselin yönetmenlerinden İnan Temelkuran, filmi televizyonlarda göstermeyi denedik-

lerini ama sonuç alamadıklarını belirterek "Giderek tekelleşen salonlarla uğraşıp beş, on tane salonda filmi gösterip sonra ertesi hafta kopya sayısının yarıya inmesini görmektense böyle bir yol daha anlamlı." diyerek bu yolu seçtiğini ifade ediyor.

Dakika 34: Yüklenn

* 2004 Sao Paulo Brezilya

Tribünlerde 90 dakika bağırma kültürü, daha çok 1980 sonrasında başlamıştır. 90 dakikalık maçta o kadar çok bağırırsın ki, maçın etkisi, sonraki birkaç gün boyunca birine selam verdiğinde bile anlaşılır bazen. Ama öyle dakikalar vardır ki, keskin bir viraj gibidir, kırılma noktasıdır. Takımın gol atması için tüm gücünle bağırırsın, ya takımın senden aldığı güçle atar golü ya da yaptığı ataklar sonrasında bir kontradan yer golü. İşte bu anda hep birlikte aynı sesi çıkarman gerekir ki, o golü takımın atsın. Bunun için hep bir ağızdan aynı anda "Yüklenn yüklenn" diye bir ses gelir, sonra en sertinden slogan patlatılır.

Yeni sezonla birlikte başka bir kritik dakika daha geldi önümüzde. Taksim Direnişi'ni sembolize etmek için bütün tribünler 34. dakikada hep bir ağızdan yükleniyorlar, tıpkı direnişte barikatlara yüklendikleri gibi.

Taksim Direnişi süresince gerek İstanbul'da gerekse İzmir, Ankara, Adana, Antakya gibi birçok farklı şehirde, taraftar grupları devlet şiddetine karşı en önde, hep birlikte direniyorlardı. Bu direnişin ardından, lig başladığında tribünlerde de aynı seslerin yükseleceği zaten aşikardı.

Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç da Antartika'da yaşamadığı için, tribünlerden devlet şiddetine karşı tepkilerin yükseleceğini tahmin etmiş olsa gerek ki, lig başlamadan tüm taraftarlara göz dağı vermeye çalıştı. Kamera ve elektronik bilet uygulamalarıyla "sizi gözetliyoruz" tehdidinden sonra "*Kanunun uygulanacağını herkes bilecek. Temennim can yanmaması ama yanabilir. Uyarıyorum, Burası muz cumhuriyeti değil, yapanları buluruz.*" diyor. Bakan Kılıç'ın tehditlerine rağmen daha ilk haftada tribünlerde protestoların başlaması, tribünlerin sesinin kontrol altına

alınamayacağını en önemli göstergesi oldu.

Sezon başlamadan önce Beşiktaş'ın Alman ikinci lig takımı St.Pauli ile yaptığı maçta Alman taraftarların tribünlerde açtığı "**Her yer Taksim Her yer Direniş**" pankartı bizlere uzaklardan bir göz kırpmıştı. İlk olarak Galatasaray ile Fenerbahçe arasındaki süper kupa finalinde iki takımın taraftarları, Taksim direnişi sloganlarını hep bir ağızdan haykırmıştı.

Ligin başlamasıyla birlikte Beşiktaş, Olimpiyat Stadı'nda Trabzonspor ile oynadığı maçın 34. dakikasında "Her yer Taksim Her yer Direniş" sloganıyla birlikte "Sık Bakalım" marşını da söylemişti. Yayıncı kuruluşun bakanın söylediği tehditlere boyun eğmesiyle, televizyonlarda bu sloganların söylendiği dakikalarda sadece spikerin sesini duyabildik. Ardından Galatasaray ile Anteps-

por arasında oynan maçta, Arena Taksim sloganlarıyla inledi; Fenerbahçe, Konyaspor deplasman otobüslerinden sonra, kendi stadında Arsenal ile oynadığı maçta sloganları haykırmıştı. Lig maçına istinaden Fenerbahçe-Arsenal maçını yayınlayan TV kuruluşu gelen tepkilerden çekinmiş olsa gerek ki, ses ayarına hiç dokunmamıştı.

Yayıncı kuruluşların, Spor Bakanlığı'nın, futbol kulüplerinin, kısacası endüstriyel futbol sektörünün istediği tribün gençliği, tribünlerde yer bulmuyor. Zaten Taksim direnişinde yer almayan, Kaz Dağları'nı, Hasankeyf'i görmeyip, Eto'ya yapılan ırkçılık sonrasında empati kurmayan, nerede olursa olsun depremi içinde hissedip acısı sokakların tavanı kadar olmayan taraftara da taraftar denmez, müşteridir o müşteri. Ya da bakanın yaşadığı antartikanın pengueni.